

Uloga neprofitnih organizacija u razvoju Grada Hvara

Hraste, Lea

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:555076>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International](#)/[Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-27**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**ULOGA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA U RAZVOJU GRADA
HVARA**

Mentor:

Prof. dr.sc. Vlatka Škokić

Student:

Lea Hraste, 5200458

Split, rujan, 2023

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, Lea Hraste

(ime i prezime)

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je navedeni rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu, što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio navedenog rada nije napisan na nedozvoljeni način te da nijedan dio rada ne krši autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije korišten za bilo koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Split, 2023. Godine

Vlastoručni potpis :

Tablica sadržaja

1. UVOD	1
1.1. Predmet istraživanja	2
1.2. Problem istraživanja.....	2
2. NEPROFITNE ORGANIZACIJE	3
2.1. Važnost rada neprofitnih organizacija	3
2.2. Ograničenja u radu neprofitnih organizacija.....	6
3. RAZVOJ OTOKA	10
3.1 . Doprinosa neprofitnih organizacija u otočnom razvoju.....	11
4. KONTEKST ISTRAŽIVANJA - GRAD HVAR	16
4.1. Neprofitne organizacije u Gradu Hvaru	18
4.2. Uključenost države.....	22
5. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA	23
5.1. Ciljevi istraživanja	23
5.2. Istraživačka pitanja	24
5.3. Instrumenti i metoda istraživanja	24
5.4. Prikupljanje, obrada i analiza dobivenih podataka	26
6. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	28
6.1. Anketni upitnik	29
6.2 Intervju.....	44
7. ZAKLJUČAK	58
8. POPIS LITERATURE	61
9. SAŽETAK	67
10. SUMMARY	68
10. PRILOZI	69
10.1. Anketni upitnik	69
10.2. Protokol Intervjua	74
10.3. Transkripti Intervjua	76
10.4. POPIS TABLICA I GRAFIKONA	99
10.4.1. Popis tablica	99
10.5. Popis grafikona	99

1. UVOD

Autori Lage i Brant (2019) u svome radu navode kako neprofitne organizacije mogu biti pravi posrednici u promjenama. Mogu dati presudan doprinos u objavi problema, ali i rješavanju istih. Također, organizacije su iznimno raznolike i njihov rad može biti primijećen u raznim područjima. Jammulamadaka (2012), opisuje kako su neprofitne organizacije u današnjem svijetu opisane kao „Supersila“ koja ima ogromnu učinkovitost i odziv u današnjem svijetu. Iako je rad organizacija zamijećen kao uspješan, rad u ruralnim i otočnim područjima poprima drugačije značenje. Na tim područjima se potreba za neprofitnim organizacijama javlja u različitim područjima, te se susreću sa poteškoćama u radu koje je ponekad možda teško premostiti.

U ovom radu će se istraživati uloga neprofitnih organizacija u životu na otoku. Odnosno prikazati će se rezultati kombinacije kvalitativnog i kvantitativnog istraživanja gdje je cilj bio uvidjeti mišljenje građana prema organizacijama kao i njihovu uključenost u rad istih. Te s druge strane vidjeti kako organizacije doživljavaju vlastiti rad i utjecaj na razvoj grada, ali i uključenost samih građana u rad istih.

U prvom poglavlju će se definirati pojam neprofitnih organizacija te njihova uloga u razvoju ruralnih i otočnih područja, gdje su potrebe možda drugačije nego u razvijenijim područjima. Zatim će se opisati i objasniti koja su ograničenja sa kojima se organizacije mogu susresti u svome radu i kako ih mogu riješiti. U drugom poglavlju je fokus na otocima. Odnosno, koje su poteškoće života na otoku, a zatim i koje uloge su imale neprofitne organizacije na otocima što je zabilježeno raznim istraživanjima. Iduće, treće poglavlje je sam kontekst istraživanja, odnosno Grad Hvar i trenutna situacija prema posljednjim dostupnim podacima i istraživanjima. Trenutna situacija se odnosi na same sociodemografske karakteristike grada Hvara te i na dostupne podatke o neprofitnim organizacijama.

Nakon toga slijedi metodološki dio gdje će se definirati ciljevi istraživanja kao i istraživačka pitanja, mjerni instrumenti i metode istraživanja. Također će se opisati i načini provedbe istraživanja kao i prikupljanje samih podataka. A potom slijede rezultati samog istraživanja podijeljeni na rezultate anketnog upitnika, i rezultate intervjua. Posljednji dio rada jest zaključak sa osvrtom na teorijski dio rada, a potom slijedi sažetak te prilozi i popis literature.

1.1. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja diplomskog rada jest rad i utjecaj neprofitnih organizacija u gradu Hvaru na otoku Hvaru.

1.2. Problem istraživanja

U gradu Hvaru prema najnovijem popisu stanovništva iz 2021. živi svega 3 979 stanovnika, te je broj u opadanju prema podacima iz Državnog zavoda za statistiku, 2011 u gradu Hvaru je tada bio 4 251 stanovnik). Također, još jedan problem jest pretežito staro stanovništvo koje je u porastu, gdje se prema Državnom zavodu za statistiku vidi kako je u gradu Hvaru prema popisima stanovništva iz 2011. i 2021. porastao broj stanovnika od 60 i više godina za 15,6%, a u isto vrijeme se smanjio broj stanovnika od 0-30 godina za čitavih 20%. Jedan od mogućih načina zadržavanja mlađe populacije na otoku i unapređenja života na istom mogu biti neprofitne organizacije. Njihova važnost je prepoznata u cijelom svijetu a relevantnost za Grad Hvar se može objasniti prema Kavitha (2017) koja objašnjava važnost neprofitnih organizacija kao način stvaranja održive zajednice, odnosno organizacije pomažu zajednici otvaranjem radnih mjesta, izgradnjom kapaciteta i motiviranjem zajednice da sudjeluje u projektima i pomaže im u poboljšavanju kvalitete života. Sve su ovo ključni faktori koji mogu biti razlozi poticanja ostanka mlađe populacije na otoku. Ali, istraživanjem Roka (2012) o efektivnosti neprofitnih organizacija na zajednicu u dva okruga u Nepal u 5 godina rada organizacija, došlo se do zaključka kako su pozitivni učinci bili ograničeni na jedan sektor, a neuspjesi programa su bili uobičajeni u oba okruga. Također percepcija neprofitnih organizacija je bila pomiješana, jedni su hvalili rad organizacije, a drugi su kritizirali zbog nebavljenja lokalnim pitanjima, te da zarađuju novce od svojih projekata.

Stoga se postavlja pitanje postoji li pozitivna povezanost rada neprofitnih organizacija sa kvalitetom života u gradu Hvaru, te imaju li udruge utjecaja u rješavanju određenih lokalnih problema, kao i koje promjene su se do sada dogodile zahvaljujući njima.

2. NEPROFITNE ORGANIZACIJE

Danas u svijetu postoji preko 10 milijuna neprofitnih organizacija koje su osnovane na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj, pa i međunarodnoj razini, a njihov utjecaj i važnost rastu iz dana u dan kao i njihova raznolikost u djelovanju. Iako ne postoji opće prihvaćena definicija neprofitnih organizacija, može ih se objasniti na način da su to privatne, i kako im samo ime kaže- neprofitne organizacije, sa pravnim karakterom koje se bave ciljevima javnog blagostanja (Clarke, 1998). Neprofitne organizacije djeluju na raznim područjima kao što su zdravstvo, obrazovanje, zaštita okoliša, jednakost te ljudska prava i slično. Ono što je najvažnije u njihovu radu jest to što prepoznaju društvene probleme te pokušavaju pronaći rješenje za iste kao i što postižu i društvene ciljeve u raznim područjima koje javni sektor ne može ili učinkovito ili nikako ostvariti (Ciucescu, 2009). Upravo prepoznavanje problema i altruizam odnosno pomaganje drugima bez da se očekuje neki oblik nagrade ili naknade čini glavnu razliku između rada profitnih i neprofitnih organizacija.

Pravi procvat neprofitnih organizacija se dogodio krajem 90ih godina prošlog stoljeća, a ono što je moglo potaknuti rast brojeva neprofitnih organizacija u svijetu jesu same vlade koje su odgovorne za njihov rad te im omogućuju čitav niz olakšica i povlastica. To potvrđuje istraživanje Kim i Kim (2014), gdje su uzeti u obzir podaci o broju neprofitnih organizacija u rasponu od 40 godina (1971-2010 godine), u Južnoj Koreji, gdje je visoko povećanje broja neprofitnih organizacija započelo 2000. godine kada je država donijela akt kojim neprofitne organizacije u Južnoj Koreji mogu primiti financijska i tehnička sredstva i podršku vlade. Neprofitne organizacije trebaju sredstva da bi mogle preživjeti i ispuniti svoje misije, i iako su važni individualni donatori ipak glavnu ulogu igra država, gdje je vlada SAD-a vodeća po financiranju neprofitnih organizacija u svijetu navodi Kaloudis (2017), ali i po broju samih neprofitnih organizacija sa preko 1,5 milijuna aktivnih organizacija prema podacima iz Statiste (2023). U Republici Hrvatskoj je prema registru udruga najviša stopa broja neprofitnih organizacija bila 1999. sa početnom stopom rasta od čak 14%, kada je 1997. donesen prvi Zakon o udrugama u kojem se između ostalog krenula i određivati visina sredstava za dotaciju iz državnog proračuna, a danas je u Republici Hrvatskoj aktivno 50 860 neprofitnih organizacija.

2.1. Važnost rada neprofitnih organizacija

Neprofitne organizacije djeluju na raznim područjima i na različite načine utječu na kvalitetu života, poboljšavanju uvjeta rada/života, promicanju određenih društvenih ciljeva te sudjeluju u različitim

inicijativama. Iako se suočavaju sa mnogobrojnim problemima i poteškoćama u svom radu, u društvu je istaknuta važnost trećeg ili drugim nazivom neprofitnog sektora kao jednim od temeljnih uloga u društvu.

Značajnost rada neprofitnih organizacija istaknuli su Lage i Brant (2008) navodeći kako neprofitne organizacije u određenim situacijama mogu imati višestruk učinak zbog sve većeg sudjelovanja civilnog društva u formuliranju određenih politika koje se mogu ticati nacionalne ili čak međunarodne prirode. Također, isti autori tvrde kako je porast prihvaćenosti rada neprofitnih organizacija vođen opsegom specifičnog znanja i djelovanja u prostore u koje država ne bi mogla intervenirati. Danas je rad neprofitnih organizacija sveprisutan i raznolik. Neprofitne organizacije imaju širok spektar uloga i funkcije u kontekstu razvijenih zemalja i zemalja u razvoju. Najpoznatiji su po svojoj ulozi obraćanja pozornosti javnosti na društvene i političke probleme i davanja glasa nedovoljno zastupljenim skupinama ljudi navodi Jamali (2003) ali doprinose i dugoročnoj održivosti samih područja kojima je potrebna njihova intervencija.

Još jedna od uloga neprofitnih organizacija jesu istaknute pozicije u pregovorima, posebice u aktivnostima zagovaranja ljudskih prava, mira i okoliša navodi Tortajada (2016), te to što također dovode u pitanje učinkovitost, odgovornost i legitimitet vlada i privatnog sektora. Isti autor također navodi kako su neprofitne organizacije ponekad na meti kritika jer ih se drži kao i bilo koju drugu interesnu skupinu. Za ovakvu izjavu može biti zaslužan brzorastući broj neprofitnih organizacija u posljednjim desetljećima koji može imati i negativne efekte u smislu povjerenja građana u sam rad organizacija te njihovu transparentnost koju je onda teže kontrolirati i nadzirati. Brown (2009) navodi kako već postoji zabrinutost da bi se mogao „razvodniti“ pečat neprofitnih organizacija upravo zbog povećanja broja neprofitnih organizacija u svijetu. Iako ne smatram da će zbog problema transparentnosti doći do osjetnog opadanja i prestanka rada velikog broja neprofitnih organizacija, organizacije bi svakako trebale davati potpune i istinite informacije vezane za poslovne aktivnosti, a Madsen i Vaccaro (2009) zagovaraju transparentnost kao važnu etičku praksu koja bi trebala stvoriti i ojačati povjerenje dionika u poslovanje organizacija.

Također, razmišljajući o važnosti neprofitnih organizacija, postavlja se pitanje znači li to da je u manje razvijenim zemljama veći broj neprofitnih organizacija s obzirom da im je cilj javno blagostanje i promicanje altruizma. Nažalost, istraživanje Bhattacharya (2014) je dokazalo kako je u Pakistanu koji broji 231.4 milijuna ljudi svega nekoliko uspješnih i utjecajnih priča vezanih za rad neprofitnih organizacija, a cijela država broji svega oko 25-30 000 organizacija. Objašnjava, da je problem je čini se, upravo u razvijenosti zemlje gdje nedostaje formalnog organizacijskog ponašanja i znanja rada u neprofitnim organizacijama. Usporedbe radi brojevi iz SAD-a pokazuju kako ima 331,9 milijuna

stanovnika i 1,54 milijuna neprofitnih organizacija prema podacima iz Statiste (2022). Iako su ovo možda poražavajući brojevi za manje razvijena područja, to nikako ne umanjuje vrijednost rada neprofitnih organizacija u cijelome svijetu i njihov mogući dodatan poticaj za rad.

Neprofitne organizacije u ruralnim područjima

Jednu od značajnijih uloga neprofitne organizacije imaju u ruralnim i otočnim područjima. Ruralna i otočna područja su često slabo razvijena i nerijetko zanemarena što onda može posljedično dovesti do opterećenja u samom razvoju države gledajući u cjelini. U takvom slučaju zapuštanja razvoja ruralnog i otočnog područja posljedice (koje se odnose na čitavu državu) mogu biti u vidu slabe valorizacije postojećih prednosti zbog slabih strukturnih pokazatelja problemskih područja kao i nekorištenje osnovnih resursa te posljedično i depopuliranost značajnog dijela prostora (HMRR, 2022). Smanjenje broja stanovništva u ruralnim područjima je zabilježeno i na području Europske Unije gdje je prema podacima iz Eurostata vidljivo kako je u periodu između 2015 i 2020 godine broj stanovnika u ruralnim područjima opadao za 0,1% godišnje dok je u urbanim područjima za to isto vrijeme porastao broj stanovnika i to za 0,4% godišnje. Depopuliranost pogađa i Republiku Hrvatsku, posebno ruralna i otočna područja gdje je prema Državnom zavodu za statistiku (2021) broj stanovnika na otocima (53 naseljena otoka) bio 127 838, što je za 3,70% manje nego u odnosu na 2011 godinu. Problem migracija, u zemljama u razvoju, posebno onih ruralno-gradskih leži u nedostatku prilika za posao za ruralno stanovništvo smatra McCatty (2004), što ih onda navodi na migraciju u urbanija područja. Jednako potvrđuje za područje Nigerije, koje je također područje u razvoju, i Enyioko (2012) tvrdeći kako postoji veliki jaz između gradskih i ruralnih područja što se najbolje vidi u kvaliteti samog života, mogućnostima, prilikama i pristupima raznim sadržajima.

Baride (2013) i Enyioko (2012) su oba proveli istraživanje uloge neprofitnih organizacija u Nigeriji. Naglasili su kako je u Nigeriji veliki problem ruralno-urbane migracije zbog toga što se urbano gospodarstvo oslanja na ruralno stanovništvo koje je zapravo neproduktivno jer im nedostaje tehničkih informacija, znanstvena i kulturna obuka kao i suvremeni alati. Takvo što onda dovodi do smanjenja broja stanovnika kao i progresivno manje privlačnosti za društvenim i gospodarskim ulaganjem, što je zapravo paradoksalno. Isti autori su svojim istraživanjima došli do zaključka kako su neprofitne organizacije i njihovi programi imali značajan pozitivan utjecaj na edukacijske programe, zdravlje i higijenu, ljudske resurse i razvoj zajednice u Nigeriji, što posljedično može umanjiti problem migracija.

Upravo kao priliku i oblik za promjenu su vidjele mnoge države, te su se okrenule neprofitnim organizacijama kao izvorom pomoći. Mnoge države sa ruralnim i otočnim područjima se suočavaju sa različitim neprilikama u vidu gladi, siromaštva te zdravstvenih i socijalnih problema, ali su upravo neprofitne organizacije poveznica građana sa državom (Mohanty, 2011). Također, istražio je koliko je važna uloga neprofitnih organizacija na otocima u Tihom oceanu gdje je došao do zaključka kako su organizacije na Pacifiku jedan od ključnih faktora napretka bez obzira na zabilježene nedostatke jer su zaslužni i uključeni u niz socijalnih službi koje uključuju zaštitu djece, stambeni razvoj, edukaciju i zdravstvo. U državama Pacifika zapravo najveću prijetnju predstavlja socijalna zaštita, što se ne može usporediti sa Hrvatskom gdje je ustrojen cijeli sustav socijalne skrbi, ali se iz ovog primjera može vidjeti kako sustav neprofitnih organizacija može donijeti ključne i konkretne promjene na otočnim područjima.

Uloga neprofitnih organizacija i njihova važnost raste iz dana u dan, te je od velike prednosti imati ih u ruralnim i otočnim područjima gdje je pretežito starije stanovništvo i gdje je rizik od odseljavanja mladih u porastu. U budućnosti bi države trebale iskoristiti položaj i važnost neprofitnih organizacija te im dati veću ulogu u ruralnom i otočnom razvoju, jer kako objašnjava Madon (iz Roka 2012), danas su neprofitne organizacije učinkovitije i demokratičnije od vlade u provedbi svojih programa. Zaključno, ono što je važno napomenuti, a ističe Mohanty (2011) jest kako je za ostvarenje potpunog kapaciteta rada neprofitnih organizacija potrebno jačanje mreže odnosa između samih organizacija, vlade, privatnog sektora ali i najvažnije civilnog društva jer sama organizacija bez pomoći i uključenosti civilnog društva zasigurno ne može promijeniti stanje u određenim područjima.

2.2. Ograničenja u radu neprofitnih organizacija

Kao i svaka organizacija bila ona profitna ili neprofitna susreće se sa izazovima u svome radu koja mogu djelovati negativno na rad i opstanak same organizacije. Veličina i ozbiljnost izazova ovisi od zemlje do zemlje što ovisi i o razvoju same države i zakonima koji ustrojavaju rad neprofitnih organizacija.

Unutarnja ograničenja

U neprofitnim, kao i profitnim organizacijama najveći je izazov onaj financijske prirode odnosno način na koji će se osigurati iznos potreban za rad i opstanak organizacije. Čak 76,6% organizacija ga je navelo kao negativan rizik sa kojim se suočavaju (Domanski, 2016). Ono sa čime se slažu autori Bromideh (2011) i Batti (2014) jest da do financijskih rizika dolazi kada organizacije ne znaju dobro

osigurati sredstva za rad, odnosno kada imaju ograničeno financijsko i stručno upravljanje te objašnjavaju kako na to mnogo utječu njihove sposobnosti pronalaženja različitih izvora financiranja. Ono što je važno za reduciranje financijskog rizika jest da organizacije imaju više izvora financiranja, osim iz donacija državnog proračuna da se usredotoče i na javljanje na natječaje za financiranje različitih programa, izradom i prodajom različitih proizvoda ili usluga, promoviranjem na društvenim mrežama ili organiziranjem događaja gdje bi se prikupljala sredstva. Jednako su naveli i autori Foster i Fine (2007) i Chikoto i Neely (2014) (iz Silva i Burger, 2015), gdje tvrde kako oslanjanje na jedan izvor financiranja dovodi do financijske ranjivosti organizacije, te je zbog toga potrebno da imaju više izvora financiranja. Nadalje, Mikladze (2015) navodi da dokle god su financije i fondovi neprofitnih organizacija neorganizirani, organizacija neće moći postići svoje ciljeve s maksimalnom učinkovitošću, te isti predlaže financijski management kao rješenje financijskih problema, jer će se na taj način moći pratiti trenutni i budući troškovi i pravodobno podnositi financijska izvješća. Financijski management je jedno od odličnih rješenja u teoriji, ali možda u praksi takvo nešto nije primjenjivo na sve neprofitne organizacije. Prije svega neprofitne organizacije najčešće vode osobe koje nužno nemaju pozadinu u vođenju organizacija ili upravljanja financija, te se također neprofitne organizacije oslanjaju na volontere koji također nemaju formalno obrazovanje ni iskustvo u financijskom planiranju, što onda naravno smanjuje uspješnost rada organizacija.

Upravo volonteri odnosno osoblje predstavljaju još jedan od izazova neprofitnih organizacija. Ovaj rizik je posebno istaknut u manjim sredinama gdje i tako nema mnogo stanovništva koje bi i moglo biti uključeno u rad organizacija. Bromideh (2011) i Domanski (2016) se slažu kako je ovaj rizik visok zbog nedovoljno treniranog osoblja/volontera koji nemaju organizacijske i stručne vještine, te im je nerijetko potrebna obuka za davanje usluga. Osim toga, problem može biti i pronalazak i zadržavanje volontera jer nisu vođeni financijskim motivom nego emocijama. Brown et al. navode kako razlozi zašto netko volontira mogu biti različiti. Ljudi se mogu osjećati velikodušno volontirajući, neki vole dobiti veće priznanje za svoj doprinos, ili stvoriti vrijedne društvene kontakte, stoga je važno stvoriti uvjete u organizaciji gdje će volonteri osjećati da stvaraju i daju svoj doprinos organizaciji. Može se zaključiti kako problem nastaje kada se pojedinac više ne može poistovjetiti sa misijom organizacije, te prestaje osjećati zadovoljstvo i motiviranost i na koncu napušta organizaciju (Zollo et al. iz Lorente-Ayala J. et. al. 2019).

Dodatno, jedna od zapreka oko privlačenja i zadržavanja dobrovoljnih volontera može biti i način razmišljanja ljudi koji poistovjećuju volontiranje sa iskorištavanjem. Danas je volontiranje teoretizirano i proučavano kao oblik neplaćenog rada (Overgaard, 2018), što može biti neprikladno jer prije svega svaka definicija volontiranja u sebi sadrži riječ „slobodno“. Stoga je potpuno neispravno za pretpostaviti da neprofitne organizacije iskorištavaju volontere, prije svega jer

volonteri imaju izbor odlaska, što prepoznaje i Overgaard (2018) koja smatra volontiranje oličenjem izbora. Ali je zbog toga važno da organizacija stvori okolinu u kojoj će se volonteri osjećati motivirano za rad, te razviti neko pozitivno potkrepljenje za svoj doprinos.

Nadalje, unutarnja ograničenja sa kojima se neprofitne organizacije još mogu suočiti su ona koja se vežu za organizacijsku strukturu. Istraživanjima je prepoznato da pogrešna organizacijska struktura može negativno utjecati na izvođenje performansi. LLoria (2007) (iz Martinez-Leon, 2011) navodi da je struktura dinamički faktor organizacije koja se mijenja tijekom vremena i prema potrebama organizacije. Organizacijska struktura utječe na učinak organizacije, na njeno učenje i inovacije (Hao et al, 2012), te ukoliko ista nije dobro odabrana doći će do određenih znakova koji ukazuju na loše stanje organizacije kao što je niska produktivnost, te nedostatak timskog rada i ponovno prepoznat, nedostatak inovacija (Elsaid et al, 2013). Za problem inovacija su istraživanjem DeCanio et. al (2000) došli do istog zaključka kako je organizacijska struktura ključni element u širenju inovacija, ali još dodatno navode, dovodi i do smanjenja troškova. Upravo LLoria (2007) (iz Martinez-Leon, 2011) objašnjava kako organizacijska struktura i promjene u istoj ne moraju imati negativnu implikaciju za organizaciju, dapače, mogu upućivati na pozitivnu situaciju jer do modifikacija može doći i zbog povećanja osoblja ili pristupima novim znanjima što može pomoći u raznim problemima organizacije. Također, pravilna struktura dovodi do smanjenja troškova, a do istih dovodi jer se smanjuje vrijeme reakcije na vanjske promjene i organizacija ne postaje podložna negativnim promjenama u okolini (DeCanio et al., 2000). Odabir adekvatne organizacijske strukture za neprofitnu organizaciju je jedan od ključnih faktora za uspjeh iste. Potrebno je da sama organizacija prepozna i razumije različite uloge koje ima te da za iste postavi pravilne i jasne misije i ciljeve. Za male, tek rastuće neprofitne organizacije nije potrebno da imaju kompleksnu strukturu sa više razina, samo je važno da se struktura mijenja prema potrebama kako raste. Upravo zbog toga autori poput Ramezan (2011) i Metin (2017) preporučuju *organsku* strukturu koju Ahmady et.al opisuju kao strukturu sa fleksibilnim zadacima, decentraliziranim donošenjem odluka te visokom razinom kolaboracije, kao najpogodniju za neprofitne organizacije. To je upravo zbog svoje fleksibilnosti zbog koje se mogu brzo prilagođavati promjenjivim uvjetima te samim time imaju veću razinu održivosti.

Vanjska ograničenja

Osim navedenih rizika neprofitne organizacije imaju izazov i sa vanjskim ograničenjima. Na njih sama organizacija ne može utjecati, ali one imaju značajan utjecaj na njen rad i reputaciju. Neprofitne organizacije najviše strahuju od nepovoljnog publiciteta i niskog prepoznavanja među korisnicima (Domanski, 2016). Dobar ugled je ujedno povezan i sa integritetom navodi Batti (2014), te su

pojedinačni akteri najveća i najvrjednija imovina ali i najveći rizik. Nadalje, autorica objašnjava kako do izazova u radu dolazi jer postoji visoki stupanj cinizma upravo zbog uključenosti mnogih igrača: od države, donatora korisnika, šira javnost i tisak, te je važno održavati pozitivnu i vjerodostojnu sliku pred svim aktera. Statističke analize otkrivaju, navodi Mitchell (2015), kako je za dobar ugled od iznimne važnosti da voditelji organizacija cijene slične vrijednosti kao i organizacije te da su predani i profesionalni u svome radu.

Kod neprofitnih organizacija je reputacija jedan od najvećih vanjskih rizika zbog svoje nestabilnosti jer ovisi, odnosno to i jest mišljenje ljudi koje je promjenjivo. Dobar ugled je jedan od dugoročnih ciljeva koje bi neprofitne organizacije trebale imati, smatraju Gent. et.al. (2013) jer reputacija može biti ključan podatak u odluci pojedinca, kome donirati, ili za koga volontirati. Stoga je od izrazite važnosti da imaju pozitivnu reputaciju jer će u suprotnom imati velike poteškoće u pronalaženju sponzora ali i pronalasku samih korisnika organizacije.

3. RAZVOJ OTOKA

Otoci su kroz povijest imali mnoge važne uloge i prednosti, a posebno su važne teritorijska, prednost obrane i transportna prednost (Grydehoj, 2015). Otočni gradovi su iskorištavanjem svojih prednosti doživjeli uspone zbog čega su danas neki od najistaknutijih gradova u svijetu kao na primjer Jakarta, Stockholm, London i Manila. U ovom slučaju Grad Hvar je imao transportnu prednost kroz povijest gdje je bio važna mletačka luka, kasnije i tijekom vlasti Talijana, a danas je hvarski akvatorij jedno od najprometnijih područja istočnog Jadrana. Iako su iskorištavanjem prednosti pojedini gradovi na otocima možda doživjeli određeni značajan razvoj kroz povijest, danas se razvojna situacija otoka suočava sa mnogo izazova i problema.

Globalne promjene i međunarodni konteksti utječu različitim intenzitetom na sve globale prostore, ali najizloženiji su mali otoci navodi Douglas (2005), a posebno utječu na sociokulturološki, gospodarski i ekološki razvoj. Jedan od glavnih izazova, koji je ujedno i u nekim stvarima prednost jest položaj. Pod položajem se misli na udaljenost od kopna. Geografski problem kod otoka je njihova izoliranost od kopnenog područja ili čak od drugih država, objašnjava Douglas (2015), te je udaljenost jedan od glavnih izazova otočnih država u razvoju, slaže se Cantu-Bazaldua (2021). Osim udaljenosti, Briguglio (1995) primjećuje i posebne nedostatke koji se vežu na male veličine otoka i sklonost prirodnim katastrofama. To je posebno izraženo na otocima zbog blizine mora gdje su učestalije prirodne nepogode i jačeg intenziteta. Problem je posebno vidljiv tijekom zimskih mjeseci barem na hrvatskim otocima gdje se osim samih nepogoda nadovezuje i učestalost linija koje povezuju kopno sa otokom koje rapidno opadaju, što dovodi do nedovoljne povezanosti otoka s kopnom, a za vrijeme lošeg vremena određene linije su u potpunosti ukinute. Također, problem udaljenosti za sobom povlači niz negativnih posljedica koje ne dopuštaju otoku da se razvije, od čega su najčešće one ekonomske prirode.

Zašto je baš udaljenost problem koji može utjecati na ekonomiju, Briguglio (1995) objašnjava kako u slučajevima manjih otočnih država, što je zapravo primjenjivo i na otoke unutar država, otoci imaju limitirana prirodna bogatstva, ovisi o vanjskom uvozu, a samim time su i krajnje cijene veće. Vezano za veće cijene, razlog je zapravo visoka cijena prijevoza do otoka i niska frekventnost istog što posljedično povećava troškove proizvoda (Tisdell 2009). Jednaki problem postoji i na hrvatskim otocima, gdje su cijene proizvoda i usluga na otocima mnogo više, a to je posebno izraženo za vrijeme ljetne sezone kada je potražnja veća. Tako na primjer stoji u Nacionalnom planu razvoja otoka 2021-2027 kao razlog viših cijena vodoopskrbe na otocima navedena je oscilacija u isporuci

vode izvan turističke sezone, pa shodno tome dovodi po prosječno više cijene vodoopskrbe tijekom cijele godine.

Poteškoće sa višim cijenama možda ne bi bile toliko primjetne da otoci nemaju problema sa sezonskom zaposlenošću odnosno nezaposlenošću, gdje većina stanovništva ovisi o sezonskim zanimanjima poput turizma i ugostiteljskih usluga. Sa sezonskim fluktuacijama se također suočavaju Grčka i otok Kreta navode Andriotis (2005) i Mourdoukoutas (1988) što može imati određene negativne posljedice kao što su poteškoće u dobivanju kapitala ili nizak povrat na ulagano, a pojavljuje se i prevelika ekonomska ovisnost na sektor turizma objašnjava Sharpley (2003). Osim toga nedostatak sezonskog rada je i to što stanovnici nemaju stalan posao preko cijele godine već ovisi o sezonskom poslu, a jednako su primijetili i Cuckier-Snow i Wall (iz Andriotis 2005) navodeći kako zaposlenici nakon sezone moraju ili mijenjati posao ili ostati nezaposleni do sljedeće sezone. U gradu Hvaru je vidljiv trend pada broja zaposlenih tijekom zimskih mjeseci gdje se prema izvješću nezaposlenosti iz HZZZ-a (2017) primjećuje da je u siječnju broj nezaposlenih osoba bio 720, a tijekom kolovoza se ta brojka spustila na 192, te se ponovno krenula penjati u listopadu. Stoga se može zaključiti kako sezonalnost ima negativnu stranu glede manjka radnih mjesta koja se ne odnose na turizam, te je zapravo problem pronaći posao u struci zbog čega i dolazi do urbano ruralnih migracija posebno mladog stanovništva.

Osim navedenih izazova, otoci se također i suočavaju sa nedostatkom i oskudicom vodenih resursa kao i izvorom energije. Nestašica pitke vode se smatra jednim od čimbenika koji najviše zaustavljaju i usporavaju gospodarstvo i društveni razvoj otočnog područja razvoj (Liu et al. 2016), a to je slučaj i sa hrvatskim otocima navodi Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (2021). Problem sa opskrbom vodom ispada ironičan na otoku, ali i u Grčkoj objašnjavaju Papapostolou et al. (2019), otoci imaju ozbiljna ograničenja vodnih resursa koja su uzrokovana ili neljudskim čimbenicima ili lošim upravljanjem resursom vode, što je posebno vidljivo tijekom turističke sezone.

3.1 . Doprinos neprofitnih organizacija u otočnom razvoju

Iako je u prethodnoj cjelini opisana šira slika neprofitnih organizacija, odnosno njihova uloga, one ipak mogu uže djelovati na određene aktivnosti, sektore i razvoj pojedinih područja na otoku. Utjecaj neprofitnih organizacija je posebno prepoznat u sektoru turizma i poljoprivrede ali i u društvenom

razvoju što bi za razvoj otoka u cjelini mnogo doprinijelo te bi ga u konačnici moglo dovesti do statusa održivog otoka.

Doprinos u turizmu

Govoreći o popularnosti turizma dovoljno doprinosi činjenica kako su se mnogi europski otoci okrenuli turizmu kao djelatnosti kojom zadržavaju lokalno stanovništvo te se tako podiže razina gospodarstva i stvara oblik diverzifikacije ponude usluga u turizmu (Moyano 2012), a jedan od najbrže rastućih sektora u svijetu je upravo turizam, navodi Seetanah (2011). Također prepoznato je kako je između ostalog turizam igrao važnu ulogu u socioekonomskom razvoju mnogih otoka na Mediteranu navodi Lockhart (iz Sharpley 2003), a na Jadranskim otocima je ponajprije turizam bio oblik borbe protiv depopulacije navodi Lajić (iz Gamberožić 2021). Može li se stvarno turizmom dogoditi ekonomski porast dokazano je istraživanjem na otoku Mauricijusu gdje je otkriveno kako postoji dinamika povezanosti turizma na porast ekonomije otoka (Seetanah 2011).

Osim na ekonomske čimbenike turizam je za sobom donio i mnoge druge pozitivne učinke i promjene na otocima koje se ne bi dogodile uopće ili barem ne u tako brzom roku da nije bilo sektorskog porasta i velike potražnje. Istraživanjem Nejati, Mohamed i Omar (2014) na dvama otocima u Maleziji se primijetilo kako je turizam imao pozitivne društvene utjecaje, odnosno poboljšale su se javne ustanove, komunikacije i Internet te najvažnije od svega infrastruktura i transport. A Loukissas (1982) je još tih godina opisao kako je turizam na Grčke otoke donio i zračnu luku koja ne koristi samo turistima već i lokalnom stanovništvu, čime se može zaključiti kako turizam zasigurno ubrzava razvoj otočnih područja i zajednica.

Možda je sada malo teže zamisliti kako neprofitne organizacije mogu imati ulogu u razvoju turizma s obzirom da je to jedan od najbrže rastućih sektora u svijetu posebno profitno gledajući. Ali, neprofitne organizacije su prepoznate kao saveznici u turizmu koji pomažu u stvaranju održivog turizma zbog svoje povezanosti s lokalnom zajednicom i razumijevanjem njihovih, ali i potreba turista (Kennedy i Dornan, 2009). Iako, sa time se ne slaže Barnett (2008) koji smatra kako turizam ima negativan utjecaj te da bi se neprofitne organizacije trebale boriti protiv negativnog utjecaja turizma na lokalno stanovništvo i problema eksploatacije u turizmu. Ovakvo stajalište nije nužno istinito jer prije svega je za mnogo država i područja u razvoju turizam doprinio na pozitivan način reputaciji i popularnosti područja, ali je naravno potrebno uvesti određene kontrole i pravila da bi se izbjegle moguće negativne posljedice koje se vežu na masovni turizam.

U praksi postoje razni pozitivni primjeri uključenosti neprofitnih organizacija u turizam, a posebno je primijećeno kako utječu na njegov razvoj i praćenje. Tako recimo u Belizeu je Finnety (2011) ispitivanjem došao do zaključka kako organizacije utječu na razvoj turizma samim time što se bave privatnim ekoturizmom te vođenjem turističkih operacija i obukom turističkih vodiča. Također su i Hoque et.al. (2020) ispitivanjem stanovništva u Bangladešu otkrili kako je uključivanje neprofitnih organizacija u turizam ekonomski osnažilo zajednicu članova koji su time dobili priliku za bolju zaradu. Njihova uključenost najviše utječe na ekonomiju područja posebno time što stvara mjesta za zaposlenje stanovništva, a socio-kulturni benefit se primjećuje kroz očuvanje i oživljavanje kulture i tradicije navode Coria i Calfucura (2012) i Taylor (iz Houque et.al. 2020).

Zaključno, turizam mnogo pomaže razvoju nekog područja posebno ekonomski gledano. Pod time se misli da se od neprofitnih organizacija ne može očekivati da će one pokrenuti trend turizma nekog područja i donijeti izravnu zaradu području ali mogu mnogo pridonijeti u turističkoj ponudi nekog područja koja uključuje i involviranost lokalnog stanovništva. Tako organizacije mogu sudjelovati u razvoju gastro ponude na primjer održavanjem raznih sajмова ili recimo u očuvanju baštine i kulture nekog mjesta što može biti dio turističke ponude. U Hrvatskoj bi se za to mogla navesti kulturno-umjetnička društva (KUD) koja rade na očuvanju baštine, na primjer folklor (narodni ples) koji svakako može pridonijeti širenju turističke ponude kao i poboljšanju reputacije nekog mjesta.

Doprinos u poljoprivredi i ekologiji

Rad neprofitnih organizacija je važan i za sektor poljoprivrede. U Hrvatskoj na otocima je poljoprivreda razvijena ponajviše za lokalno stanovništvo i njihove lokalne odnosno otočke potrebe. Neprofitne organizacije bi kod otočne poljoprivrede trebale služiti otočanima i poljoprivrednicima kao netko tko bi se zalagao za njih i njihove aktivnosti navodi Bruntrup-Seidemann (2011), odnosno bio bi im na raspolaganju kod potreba savjetovanja te pružanja znanja i informacija do kojih sami ne bi mogli jednostavno doći. Jednako se slažu i Chand i Kumar (2019) koji smatraju kako bi na otocima poljoprivredne neprofitne organizacije trebale biti u ulozi savjetodavne službe. Osim navedenog, neprofitne organizacije mogu sudjelovati na raznim natječajima te održavati manifestacije gdje bi mogli predstaviti svoje proizvode/usluge i sam rad udruge te na taj način promicati poljoprivredu kao i učiti buduće generacije o vrijednostima iste. Nadalje, značaj organizacija za razvoj otoka može biti primijećen i u ekologiji i zaštiti okoliša, a posebno u izradama ekoloških pravilnika kao i u pomoći izmjene zakona, primijetili su na Filipinskim otocima Austin i Eder (2007). Osim toga neprofitne organizacije na otocima mogu biti uključene u različite akcije čišćenja plaža, šuma i ostalih onečišćenih područja, kao i promicati korištenje obnovljivih izvora energije. Uloga neprofitnih

organizacija u promicanju korištenja obnovljivih izvora energije leži u učenju lokalne zajednice o korištenju solarnih sustava, kako da si ih osiguraju i koje su prednosti njihovog korištenja objašnjavaju MacLean et al. (2015) koji su to isto primijenili u afričkim područjima. Ovo je izvrstan način kako zajednici približiti utjecaj globalizacije na otok, te što mogu iskoristiti da bi imali osobnu korist i prednost, a samim time utjecati i na razvoj održivog otoka.

Društveni doprinos

Doprinos neprofitnih organizacija u društvu je danas svjetski prepoznat te ogromnu ulogu igraju u poljima edukacije, zdravstva, borbe protiv siromaštva kao i ljudskih prava. Kod lokalnih neprofitnih organizacija je zbog svojih veličina i područja djelovanja važno da dijele iste stavove sa zajednicom, te da zajedno otkriju probleme i djeluju na njih poručuje Kenny (iz Abiddin et al. 2022). Za neprofitne organizacije na otocima je bitno da djeluju u smjeru održivog razvoja zajednice koja prije svega stvara ravnotežu između lokalnih društvenih odnosa sa razvojnim ciljevima i ekonomskim potrebama zajednice (Abiddin et al., 2022). Socijalne neprofitne organizacije bi za pojam otoka mogle značiti mnogo, posebno gledajući u sferama promicanja jednakih mogućnosti za sve dobne skupine kao i osoba sa invaliditetom, pomaganju u stvaranju i održavanju radnih mjesta, te djelovanju na socijalno sudjelovanje stanovništva stvarajući civilno društvo koje je uključeno u probleme zajednice. Također neprofitne organizacije sa društvenim doprinosom na otocima značile bi najvećem broju građana, jer se bave najraznolikijim problemima i utječu na veliki broj skupina.

Na otocima uglavnom djeluju lokalne neprofitne organizacije koje se i same suočavaju sa mnoštvom izazova i problema, a koji su još izraženiji zbog samog položaja. Iako, ne postoji mnogo istraživanja koja se bave utjecajem neprofitnih organizacija na točno određene sektore na otocima, može se zaključiti kako mogu doprinijeti razvoju mnogih područja života stanovnika i raznih sektora koji su ključni za život na otoku kao i njegov razvoj. Važnost doprinosa neprofitnih organizacija na otoku može u konačnici rezultirati održivim otokom što bi i bio jedan od ciljeva strategija upravljanja i razvoja otoka, navodi Kerr (2005). Održivi otok je pojam koji bi mnogi otoci htjeli ostvariti u budućnosti, zajedno sa održivom zajednicom. Upravo su neprofitne organizacije poveznica za promicanje održivog razvoja zajednice jer uspostavljaju ravnotežu između raznih problema koji muče zajednicu (Abiddin et al. 2022). Takve održive zajednice osiguravaju ekonomske potrebe svojih stanovnika te poboljšavaju i štite okoliš, a ujedno promiču i rast humanitarnih zajednica (Abiddin et al. 2022). Takvo što svakako bi trebao biti cilj razvoja svakog otoka jer tada lokalna zajednica i sam

otok postaju neovisni o kopnu te se na taj način izjednačavaju uvjeti života kao i kvaliteta istoga sa onima na kopnu.

4. KONTEKST ISTRAŽIVANJA - GRAD HVAR

U skupini srednjodalmatinskih otoka nalazi se otok Hvar sa duljinom od 68 kilometara što ga čini jednim od najvećih hrvatskih otoka. Sama površina otoka je oko 298 km², te je time četvrti po površini u Hrvatskoj (Bognar, 1990). Jedan je od hrvatskih otoka sa najrazvedenijom obalom, a nalazi na trećem mjestu odmah iza Paga i Dugog otoka, te se pruža u smjeru Istok-Zapad, objašnjavaju Mamut i Čirjak (2017). Sam Grad Hvar se nalazi na zapadnom dijelu otoka Hvara zajedno sa otočnom skupinom naziva Pakleni (Paklinski) otoci, a cijeli arhipelag ima 19 otoka i hrudi od kojih su najpoznatiji Galešnik, Palmižana, Vlaka i Jerolim. Sam grad Hvar je veličine 75,8km², dok je ukupna površina (ona kopnena i morska) 586,03km². Ono što ga čini zanimljivim jest njegov položaj jer je jedini okrenut prema jugu, dok su ostale općine i grad okrenute prema zapadu/sjeveru, što mu daje prednost u vidu nautičke luke, ističu Marić et al. (2016). Klima otoka Hvara je tipična mediteranska, odnosno obilježena je vlažnim i prohladnim zimama, dok su ljeta suha i vruća. Upravo klima je jedan od glavnih razloga razvijenosti turističkog sektora samog grada ali i cijelog otoka Hvara (Makjanić i Volarić, 1977).

Administrativno gledajući otok Hvar pripada Splitsko-dalmatinskoj županiji, te je podijeljen tako da objedinjuje naselja po osnovi lokalne samouprave koja čine njihova upravno-administrativna, gospodarska i kulturno-povijesna središta. Sastoji se od četiri jedinice lokalne samouprave i to na način:

- Dva Grada: Stari Grad i Hvar (s time da je Hvar središnje naselje)

- Dvije općine: Jelsa i Sućuraj,

dok je broj sveukupnih naselja 28 (Marić et.al, 2016). Sam grad Hvar je osim središnjeg, i najveće mjesto na otoku te ima 6 gradskih naselja, a oni su: Brusje, Malo i Velo Grablje, Sveta Nedjelja, Milna te Zračće. Općine i gradovi su samostalni u donošenju odluka vezanih za poslove iz svoje samouprave, a koji su u skladu sa Zakonom o lokalnoj i područnoj samoupravi, kao i Ustavom RH. (Jakas i Jerkić,).

Otok Hvar ima davnu povijest naseljavanja što datira još iz 384. godine prije Krista osnutkom Farosa, danas poznatijeg kao Stari Grad (Lajić i Nejašmić, 1994). Samo praćenje broja stanovništva je započelo 1673 godine za potrebe raspodjele soli kada je na otoku živjelo 5570 stanovnika. (Bezić-Božanić, 1991). Kroz godine je naravno broj stanovnika oscilirao, ali prirodno kretanje stanovništva je

dovelo do određenih trajnih promjena poput toga da pojedina naselja više uopće nemaju stalno stanovništvo (Malo Grablje).

Sam grad Hvar je brojao negativan trend pada stanovništva od 1900. do 1971. godine kada kreće porast sve do 2011. godine kada doseže svoj vrhunac odnosno čak 4 251 stanovnika. U tablici (Tablica 1.) je prikazano kretanje stanovništva otoka Hvara prema posljednja tri popisa stanovništva;

Tablica 1.

Kretanje stanovništva otoka Hvara

Grad/općina	2001	2011	2021	Prirast u % (2001-2011)	Prirast u % (2011-2021)
Hvar	4132	4251	3979	2,87%	-6,4%
Stari Grad	2813	2781	2772	-1,14%	-0,3%
Jelsa	3617	3582	3501	-0,97%	-2,26%
Sućuraj	487	463	426	-4,92	-8%
OtokHvar-ukupno	11 049	11 077	10 678	0,25%	-3,6%

Izvor:Državni zavod za statistiku (2023)

Iz priložene tablice se može zaključiti da je jedino grad Hvar imao pozitivan demografski trend 2011. godine. Ali popis stanovništva iz 2021. godine pokazuje kako čitav otok ima pad broja stanovnika, a sam grad Hvar ima čak 6,4% manji broj stanovnika. Uzimajući u obzir cijeli otok, razlika između 2011. i 2021. godine pokazuje negativan trend od nevjerojatnih -3,6% što je poražavajuće s obzirom da je jedan od glavnih ciljeva izrade Strategije razvoja grada Hvara 2015-2020 bio upravo povećanje konkurentnosti gospodarstva, zadržavanje mladih i privlačenje novih stanovnika.

Ovakvo kretanje stanovništva predstavlja jedan od izazova sa kojima se suočavaju otoci, a osim toga je primijećen i problem sastava građana. Prema MRRFFEU-u (2014) na otoku je bilo 23% stanovništva umirovljeno, a brojka se tijekom idućih popisa stanovništva samo povećavala. Tako je 2011. prema DZZS-u (2011) postotak starijeg stanovništva (60<) bio 25%, a 2021. godine čak 30,72%. Ovakvi podaci su naravno problem za lokalnu zajednicu jer označavaju da se broj mladog i radno sposobnog stanovništva smanjuje, a osim što starije stanovništvo raste za njih ne postoji dovoljno adekvatna skrb. To dokazuju projekti grada Hvara (2014) da se još tada trebao izgraditi dom i stacionar za starije osobe kao prioritetni projekt JLS-a, što se do danas nije dogodilo. (Marić et al, 2016).

4.1. Nefitne organizacije u Gradu Hvaru

Civilno društvo Grada Hvara i uključenost građana u rad društava datira iz 18. i 19. stoljeća kada su se počela osnivati društva. Tada ih je bila nekolicina iz područja kulture, muzike te kazališta, a najpoznatije je Higijeničko društvo. (Provedbeni program Grada Hvara za razdoblje 2022-2025., 2022). Higijeničko društvo je osnovano 1868 godine te je bilo prvo turističko udruženje u Hrvatskoj i Europi. Društvu je cilj bilo poticanje i promicanje turizma u Hvaru te ga se smatra zaslužnim za pozicioniranje turizma kao najvažnijeg sektora u Gradu Hvaru. (Turistička Zajednica Grada Hvara). Osim Higijeničkog, aktivna su bila i iduća društva: Kazališno, Hvarsko radničko, Filharmonično, Hrvatsko muzikalno, Hrvatsko tamburaško i Kazališni diletanti. Nakon toga kroz 20. stoljeće se pojavljuje društvo „Hrvatski Sokol“ kao i „Pučka čitaonica“. (Provedbeni program Grada Hvara za razdoblje 2022-2025). Zanimljivo je također da je prva zadruga osnovana u Hrvatskoj bila ona u selu Brusje i to 1892. godine pod nazivom „Zadružni dom“.

Danas su u gradu Hvaru registrirane i aktivne 82 nefitne organizacije iz raznih područja djelovanja. Ono što privlači pažnju jest da je prosjek nefitnih organizacija u Republici Hrvatskoj po jedna organizacija na svaka 63 stanovnika, dok je ta brojka u Hvaru 48 stanovnika na jednu organizaciju (Nacionalni plan, 2021). Ta brojka pokazuje veliku gustoću nefitnih organizacija na tako mali broj stanovnika, što potiče na razmišljanje je li potreban toliki broj organizacija i zašto ih je toliko. U idućoj tablici (Tablica 2.) je prikazana podjela nefitnih organizacija na grad Hvar i gradska naselja.

Tablica 2.

Podjela nefitnih organizacija prema naseljima

Grad/Naselje	Broj nefitnih organizacija
Brusje	3
Hvar	71
Malo Grablje	1
Milna	1
Sveta Nedjelja	1
Velo Grablje	5
Zaraće	0
UKUPNO	82

Izvor: Registar udruga RH (2023)

Po ovome se može zaključiti kako je svakako najveći broj neprofitnih organizacija lociran u samome Gradu Hvaru što i nije neobično s obzirom na broj stanovnika pojedinih naselja kao i samoga grada.

U gradu Hvaru neprofitne organizacije djeluju u 17 različitih područja djelatnosti na idući način prema Registru udruga RH (2023):

Tablica 3.

Popis neprofitnih organizacija prema područjima djelovanja

a) Demokratska politička kultura (N=5)		b) Duhovnost (N=3)	
<ul style="list-style-type: none"> - Savez platFORma Hvar - Glazbeno-scensko udruženje Stella Maris - Rotary klub Hvar - Udruga za održivi razvoj grada i otoka Hvara „Dignitea“-Hvar - Društvo Kapja ljubavi 		<ul style="list-style-type: none"> - Ogranak Matice hrvatske u Hvaru - DEVI - Društvo Kapja ljubavi 	
c) Gospodarstvo (N=9)		d) Hobistička djelatnost (N=2)	
<ul style="list-style-type: none"> - Savez PlatFORma Hvar - Moj taksi Hvar - Udruga turističkih vodiča otoka Hvara - Udruga kuhara Hvar - Udruga za zaštitu i revitalizaciju Velog Grablja „Pjover“ 	<ul style="list-style-type: none"> - Društvo hvarskih autotaksi prijevoznika - Udruga ugostitelja Grada Hvara - Udruga Moto klub Sun Riders - Udruga „Tudori s Hvara 	<ul style="list-style-type: none"> - Šahovski klub Hvar - Udruga Moto klub Sun Riders 	
e) Kultura i umjetnost (N=24)		d) Ljudska prava (N=5)	
<ul style="list-style-type: none"> - Savez PlatFORma Hvar - Hvar Metropolita Mora - Stella Maris Hvar - Dramski studio mladih - Hvarsko pučko kazalište - Ogranak Matice hrvatske 	<ul style="list-style-type: none"> - Hvarska umjetnička udruga - Klapa Galešnik Hvar - Forske Užonce - Udruga 365 Gariful Hvar - Glazbeni studio 	<ul style="list-style-type: none"> - Savez PlatFORma Hvar - Udruga izvornih vlasnika u Hvaru- Forani - Udruga Pjover - Zajednica Talijana „G.F. Biondi“ - Društvo Kapja ljubavi 	

<p>u Hvaru</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pjevačko društvo „Hvar“ - „Dignitea“Hvar - Hvarska gradska Glazba - Društvo Kapja ljubavi -Klapa Pharia Folklorno društvo „Šaltin“ 	<p>Hvar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pjover Hvar - Klapa Bodulke - Zajednica Talijana „G. F. BIONDI“ - Udruga Baletni studio D.B. - Vokalno glazbena udruga „Primanota“ -Udruga „Tudori s Hvara“ 		
<p>g) Međunarodna suradnja (N=4)</p>		<p>h) Nomenklatura sportova (N=13)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> -Savez PlatFORma Hvar - Udruga Pjover - Zajednica Talijana „G.F. BIONDI - Udruga Moto Klub Sun Riders 		<ul style="list-style-type: none"> -Udruga za mali nogomet Hvar - Šahovski Klub Hvar - Boćarski klub Vrisak -Akademski judo klub Hvar - Moto Klub „Sunčani Jahači“ - Zajednica sportskih udruga Grada Hvara 	<ul style="list-style-type: none"> -Boćarski klub Gdinj - Rukometni klub Hvar - Tenis klub Hvar - Boćarski klub Vela Stiniva - Sportsko ribolovni klub Kurenat - Zajednica sportskih udruga Grada Hvara - Atleški klub Hvar Maraton
<p>i) Obrazovanje, znanost i istraživanje (N=5)</p>		<p>j) Održivi razvoj (N=6)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> -Savez PlatFORma Hvar - Udruga Pjover - Zajednica Talijana „G.F. Biondi“ - Društvo Kapja ljubavi -Ogranak Matice Hrvatske u Hvaru 		<ul style="list-style-type: none"> -Savez PlatFORma Hvar - Lokalna Akcijska grupa Škoji - Udruga ugostitelja Grada Hvara - Udruga Proizvođača ljekovitog i aromatičnog bilja „Hvar Herbae“ - Udruga Pjover - Udruga „Dignitea“ 	

k) Ostala područja djelovanja (N=1)		l) Socijalna djelatnost (N=5)	
-Udruga Moto Klub Sun Riders		-LIONS KLUB HVAR - Rotary klub Hvar - Društvo Kapja ljubavi - Udruga stradalih u prometnim nezgodama „BONUS“	
m) Sport (N=18)		n) Tehnička kultura (N=2)	
-Savez PlatFORMa Hvar - Nogometni klub „Levanda“ - Jedriličarski klub Zvir - Ženski rukometni klub Hvar - Sportsko ribolovna udruga- Palmižana - Rukometni klub Hvar - Tenis Klub Hvar -Boćarski klub „Vela Stiniva“ - DEVI - Društvo prijatelja HNK Hajduk Hvar	- Atletski klub Hvar Maraton - Šahovski klub Hvar - Boćarski klub „Vrisak“ -Akademijski judo klub Hvar - Klub daljinskog plivanja „Hvar“ - Zajednica sportskih udruga Grada Hvara - Moto Klub „Sunčani jahači“ - Udruga Tudori s Hvara	-Savez PlatFORMa Hvar - Tudori s Hvara	
o) Zaštita i spašavanje (N=1)		p) Zaštita okoliša i prirode (N=8)	
-DVD Hvar		- Udruga za zaštitu i revitalizaciju Velog Grablja-Pjover - Hvar Metropolita Mora - Udruga Kriva Maslina Hvar - Udruga za održivi razvoj grada i otoka Hvara – Dignitea - Sportsko ribolovno udruga-Palmižana - Udruga proizvođača ljekovitog i aromatičnog	

	bilja otoka Hvara Hvar Herbae - Savez PlatFORma Hvar - Tudori s Hvara
r) Zaštita zdravlja (N=2)	
- Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Hvar - Udruga ugostitelja Grada Hvara	

Izvor: Registar udruga (2023)

Prema navedenim podacima, može se zaključiti kako je u gradu Hvaru aktivan veliki broj neprofitnih organizacija, ali su daleko najviše zastupljeni u području sporta, kulture i umjetnosti te nomenklature sportova. Također veliki broj organizacija je registriran u više, pa čak i prevelik broj područja djelatnosti. Takvo što postavlja pitanje jesu li jednako efikasni u svakome od njih. Jedino područje djelatnosti u kojemu ne djeluje ni jedna neprofitna organizacija jesu „*Branitelji i stradalnici*“.

4.2. Uključenost države

Prema Nacionalnom planu razvoja otoka 2021-2027, na otocima postoji velika potreba za civilnim društvom jer neprofitne organizacije mogu značajno utjecati na poboljšanje kvalitete života lokalne otočne zajednice. Još 1999. godine se stvorio institucionalni okvir koji služi za razvoj održivog otoka, a to je Zakon o otocima (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU). Upravo u tom Zakonu je jedan od ciljeva poticanje razvoja civilnog društva na otocima, kao i poticanje i stvaranje povoljnog okruženja za razvoj civilnog društva. (Zakon o otocima, čl 24, 2021). Također, 2021. godine je razvijen Program poticanja razvoja civilnog društva na otocima 2021-2027 od strane MRRFEU-a. Ciljevi ovog programa su usmjereni na dugoročno podizanje kvalitete života na hrvatskim otocima uz pomoć neprofitnih organizacija kao i poticanje razvoja civilnog društva. Osim toga, programom bi se stvorili preduvjeti za uključivanje lokalne zajednice u rad organizacija i poticanje očuvanja tradicijskih običaja i stvaranje kvalitetnijeg života na otoku. Dodatno, cilj programa je i pridonosenje u stvaranju kvalitetnijeg i sadržajnijeg života na otoku. Ovime se može zaključiti kako postoje zanimanja države za ulaganje u javni sektor na otocima, a ima li to ikakvog utjecaja na razvoj civilnog društva i razvoja života na otoku zasada nema rezultata ni istraživanja.

5. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

5.1. Ciljevi istraživanja

Proučavanjem i istraživanjem aktivnosti neprofitnih organizacija u Gradu Hvaru primijećeno je kako je jedino moguće doći do popisa svih aktivnih organizacija preko Registra udruga RH. Također, i takvim uvidom nije bilo moguće saznati ciljeve i aktivnosti kojima dolaze do istih za sve organizacije. Najbolji uvid u rad pojedinih organizacije jest preko društvenih mreža (Facebook stranica) organizacija gdje javno objavljuju aktivnosti kojima se bave. Takvih je samo nekoliko, te je zbog toga postojala potreba za detaljnijim istraživanjem organizacija u gradu Hvaru. Prijašnjih istraživanja nije bilo te nema podataka za usporedbu. Ciljevi istraživanja su postavljeni na temelju dvaju uzorka: građana te voditelja samih udruga. Na takav način će se dobiti potpuna slika rada neprofitnih organizacija u Gradu Hvaru.

Ciljevi koji se odnose na građane su idući;

1. Utvrditi postoji li svijest građana o postojanju udruga
2. Utvrditi znaju li građani kojim se aktivnostima organizacije bave
3. Saznati koriste li građani usluge/proizvode/savjete postojećih udruga
4. Utvrditi razinu povjerenja građana prema udrugama i stavove prema istima

Ciljevi koji se odnose na voditelje udruga;

1. Utvrditi razloge osnivanja udruge kao i specifičnosti njihovih udruga
2. Uvidjeti kako oni vide doprinos organizacije Gradu Hvaru
3. Usporediti rade li udruge po navedenim ciljevima te kojim modalitetima utječu na mogući razvoj grada ili područja djelovanja

5.2. Istraživačka pitanja

Istraživačka pitanja proizlaze iz trenutnog stanja većeg broja neprofitnih organizacija u Hvaru te njihovog stvarnog utjecaja na stanovništvo i sam razvoj Grada. Stoga su istraživačka pitanja iduća:

1. Koliko su stanovnici upoznati sa radom neprofitnih organizacija u gradu Hvaru te misle li da one mogu doprinijeti razvoju istoga?
2. Kako lokalno stanovništvo doživljava rad neprofitnih organizacija, te jesu li one uopće potrebne u određenim područjima djelovanja?
3. Kako organizacije doživljavaju trenutnu situaciju sa tercijarnim sektorom u Hvaru?
4. Smatraju li da svojim radom čine promjene za građane?
5. Percipiraju li jednako građani i voditelji neprofitnih organizacija njihov rad i utjecaj?
6. Postoji li mjesto za napredak u radu organizacija?

U istraživanju sudjeluju uzorak populacije građana grada Hvara (kao i njegovih naselja), te voditelji odabranih neprofitnih organizacija. S obzirom na ciljeve istraživanja, nezavisne varijable su spol, dob, i mjesto stanovanja ispitanika.

5.3. Instrumenti i metoda istraživanja

U ovom istraživanju je korištena kombinacija kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja i to putem anketnog upitnika te strukturiranog intervjua. Razlog korištenja kvantitativne metode jest upravo zbog njihove praktičnosti i raširenosti u uporabi. Ova metoda se može definirati kao unaprijed strukturirani pristup problemu ili ispitivanje specifičnih okolnosti čiji se zaključci objašnjavaju putem numeričkih podataka. Ovakva istraživanja su još poznata pod nazivom i „empirijska istraživanja“ jer je podatke moguće precizno i točno izmjeriti (Lakshman et al., 2000). Kod ovakvih metoda istraživanja prednosti njihova korištenja leže u tome što se u vrlo kratkom roku može doći do velikog broja potrebnih podataka. Također, pojednostavljaju kasniju analizu podataka i njihovu usporedbu, te se iz istraživanja isključuju osobni osjećaji i mišljenja. (Basias i Pollalis, 2018). Upravo distanciranje

ispitivača odnosno objektivna pogled na istraživanje je primarna razlika od kvalitativnih metoda. (Quirk i Hall, 2015). Kod kvalitativnih istraživanja, s druge strane u fokusu su relevantne situacije gdje ishod nije očit i gdje nije moguće obaviti statističku analizu. Također, kvalitativno istraživanje ima za cilj odgovoriti na pitanja koja se tiču razumijevanja različitih značenja i iskustava u socijalnom svijetu. Ovdje je važno naglasiti kako je istraživač primarni instrument za prikupljanje i analizu dobivenih podataka. Upravo to je prednost kvalitativnog istraživanja, jer istraživač može svoje razumijevanje proširiti verbalnom i neverbalnom komunikacijom koja će pomoći u interpretaciji dobivenih podataka. (Bass, 1976).

U ovom istraživanju je korištena najčešća kombinacija pristupa iz dvije metode, a to su anketni upitnik i polustrukturirani intervju. Mješovitom metodom se mogu dogoditi poteškoće pri generiranju podataka kao i njihovom prikupljanju i analiziranju, navodi Harris, 2010. Međutim, Kendal, 2008 (iz Harris, 2010) navodi kako se putem upitnika mogu pružiti dokazi među većom populacijom, a putem intervju se prikupljaju dublji uvidi u akcije. Upravo zato se na ovaj način htjelo doći do željenih podataka i rezultata. Osim toga kao razlog odabira polustrukturiranog intervju jest to da je takva vrsta intervju i dalje vođena od strane istraživača. Ali prednost leži u tome što je to vođenje fleksibilno, te se može u nekom trenutku fokusirati i na probleme/područja van postavljenih pitanja.

Mjerni instrument *anketni upitnik* je namijenjen uzorku „opća populacija“ odnosno građanima Grada Hvara i njegovih naselja. Anketni upitnik je podijeljen na tri dijela i to na idući način;

- a) Opći podaci o ispitaniku
- b) Upoznatost s neprofitnim organizacijama
- c) Zadovoljstvo radom neprofitnih organizacija

Kod općih podataka o ispitaniku su se postavila uobičajena sociodemografska pitanja (dob, spol, razina obrazovanja, radni status, te mjesto prebivališta). Središnji dio, odnosno upoznatost neprofitnih organizacija se odnosio na upoznatost građana o radu neprofitnih organizacija u Gradu Hvaru. Kao predložak za ovaj dio upitnika su korišteni već provjereni izvori iz ranijih istraživanja. Neka pitanja su u cijelosti preuzeta, dok su ostala prilagođena prema potrebama i tematici ovog istraživanja. Spomenuti upitnici su sljedeći: *Civilni angažman mladih otoka Krka: interesi, potrebe i perspektive* (Pejanović, 2022), *Anketa o radu Udruge gradova u RH* (Udruga Gradova) te *Public perception and attitudes towards NGO sector in Serbia in 2009* (Civil Initiatives, 2009). Pitanja koja su se odnosila na doprinos rada neprofitnih organizacija su se kreirala uz pomoć liste aktivnosti koje su same organizacije navele u svome statutu koje se mogu pronaći na stranici Udruga Republike

Hrvatske. Posljednji dio upitnika se odnosio na zadovoljstvo radom neprofitnih organizacija u gradu Hvaru. U ovom dijelu je kao inspiracija i predložak za pitanja bilo istraživanje Ritvo et al. (2013), *Public attitudes toward non-governmental organizations (NGOs) in the Republic of Georgia*. Pitanja su se odnosila na mišljenje građana o organizacijama u gradu te su kreirana u obliku Likertove ljestvice sa 5 bodova. Posljednje pitanje je bilo otvorenog tipa gdje su ispitanici dali odgovor na pitanje o njihovom mišljenju o stvarnom broju aktivnih organizacija u gradu.

Mjerni instrument „*intervju*“ je proveden među voditeljima neprofitnih organizacija. Intervju je podijeljen također u tri dijela. Prvi dio se odnosio na uvodno o organizacijama gdje su postavljena pitanja koja se odnose na razloge osnivanja organizacije te prihvaćanja pozicije u organizaciji i područja djelovanja iste. Drugim dijelom se htjelo približiti specifičnostima i samom djelovanju organizacije. Tu su se postavila pitanja vezana za poteškoće/probleme u radu organizacije, aktivnosti kojima se bave, diferenciranje od ostalih udruga kao i što misle kako mogu poboljšati rad organizacije. Posljednji dio se odnosio na prepoznatost među lokalnim stanovništvom i mišljenje o građanima i njihovoj uključenosti u ovaj sektor. Kao predložak za postavljena pitanja jesu služila pitanja iz ankete kako bi se uvidjele sličnosti ili razlike u odgovorima, kao i prilagođena pitanja iz *Survey for Non-Governmental youth organizations or institutions* (Council of Europe Charter, 2010).

5.4. Prikupljanje, obrada i analiza dobivenih podataka

Prikupljanje podataka putem anketnog upitnika je trajalo dva tjedna krajem lipnja te početkom srpnja. Ispunjavanje upitnika se većim dijelom odvijalo on-line (elektroničkim) putem, te se manji dio odvijao ispunjavanjem upitnika u pisanom (papirnatom) obliku. Za oba načina su vrijedili isti uvjeti, a to jest da je zajamčena potpuna anonimnost i mogućnost odustajanja u bilo kojem trenutku. Također pomoć u distribuciji upitnika je bila *Gradska knjižnica i čitaonica Hvar* koja je na svojim društvenim mrežama objavila upitnik i poziv na sudjelovanje. Ostatak ispitanika je privučen na sudjelovanje lančanom reakcijom međusobnog dijeljenja upitnika.

Prikupljanje podataka za intervju se odvijalo slanjem upita, te intervju putem e-maila organizacija ili osobnim kontaktom autorice rada. Iako je namjera bila da svi intervjui budu obavljani uživo, takvo nešto nije bilo moguće zbog ljetne sezone koja je tada bila u gradu Hvaru i nedostatku odvajanja slobodnog vremena za isti od strane sugovornika. Također, nisu svi bili voljni pristati na odrađivanje intervju, te su tako tri organizacije odbile pristati na intervjuiranje, a od jedne organizacije nije bilo uopće povratne informacije. Isto tako, za veliki broj organizacija nigdje nije naveden kontakt, te im se

nije ni moglo pristupiti. U intervjuu je sudjelovalo 5 predstavnika (3 su ispitana „uživo“, a dva su preko maila), ali je obrađeno 7 organizacija jer su dvije osobe voditelji po dvije, pa i više organizacija. Također, na početku svakog intervjua (koji se odvio uživo) sugovornike/ce se upoznao sa predmetom istraživanja te time da je razgovor sniman. Jednako tako se dalo do znanja sugovornicima da mogu odustati u bilo kojem trenutku, kao i da ne moraju odgovoriti na pitanja za koje misle da se ne odnose na njihovu organizaciju te pitanja na koja jednostavno ne žele dati odgovor. Samo trajanje intervjua se odvijalo u trajanju od 20 minuta, te je intervju transkribiran doslovno i detaljno.

6. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Prije provođenja samog anketnog upitnika i intervjua, provelo se sekundarno istraživanje neprofitnih organizacija putem internetskih stranica „Registar neprofitnih organizacija“, te „Registar udruga Republike Hrvatske“. Ovo je bilo važno zbog toga što prema Registru neprofitnih organizacija kojeg vodi i ustrojava Ministarstvo financija, svaka pravna osoba, prema Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, mora biti upisana i u Registar neprofitnih organizacija najkasnije 60 dana od upisa u matični registar. (Čl. 2 st. 1. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija). Organizacije koje nisu upisane u registar neprofitnih organizacija ne mogu imati financijski plan za sljedeće kalendarske godine, te ne mogu ni usvajati godišnja financijska izvješća. Također, ne mogu primiti donacije niti se prijavljivati na gradske/državne/županijske natječaje. Odnosno, za organizacije koje nisu upisane u ovaj registar znači da ne rade legitimno, odnosno ne provode plaćanja i naplatu preko žiro računa organizacije te se financijski gledano ne mogu održavati niti provoditi svoju djelatnost. Ovakvo nešto je veliki problem jer se postavlja pitanje uopće razloga osnivanja neprofitne organizacije. Ono što je neočekivano jest da je u Hvaru, prema registru neprofitnih organizacija, njih neupisanih čak 20.

Iduća stvar su javni natječaji Grada Hvara za financiranje programa i projekata za udruge civilnog društva koja se odvija svake godine. Naime, 2020 godine zbog COVID-a su se promijenili uvjeti natječaja, odnosno srezana su financijska sredstva. Međutim takvo nešto i dalje nije prepreka za prijavu aktivnosti i programa neprofitnih organizacija. Danas se organizacije u Gradu Hvaru javno pozivaju za financiranje programa i projekata udruga iz sljedećih područja: *udruge osoba s invaliditetom te ostalih udruga u području zdravstvene skrbi, udruge i organizacije u kulturi, te ostale udruge civilnoga društva*. U godišnjem planu natječaja Grada Hvara stoji kako je planirani okvirni broj ugovora za udruge civilnog društva na području grada Hvara od 10 do 12. Zanimljivo je to da su, barem za 2023. godinu, samo 4 organizacije zadovoljile formalne uvjete natječaja, odnosno odobrena su sredstva za 4 programa/projekta. Godinu ranije, odnosno 2022 godine su također zadovoljile samo 4 organizacije uvjete natječaja i u pitanju su bile iste organizacije. Sa organizacijama iz područja kulture je situacija drugačija, odnosno mnogo veći broj organizacija ima odobreno financiranje. Tako ih je 2022. godine bilo čak 19, dok za 2023. nema javno dostupnih informacija. Dodatno, vezano za sportske organizacije u Gradu Hvaru od 2020 godine djeluje „*zajednica sportskih udruga*“ preko koje se dijele financijska sredstva iz gradskog proračuna.

6.1. Anketni upitnik

U prvom dijelu rezultata istraživanja će se obrađivati dobiveni podaci iz anketnog upitnika. U upitniku je sudjelovala opća populacija grada Hvara i njegovih naselja (Brusje, Milna, Malo i Velo Grablje, Zračće te Sveta Nedjelja. Ukupna populacija navedenih područja jest 3979 stanovnika. Na anketni upitnik je odgovorila ukupno 121 osoba što čini 3,04% ukupnog stanovništva područja istraživanja. On-line putem je odgovorilo 115 osoba, dok je u papirnatom obliku odgovorilo 6 ljudi.

Sociodemografska obilježja

U ovom istraživanju je sudjelovalo 81 ženski ispitanik, odnosno 66,9% žena, te 40 muškaraca odnosno 33,1%. Podaci su prikazani u Tablici 4.

Tablica 4.

Struktura ispitanika s obzirom na spol

<i>SPOL</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Muški	40	33,1
Ženski	81	66,9
UKUPNO	121	100

S obzirom na dob stanovnika, najviše je sudjelovalo onih u dobi od 25-34 i to njih 38 (31,4%), a nijedan ispitanik nije bio mlađi od 12 godina. Također, u skupini od 65< su odgovorile čak tri osobe. Dob ispitanika je poprilično raspršena što implicira dobru bazu za daljnje odgovore i objašnjenja na pojedina pitanja, kao i obradu podataka. Podaci su prikazani u Tablici 5.

Tablica 5.

Struktura ispitanika s obzirom na dob

DOB	N	%
<12	0	0
12-17	1	0,8
18-24	30	24,8
25-34	38	31,4
35-44	18	14,9
45-54	24	19,8
55-64	7	5,8
65<	3	2,5
UKUPNO	121	100

Nadalje, pitala se stručna sprema ispitanika gdje srednju stručnu spremu ima čak 48,8% ispitanika, a podaci su prikazani u tablici 6.

Tablica 6.

Najviša razina obrazovanja

NAJVIŠA OBRAZOVANJA	RAZINA N	%
Osnovna škola	5	4,1
Srednja stručna sprema	59	48,8
Viša stručna sprema	21	17,4
Visoka stručna sprema	36	29,8
UKUPNO	121	100

Iduće pitanje se odnosilo na radni status, gdje su ponovno mogli odabrati između 5 različitih kategorija. I to, zaposlen/a cijelu godinu, Nezaposlen/a, Zaposlen/a (sezonski posao), Učenik/ca ili Student/ica te umirovljenik/ca. U prvoj kategoriji je bilo najviše odgovora i to 53 osobe (43,8%).

Nadalje, nezaposlenih je 9 (7,4%), dok je sezonski zaposlenih 34 što čini 28,1%. Učenika i studenata je 20 (16,5%), a umirovljenika 5 (4,1%). Ovakvi podaci zapravo pokazuju kako je mnogo ljudi samo sezonski zaposleno što i jest jedan od problema i poteškoća života na otoku gdje je mogućnost zaposlenja nakon sezone znatno snižena. Podaci su prikazani u Tablici 7.

Tablica 7

Struktura stanovnika prema radnom statusu

RADNI STATUS	f	%
Zaposlen/a (cijelu godinu)	53	43,8
Nezaposlen/a	9	7,4
Zaposlen/a (sezonski posao)	34	28,1
Učenik/ca ili Student/ica	20	16,5
Umirovljenik/ca	5	4,1
UKUPNO	121	100

Struktura ispitanika s obzirom na to što imaju u Gradu Hvaru, odnosno imaju li boravište, prebivalište ili oboje je bilo posljednje pitanje iz sociodemografskog dijela. Ovo pitanje je ponajviše služilo kao potvrda da anketu stvarno ispunjavaju građani Hvara. A, prebivalište u Gradu Hvaru ima 35 ispitanika (28,9%), boravište 10 (8,3%), dok oboje (prebivalište i boravište) ima najveći broj ispitanika, a to je 76 (62,8%)

Upoznatost s neprofitnim organizacijama

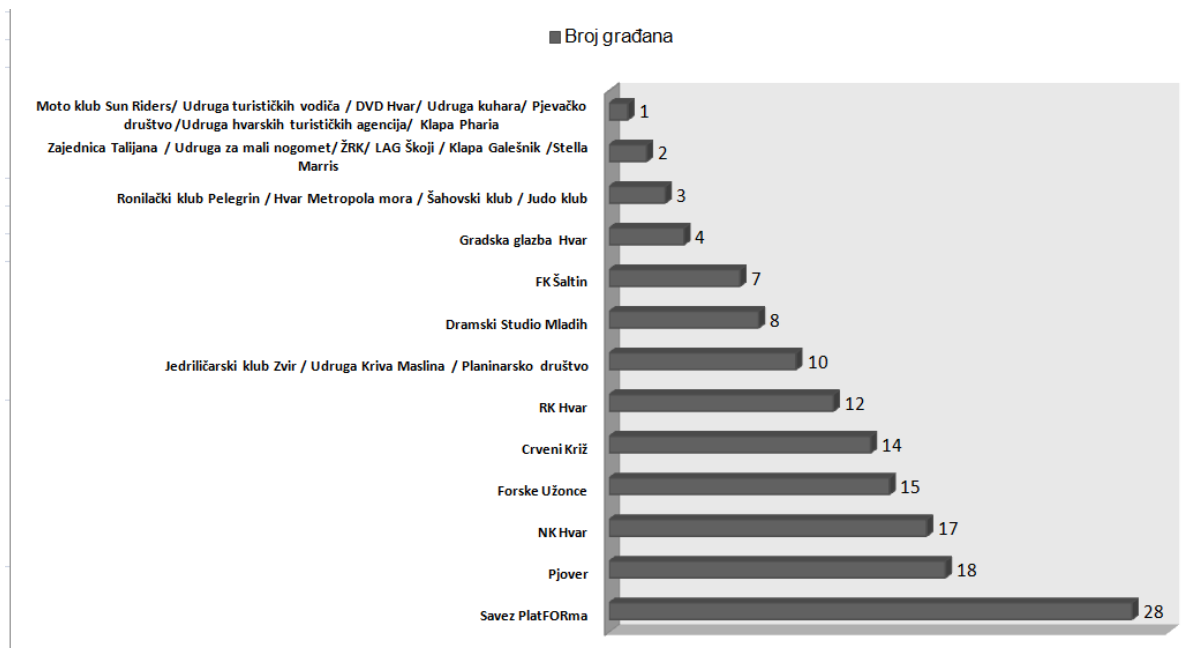
Ovaj dio upitnika je služio kao uvid u trenutnu svijest i znanje općenito o neprofitnim organizacijama, a onda i detaljnije o samim organizacijama u gradu Hvaru. Za građane grada Hvara se može reći da većina njih, 94 (77,7%) je znalo što su neprofitne organizacije dok njih 20 (16,5%) nije sigurno. Samo mali broj ispitanika, njih 7 (5,8%) ne zna što označava pojam „*neprofitne organizacije*“.

O informiranosti i upućenosti o radu neprofitnih organizacija u gradu Hvaru se stanovnike ispitalo pomoću Likertove skale. Dobiveni podaci pokazuju kako zapravo najveći broj građana, njih 65 (53,7) je *slabo informirano*, dok njih čak 19 (15,7%) *uopće nije informirano*. *Dobro* ih je informirano 19,8%, a *vrlo dobro* 10,7%. Ovakvi podaci pokazuju kako zapravo negdje postoji problem, ukoliko ovoliki broj iz uzorka cijele populacije ne zna za neprofitne organizacije u gradu. To može dolaziti iz više izvora, na primjer građani nisu zainteresirani ili organizacije ne odrađuju dobar Marketing i oglašavanje rada

svoje organizacije. Nadalje, ispitanike se pitalo i mišljenje oko broja registriranih organizacija u gradu Hvaru. Dobiveni podaci pokazuju kako građani nisu svjesni stvarnog broja organizacija, te je jako mali broj (2,5%) građana prepoznalo kako je ta brojka veća od 80. Najveći broj ispitanika smatra kako je ta brojka između 0-20 organizacija, njih 45 (37,2%), te 20-40, njih 48 (39,7%). Ostalih 25 ispitanika se smatra kako je ta brojka između 40-60 (10,7%), ili između 60-80 (9,9%). Također, čak je 90 ispitanika ostavilo odgovor na pitanje da nabroje koje organizacije poznaju u gradu Hvaru. Nabrojano je 29 organizacija, što se podudara sa prethodnim pitanjem koje se odnosilo na mišljenje o broju organizacija u gradu, odnosno građani u prosjeku znaju za 20-40 organizacija. PlatFORma Hvar, Pjover, NK Hvar, te Forske Užonce imaju najveću prepoznatljivost među građanima, dok veliki broj organizacija prepoznaju tek jedna do dvije osobe. Također, 7 osoba je odgovorilo da „ne zna“ ni za jednu neprofitnu organizaciju. U tablici su prikazani svi odgovori građana, gdje su vidljive sve spomenute organizacije, kao i koliko ljudi ih je spomenulo. Grafički prikaz je prikazan na Grafičkom prikazu 1.

Grafički prikaz 1

Prepoznatost neprofitnih organizacija

Stanovnici grada Hvara također nemaju visok postotak uključenosti u rad organizacija. Njih čak 95 (78,5%) ne koriste usluge koje se nude u organizacijama, ali ni ne volontiraju u istima. Samo mali broj građana jesu volonteri, njih 15 (12,4%) i to u idućim organizacijama: PlatFORma Hvar, Udruga Forske Užonce, Planinarsko društvo te Udruga Kriva Maslina. Korisnika je tek 5 (4,1%) i to u FK Šaltin, PlatFORma Hvar, te Dramski studio mladih. Kroz anketni upitnik su odgovorila također 6 (5%)

voditelja organizacija. Oni su voditelji idućih organizacija: Udruga Talijana FD Biondi, Pjevačko društvo Hvar, Ronilački klub Pelegrin, Kriva Maslina, PlatFORma Hvar te Rukometni klub Hvar.

Građani također nisu ni sigurni jesu li ikad koristili usluge/proizvod ili savjet neke neprofitne organizacije u Gradu. Njih 39 (32,8%), nije sigurno, dok njih 49 (41,2%), nije koristilo usluge organizacija. Broj ispitanika koji je koristio usluge ili proizvode organizacija je 31 (26,1%). Skupina građana koja je navela kako je koristila usluge/proizvode ili savjete organizacija je također navela i „konzumaciju“ samih aktivnosti. Neki od najčešćih odgovora koje su naveli, a odnose se na korištenje usluga i savjeta su idući:

- „Razna predavanja, radionice i korištenje prostora“
- „Učenje glume, koordinacija s ostalim udrugama“
- „Planinarska škola i izleti“
- „Organizacija eko akcija“
- „Sudjelovanje u novogodišnjem turniru, treniranje nogometa“
- „Logistička pomoć u provođenju aktivnosti“

Konzumacija aktivnosti se odnosi na krajnje aktivnosti/događanja koje nude same neprofitne organizacije, a zahtijeva odaziv građana. Odgovori za ovu skupinu su bili idući:

- „Razne predstave, koncerti i izložbe“
- „Koncerti klapa, pjevačkih društava, gledanje predstava, plesnih izvedbi“
- „Kulturne manifestacije, sudjelovanje na festivalima“

Nadalje, htjela se ispitati sama upoznatost građana sa aktivnostima koje se nude u neprofitnim organizacijama, bez obzira na to koriste li ih oni. Tako je na pitanje vezano za upoznatost sa aktivnostima koje se nude u organizacijama odgovorilo 67 osoba. Od toga je 14 osoba odgovorilo kako „ne zna“, odnosno ne može nabrojati ni jednu aktivnost kojom se bave organizacije. Većina ispitanika je ponudila isti odgovor kao i na prethodno pitanje, dok je nekolicina ponudila iduće odgovore:

- „Sportska natjecanja, susreti klapa, Hvarsko ljeto“

-„Čišćenje okoliša, sportske i kulturne manifestacije“

-„Nastupi folklor, čišćenje podmorja i okoliša, regata u Zvir-u, Bal jedara Metropole mora“

-„Planinarenje, ples, sportska natjecanja, predavanja, radionice“

-„Pošumljavanje i čišćenje okoliša“

-„Druženje, kreativne radionice, predstave, koncerti, izložbe, sajmovi, festivali“

Ovakvim odgovorima se može zaključiti kako građani prepoznaju kulturni sadržaj koji nude organizacije, odnosno prepoznaju rad organizacija koje se nalaze u djelatnosti „kulture i umjetnosti. Također prepoznaju i koriste aktivnosti iz sportskih organizacija, tj. iz područja sporta.

Idući dio anketnog upitnika je bio najvažniji, odnosno građane se pitalo mišljenje o radu samih organizacija. Prije toga ih se ispitao način na koji se informiraju o radu organizacija. Očekivano, najveći broj građana se informira preko društvenih mreža i to njih 49 (40,5%). Također, razgovorom s obitelji/prijateljima se informira njih 16 (13,2%), a osobnim kontaktom njih 9 (7,4%). Najmanji broj ispitanika se informira putem internetske stranice organizacija, i to njih 7 (5,8%). Ono što je zanimljivo jest visoka brojka građana koja se uopće ne informira o radu organizacija, a to je 40 (33,1%). Ovakvi podaci pokazuju visoku nezainteresiranost građana za rad neprofitnih organizacija u gradu Hvaru. Dok sa druge strane može značiti kako se organizacije ne promoviraju dovoljno da bi građani istraživali i tražili informacije koje nude.

Iduća pitanja su bila postavljena u obliku Likertove ljestvice slaganja u intervalu od 1 do 5. Ovim putem se htjelo doći do stava građana u određenim pitanjima na što efikasniji način. Na prvo pitanje se mjerio stupanj slaganja (1- uopće se ne slažem, 5- u potpunosti se slažem) sa tvrdnjom da rad neprofitnih organizacija ima doprinos u idućim, istaknutim aktivnostima. Aktivnosti su navedene prema statutu neprofitnih organizacija grada Hvara, koje se mogu pronaći javno na stranici Udruge HR. Odnosno, popisane aktivnosti su upravo one koje same neprofitne organizacije tvrde da izvode. Većinom su odgovori bili kako se *niti slažu niti ne slažu* što može biti iz dva razloga: ili nepoznavanje, odnosno neinformiranost o radu organizacija, ili stvarno neobavljanje navedenih aktivnosti od strane organizacija, što onda dovodi do neprepoznavanja od strane građana. Ono što se posebno ističe jest da građani primjećuju iduće aktivnosti organizacija: Poboljšanje društvenog razvoja Grada, gdje se 52% građana djelomično ili u potpunosti slaže. Također građani se slažu kako imaju doprinos i u aktivnostima očuvanja i promicanja prirodne i kulturne baštine (54,8% građana se ili djelomično ili u potpunosti slaže), promicanju i razvoju sporta (52%) kao i zaštiti i revitalizaciji sela (47,1%). Ovako visoki stupnjevi slaganja zapravo i nisu iznenađujući s obzirom na odgovore na prethodna pitanja jer

su upravo ovo aktivnosti najčešće spomenutih organizacija od strane građana. One aktivnosti koje građani ne prepoznaju kao one sa doprinosom, ili imaju neutralno mišljenje o njima jesu: Promicanje kvalitetnijeg života osoba s invaliditetom, (23% građana se niti slaže niti ne slaže) poticanje zelene infrastrukture (38% se djelomično ili u potpunosti ne slaže, a 31,4% je neutralno), zaposlenje lokalnog stanovništva (35,5% se ne slaže, a 31,4% je neutralno) , promicanje duhovnih djelatnosti (33,1% se ne slaže, a čak 37,2% je neutralno) te razvoj odgovornih oblika turizma (37,2% se ne slaže, a 31,4% je neutralno). U idućoj tablici (Tablica 8.) su prikazani rezultati za svaku tvrdnju te stupanj slaganja građana sa istom

Tablica 8.

Doprinos neprofitnih organizacija

Rad neprofitnih organizacija u gradu Hvaru ima doprinos u idućim aktivnostima	Uopće se ne slažem	Djelomično se ne slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Djelomično se slažem	U potpunosti se slažem
	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)	f(%)
- Isticanje i rješavanje problema u Gradu	15 (12,4)	19 (15,7)	41(33,8)	32(26,4)	14 (11,5)
- Poticanje zelene infrastrukture	22 (18,2)	24 (19,8)	38 (31,4)	26 (21,5)	11(9)
- Zaposlenje lokalnog stanovništva	23 (19)	20 (16,5)	38 (31,4)	25 (20,7)	15 (12,4)
- Poboljšanje društvenog razvoja Grada	14 (11,6)	12 (10)	31 (25,6)	28 (23,1)	36 (29,8)
- Očuvanje i promicanje	12 (10)	9 (7,5)	34 (28)	36 (30)	30 (24,8)

<i>prirodne i kulturne baštine</i>					
- Promicanje kvalitetnijeg života osoba s invaliditetom	26 (21,5)	20 (16,5)	28 (23,1)	27 (22,3)	20 (16,5)
- Razvoj odgovornih oblika turizma	22 (18,2)	23 (19)	38 (31,4)	21 (17,4)	17 (14)
- Promicanje duhovnih djelatnosti	21 (17,4)	19 (15,7)	45 (37,2)	22 (18,2)	14 (11,6)
- Promicanje i razvoj sporta	19 (15,7)	13 (10,7)	26 (21,5)	34 (28)	29 (24)
- Zaštita i revitalizacija sela	17 (14)	16 (13,2)	31 (25,6)	26 (21,5)	31 (25,6)

Nastavno na prethodno pitanje, posljednje pitanje iz ove skupine se odnosilo na to koliko je važan i potreban rad neprofitnih organizacija za grad Hvaru navedenim područjima djelatnosti (ako je 1- nevažno, a 5- mnogo važno). Građani su na svaku tvrdnju većinom odgovorili kako je *važan* ili *mного važan*. Ovakvi odgovori zapravo pokazuju koliko je zapravo bitan rad ne samo neprofitnih organizacija, već i državnih institucija jer su jednostavno nedostatak kod života na otoku. Evidentno je kako je na otoku deficit institucija i samih organizacija koje su potrebne građanima što je posebno vidljivo kod *preventivnog djelovanja, unapređenja i zaštite zdravlja* gdje 75% građana smatra da je važan i potreban rad organizacija. Za ovu djelatnost u gradu Hvaru je registrirana tek jedna organizacija kojoj su zapravo primarni ciljevi zaštita prava i interesa ugostitelja u zakonodavstvu, te stimuliranje i promoviranje ugostiteljstva u RH. Oni opisuju kako područje djelovanja „zaštite zdravlja“ provode kroz aktivnost zdrave prehrane. Takvo što je naravno nedovoljno, ali i teško zaključiti kako mogu pridonijeti u zaštiti zdravlja. Također, visoku važnost građani pridaju i *socijalnog pomoći i podršci* (starijim osobama, djeci), gdje se 80% građana slaže kako je njihov rad važan. Organizacija u Gradu koje se bave ovom djelatnošću je tek pet, ali su građani prepoznali samo jednu od njih i to Crveni križ, koja je zapravo međunarodna humanitarna organizacija. Jednak postotak

važnosti (77%) pridaju i *promociji sporta i zdravog načina života* te *odgoju i obrazovanju*. Iako postoje neprofitne organizacije u gradu koje se bave ovim problemima, posebno u sportu (N=18), broj organizacija vezanih za odgoj i obrazovanje je tek pet, a građani su prepoznali njih tri kojima obrazovanje i odgoj nije primarna djelatnost (registrirani su u više područja djelatnosti). Za područje *Razvoj ruralnih i urbanih područja*, 75% građana pridaje visoku važnost i potrebu. Na području Grada djeluje šest organizacija za razvoj ruralnih područja, a za razvoj urbanih, njih dvije. Građani su nabrojali njih 5 od čijih ni jedna prepoznata aktivnost nije bila iz ovog područja. Međutim, organizacije navode da ovu djelatnost obavljaju kroz iduće aktivnosti: edukacija za održivi razvoj ruralnih područja, planiranje razvoja ruralnih područja, urbana obnova te zaštita javnih dobara u ruralnim područjima.

Visok postotak važnosti (81% smatra da je važno) su građani dali *zaštiti i očuvanju kulturne baštine*. Kod ove djelatnosti je u gradu registrirano devet organizacija od koji su građani prepoznali njih čak šest. Također su i kod navođenja aktivnosti kojima se bave organizacije nabrojali aktivnosti ove skupine organizacija. Smatram da organizacije u Gradu najviše djeluju u ovom području, te su zato građani ocijenili njihovu važnost visokim postotkom, a ne zbog nedostatka ili neprepoznavanja njihova rada. Također, mislim da je ovdje pridodana veća važnost nego kod drugih područja zbog samog značaja kulture i baštine za Grad Hvar, ali i turizma na kojeg djeluje.

Građani su s druge strane najmanje važnosti i potrebe za Grad pridodali *promicanju duhovnih djelatnosti, izvedbenim i vizualnim umjetnostima*, te *besplatnoj pravnoj pomoći*. Postotci važnosti su i dalje visoki, ali ipak za ostala područja građani smatraju da je potrebniji rad organizacija. Sva područja djelovanja i postotak važnosti za grad Hvar prema građanima su prikazani u idućoj tablici (Tablica 9):

Tablica 9.

Važnost rada neprofitnih organizacija

Koliko je važan i potreban rad neprofitnih organizacija za grad u idućim područjima:	Nevažno f(%)	Malo važno f(%)	Niti važan niti nevažan f(%)	Važno f(%)	Mnogo važno f(%)
-Rast razvoji stabilnost Grada	6 (5)	10 (8,3)	16 (13,2)	44 (36,4)	45 (37,2)
-Socijalna pomoć i podrška	5 (4,1)	6 (5)	13 (10,8)	43 (35,5)	54 (44,6)
-Odgoji obrazovanje	4 (3,3)	9 (7,4)	14 (11,6)	36 (29,8)	58 (48)
-Promicanje nenasilja i izgradnja mira	8 (6,6)	7 (5,8)	15 (12,4)	43 (35,5)	48 (39,7)
-Promicanje duhovnih aktivnosti	9 (7,4)	13 (10,8)	31 (25,6)	33 (27,3)	35 (29)
-Preventivno djelovanje, unapređenje i zaštita zdravlja	6 (5)	6 (5)	18 (14,9)	40 (33)	51 (42,1)
-Gospodarski razvoj i poduzetništvo	5 (4,1)	11 (9)	14 (11,6)	41 (33,9)	50 (41,3)
-Zaštita i očuvanje kulturne	3 (2,5)	7 (5,8)	12 (10)	43 (35,5)	56 (46,3)

<i>baštine</i>					
<i>-Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije</i>	7 (5,8)	10 (8,3)	19 (15,7)	41 (33,9)	44 (36,4)
<i>-Razvoj ruralnih i urbanih područja</i>	5 (4,1)	10 (8,3)	15 (12,4)	43 (35,4)	48 (39,7)
<i>-Zaštita okoliša i prirode</i>	6 (5)	8 (6,6)	15 (12,4)	36 (29,8)	56 (46,3)
<i>-Tehnička kultura</i>	9 (7,4)	9 (7,4)	27 (22,3)	46 (38)	30 (24,8)
<i>-Izvedbene i vizualne umjetnosti</i>	6 (5)	8 (6,6)	27 (22,3)	42 (34,7)	38 (31,4)
<i>-Promocija sporta i zdravog načina življenja</i>	6 (5)	7 (5,8)	14 (11,6)	37 (30,6)	57 (47,1)
<i>-Besplatna pravna pomoć</i>	9 (7,4)	8 (6,6)	26 (21,5)	37 (30,6)	41 (33,9)

Zadovoljstvo radom neprofitnih organizacija

U posljednjoj skupini pitanja građane se pitalo za mišljenje o radu neprofitnih organizacija u Gradu, kao i da prokomentiraju stvarnu brojku neprofitnih organizacija u gradu Hvaru. Ovdje se htjelo ispitati stvarno mišljenje građana i kako oni vide trenutnu situaciju. Upravo zbog toga što se mnogo njih niti ne informira o radu udruga, a s druge strane postoje aktivni sudionici u istima, mišljenja su naravno podijeljena.

Na prvo pitanje iz ove skupine građani su odabirali stupanj slaganja o njihovom mišljenju o neprofitnim organizacijama u Gradu. Mišljenja su vrlo raznolika, ali ono sa čim se slaže 74% građana jest da su potrebne u razvoju Grada Hvara. Nadalje, 48% građana se niti slaže niti ne slaže kako

ostvaruju odlične rezultate u svojim područjima djelovanja, što zapravo ponovno potvrđuje prijašnja pitanja o tome kako građani ne znaju za rad organizacija, osim pojedinih. Ali, što je zanimljivo jest da se njih 60% slaže kako poboljšavaju uvjete i kvalitetu života u zajednici, što je zapravo paradoksalno. Također, građani imaju vrlo podijeljeno mišljenje oko toga da većina ljudi koji su aktivni u organizacijama to rade zbog nekog osobnog interesa. 38% ljudi se slaže sa tom izjavom, 32% se niti slaže niti ne slaže, dok njih 30% se ne slaže. Ono što je zanimljivo jest da 45% građana smatra kako je rad organizacija prepoznat među građanima što se prema prethodnim odgovorima ne može zaključiti. Međutim čak 33% građana se sa time niti slaže niti ne slaže. Građani imaju snažno slaganje prema izjavi da organizacije često imaju neke dodatne ciljeve koji nisu javni i vidljivi na prvi pogled, gdje se 47% građana slaže sa time. Detaljniji postotci i podaci su prikazani u idućoj tablici (Tablica 10).

Tablica 10

Mišljenje građana o neprofitnim organizacijama

Vaše mišljenje o neprofitnim organizacijama u Gradu Hvaru	<i>Uopće se ne slažem</i> <i>f(%)</i>	<i>Ne slažem se</i> <i>f(%)</i>	<i>Niti se slažem niti se ne slažem</i> <i>f(%)</i>	<i>Slažem se</i> <i>f(%)</i>	<i>U potpunosti se slažem</i> <i>f(%)</i>
<i>-Većina ljudi koji su aktivni u organizacijama to rade zbog nekog osobnog interesa</i>	12 (10)	24 (20)	39 (32,3)	29 (24)	17 (14)
<i>-Organizacije ostvaruju odlične rezultate u svojim područjima djelovanja</i>	5 (4,1)	15 (12,4)	58 (48)	35 (29)	7 (5,8)
<i>-Organizacije često imaju neke dodatne</i>	6 (5)	11 (9)	47 (38,9)	43 (35,5)	14 (11,6)

<i>ciljeve koji nisu javni i vidljivi na prvi pogled</i>					
<i>-Potrebne su u razvoju Grada Hvara</i>	3 (2,5)	5 (4,1)	23 (19)	41 (33,9)	48 (39,7)
<i>-Poboljšavaju uvjete i kvalitetu života zajednici</i>	5 (4,1)	5 (4,1)	37 (30,6)	33 (27,3)	40 (33,6)
<i>-Njihov rad je prepoznat među lokalnim stanovništvom</i>	10 (8,3)	16 (13,3)	40 (33,6)	35 (29)	20 (16,3)

Nastavno na ovo pitanje, građane se pitalo da ukoliko imaju neko drugo mišljenje da ga slobodno navedu. Mišljenja su naravno oprečna i samo je nekoliko građana ostavilo svoje mišljenje. Dobiveni odgovori su zanimljivi te pokazuju kako voditelji i sudionici u radu organizacija imaju potpuno drugačiji doživljaj i mišljenje o radu organizacija. Također, iako se postavljeno pitanje odnosilo na rad organizacija, građani su ostavili svoje mišljenje vezano za čitavu situaciju odnosno širu sliku vezanu za djelovanje organizacija koja se odnosi i na građane. Tako je jedan od odgovora na ovo pitanje bio:

„Nažalost percepcija hvarana je da udruge postoje samo za korist pojedinca. Ali tko djeluje u udrugama kojima je jedini cilj svojim sugrađanima pružiti nešto više i poboljšati kvalitetu života zna koliko je to mukotrpan posao. Javnost ne vidi kolika količina rada i truda stoji iza organizacije jednog događaja, sati i sati, neprojen broj poziva i napisanih dopisa, prijeđenih kilometara. A sve to u 90% slučajeva u potpunosti volonterski!! I sve to da bi se na događaju pojavili uvijek isti ljudi, jer je ostatku sugrađana teško ili "nije mi sad momenat" za podržat. Nažalost, vidim da dolazi do zasićenja u radu sadašnjih članova organizacija, mladi su totalno pasivni, nitko ne želi volontirati i bit će zanimljivo vidjeti kako će se organizirati i izgledati društveno-kulturni život grada kada se i ovo malo aktivnih organizacija ugasi.“

- „Samo trećina stanovništva je zainteresirano za bilo što novo da vide i probaju jer se boje svega nepoznatog“

Ostala dana mišljenja su vezana za rad organizacija i nezadovoljstvo istim. Tako su građani naveli iduće;

-„Svaka čast ljudima i udrugama koje rade za korist drugih, ali većina njih ili sama udruga ili pojedinci u udrugama gledaju samo sebe i svoj interes...Preko udruga se lako kupe gradske, županijske, državne itd. pare.“

- „Ako i rade nije vidljivo“

- „Gradu Hvaru za rast i razvoj su potrebne udruge. Mislim da ih ima malo, a ove koje djeluju su nedovoljno prepoznate i vidljive. Par puta se nešto organizira i to je to...Mislim da je slaba i komunikacija prema građanima“

I za sami kraj anketnog upitnika se htjelo saznati kako građani doživljavaju i komentiraju brojku od 82 aktivne organizacije u gradu Hvaru. Broj odgovora je iznenađujući jer je svoje mišljenje dao čak 71 ispitanik. Odgovori su vrlo raznoliki, ali ih je nažalost najmanje pozitivnih. Građani su ponajviše ostavljali negativne ili cinične komentare, ali su neki čak davali i prijedloge i savjete za poboljšanje rada.

Tako su neki od pozitivnih mišljenja građana bili:

-„Mislim da je dobro da postoje neprofitne organizacije, posebno one koje stvarno doprinose društvu. Npr. Pjover jer su stvarno napravili vidljive rezultate.“

-„Dobro za nas. Pozitivno.“

- „Jako uspješno zahvaljujući pojedincima i volonterima.“

- „Mislim da je to s obzirom na broj stanovnika na otoku odlično! Mislim da bi to trebali svi znati, ne samo otočani.

-„To je jako dobro za stanovnike grada i članove tih organizacija i kvalitetu njihovih života. Vjerujem da je velik broj građana koji su aktivni u tri i više organizacija, pa bi možda trebalo istražiti na koji se način može uključiti - ili barem informirati - one koji nisu ni u jedno“.

Negativni komentari, odnosno kritike i opaske na račun broja organizacija, kao i njihova rada je bilo mnogo više. Građani su nezadovoljstvo prikazali u vidu prevelikog broja, a niske učinkovitosti, kao i nedovoljnog oglašavanja i informiranja građana. Također, građani vjeruju kako problem leži i u transparentnosti organizacija i njihovoj pasivnosti tijekom godine te neprovođenju ikakvih aktivnosti. Tako su građani svoje nezadovoljstvo iskazali idućim komentarima:

- „Previše udruga a malo njih radi kontinuirane i korisne aktivnosti za zajednicu.“

- „Previše ih je, mislim da nisu sve osnovane za dobrobit stanovništva već za vlastitu korist i nije potrebno osnivati udrugu za baš svaku stvar.“

- „Veći broj organizacija po broju stanovnika s obzirom na prosjek mi se na prvu čini kao pozitivna stvar. No, također mi se čini da toliko nepoznatih (barem meni osobno) organizacija nalaže ili lošu promociju i neadekvatno djelovanje ili neke skrivene namjere. Je li moguće da postoji toliko organizacija a da su toliko slabo oglašene i da toliko nevidljivo djeluju?“

- „Trebao bi se smanjiti broj organizacija s obzirom na to da se njihove aktivnosti provode svega par puta na godišnjoj razini.“

- „Da nešto konkretno rade čulo bi se za te udruge“

- „Iznenadena sam ovom brojkom, ali mislim da je većina zbog vlastitog interesa a ne za korist grada“

- „Ne znam sta bi trebao mislit s obzirom da ne znam za postojanje jedne neprofitne organizacije u gradu“

- „Visok broj, da, ali sadržajno gledano, vjerojatno velik broj pasivnih udruga“

- „Broj me šokira jer mislim da njihov utjecaj nije vidljiv.“

- „Zatvoreni krug ljudi...“

Građani također imaju i razne prijedloge što bi trebalo promijeniti ili poboljšati kako bi se popravila slika i dojam koji ostavljaju organizacije u Gradu. Neki od „najkorisnijih“ savjeta koji su građani dali su sljedeći:

- „Mislim da trebaju biti otvorenije i više se promovirati i imati godišnju „regrutaciju“ novih zainteresiranih.“

- „Trebao bi se smanjiti broj organizacija s obzirom na to da se njihove aktivnosti provode svega par puta na godišnjoj razini“.

- „Zanimljivo, možda bi se trebalo smanjiti navedeni broj i usmjeriti se na 20ak važnih. Možda bi onda i doprinijele rastu i razvoju grada Hvara.“

- „Ima dovoljno organizacija u gradu Hvaru, ali ih treba financirati s više sredstava i omasoviti članstvo, a posebno angažirati što veći broj djece.“

Ovim upitnikom se može zaključiti kako građani nisu informirani, a većinom ni uključeni u rad neprofitnih organizacija u Gradu Hvaru. Oni građani koji mogu nabrojati nekoliko organizacija u Gradu Hvaru, prepoznaju nekoliko istih te se tim putem došlo do 29 različitih organizacija, a od toga je njih 13 prepoznao tek jedan do dva građana. Također, građani vjeruju kako je rad organizacija važan i potreban za razvoj grada, posebno u određenim područjima kao što su prevencija i zaštita zdravlja ili obrazovanje i odgoj. Međutim postavlja se pitanje postoji li u gradu netko od građana tko je voljan takvo što započeti i graditi. Evidentno je da problem postoji, građani nemaju pozitivnu sliku o radu organizacija, odnosno većinom smatraju kako ljudi uključeni u rad organizacija imaju neku „višu“ korist od toga, te da su organizacije većinom pasivne. Ali u isto vrijeme samo 16,5% ispitanika jesu volonteri ili korisnici usluga/proizvoda koje nude organizacije u gradu. Stoga se postavlja pitanje u kome je problem? Jesu li građani uopće dovoljno zainteresirani za uključivanje i rad organizacija, jesu li organizacije većinom namijenjene za iste/slične ciljne skupine pa se zbog toga građani ne pronalaze u njima? Ili su organizacije stvarno pasivne i ne rade svoj posao onako kako navode, ili ne znaju promovirati svoj rad na način na koji dopire do građana. Također neki od građana možda i jesu zainteresirani za volontiranje ili uključivanje u rad organizacija, ali ne znaju gdje i kako da dođu do željenih informacija.

6.2 Intervju

Za intervju je bilo mnogo teže pronaći sugovornike jer su neki (njih 3) odbili sudjelovanje, a neki nisu uopće odgovorili na upit. U ovom dijelu istraživanja je sudjelovalo pet osoba, ali je ispitano stanje sedam organizacija zbog toga što neki obavljaju dužnosti u dvije, pa čak i više organizacija.

Uvodno o organizacijama

U prvom dijelu intervjuja su se sugovornike pitala općenita, odnosno uvodna pitanja o organizacijama. Tako su većinom na intervju odgovarali tajnici (njih 3) ili predsjednici organizacija (2 sugovornika). Razlozi osnivanja su kod nekih, na primjer klapa većinom bili pravne prirode, odnosno bili su okupljeni i ranije, međutim pravno gledajući su se trebali osnovati u obliku neprofitne organizacije.

-Paa, razlog je što smo se morali osnovati kao klapa da bi mogli pravno funkcionirati. (S2)

No neki su se osnovali iz potrebe koja je nastala u Gradu Hvaru. Nije bilo takvih organizacija otprije ili su postojale ali su se s vremenom ugasile. Tako su kao razloge osnivanja naveli iduće:

- Nepostojanje prostora u gradu Hvaru otvorenog građanima i udrugama na korištenje (S4)

-Zato šta Grad Hvar više nije imao sportsko društvo koje je postojalo. Odnosno staro društvo se zvalo pomorsko-sportsko-ronilačko društvo Pelergin. U papirima je postojalo, ali u stvarnosti nije funkcionirao, nije radio od '80 i neke godine. I mi smo samo preuzeli naziv, ali smo se osnovali kao ronilački klub..... Mi smo osnovali taj klub tako da grad Hvar ima vlastiti klub u gradu, i da potaknemo ronilaštvo i sportski duh, pošto imamo dobre ronioce, a da usput služimo i lokalnoj zajednici po potrebama (S3)

Iduće pitanje se odnosilo na brojku članova organizacije što su mogli biti sami članovi, volonteri pa i korisnici organizacije. Iznenadujuće jest da su organizacije koje su korisnici najviše prepoznali imali zapravo i ne baš veliki broj uključenih građana. Tako recimo Pjover ima 35 članova, a PlatFORma 20. Klapska udruženja imaju ograničen broj članova zbog prirode same organizacije te stoga imaju 7-11 članova, dok pjevačko društvo može imati neograničen broj članova, a imaju ih 25. Nadovezujući se na ovo pitanje, sugovornike se htjelo pitati osim trenutnog stanja u brojkama po broju članova, i to kakvo organizacija razvijala od početka do danas. Odnosno, da li napreduje, pada li broj članova, donatora i slično. Ovo pitanje je postavilo najbolju sliku trenutne situacije organizacija u Gradu Hvaru. Odnosno sve organizacije osjećaju i proživljavaju nekakvu vrstu krize tj nazadovanja. To je najviše vidljivo po padu broju članova kao i demotivacije građana, kao i rezanju aktivnosti koje su inače obavljali. Sugovornici takvo stanje opisuju na idući način:

-Paa, klub ko članovi se nismo raspali, klub ima konstantan broj članova oko 100. Samo smo smanjili aktivnosti kojima smo se inače bavili u vezi sporta i natjecanja. (S3)

-Što se tiče Bodulki, to mogu reć' od početka jer sam tu od samih početaka, a što se tiče pjevačkog društva ne mogu, jer postoje od '50 ih godina ako ne i prije. Onda je to bilo drugačije, taj zbor, jer je on tad bio u neko doba i zaštićen na svim mogućim događanjima je zbor pjevao. Tad nisu postojale klape nego samo pjevačka društva. A zbor je danas 25 članova, a prije je to bilo 50 pa i više. Stvarno je išo i na razne smotre i puno više ljudi je bilo zainteresirano. A sad se razvodnilo. ...Teško možeš opće nać muškog danas koji bi pjevao, koji bi htio takvu obavezu. A što se tiće Bodulki, otkad smo krenili, znaći 2004..Pa tad smo imali možda malo više članica, oko 10-ak. Iii onda, jedna je odselila, onda smo se morali skroz reorganizirati...

- Pa recimo ovako, svaka udruga kada se osniva, to je euforija, svi se učlanjuju na početku. Onda se s vremenom dođe do nekog zasićenja, razilaženja u mišljenjima..... Onda dođe do nekog vrhunca zasićenja, uglavnom nama je svakako bio puno veći broj članova na početku. Njih 110, a danas 35, ali se sad iskristalizirala situacija, sad imamo jednu radnu skupinu, na koju se možeš oslonit. (S1)

Samo jedna organizacija bilježi pozitivan rast odnosno napredak u polju rada kroz godine.

-Kontinuirani rad i organizacija programa za razne dobne skupine rezultirala je i porastom broja donacija za rad udruge. Danas imamo 2 zaposlenih u udruzi. (S4)

Pošto je za rad organizacija potrebno financiranje, a upravo je razlika u radu profitnih i neprofitnih organizacija u stvaranju profita, povuklo se pitanje i o izvorima financiranja. Ranije je spomenuto kako Grad Hvar raspisuje natječaje iz raznih područja za neprofitne organizacije u gradu hvaru. No, osim toga je bilo potrebno saznati postoje li ikakvi drugi izvori financiranja, pošto su intervjuirane organizacije prepoznate od strane građana te imaju niz aktivnosti koje provode, a za koje su naravno potrebni financijski izvori. Tako većinom organizacije naravno koriste novac iz natječaja kojeg provodi grad Hvar, a osim toga se oslanjaju i na članarine, te donacije građana i privatnog sektora Hvara ,a posebno i donacije iz Turističke zajednice Grada Hvara. Osim toga neki od odgovora su bili idući:

- Znači izvori financiranja su donatori, sponzori. Sponzore obično imamo.....doniraju odijela, opremu i slično, ali naravno reklamiraju tu firmu.. Savez također financira kada je državno prvenstvo. Kad je županijsko prvenstvo i međuzupanijsko, onda zatražimo nekad novac i od grada Hvara. Bez obzira jesmo li te godine u proračunu ili ne. (S3)

- Nama su glavni financijeri: Grad Hvar i turistička zajednica, za obe dvi organizacije. Bez njih mi ne bi... ovaj, mogli opstat. Onda imamo ljude koji doniraju, posebno kad je festival Levande, znači donacije uplate ili nekakva podrška u materijalnom smislu. (S1)

-...I nas tu poguraju ugostitelji. Tj šaljem liti dopise za donaciju i onda nan liti uplate. Svi okvirno recimo 1000kn i to su neke okvirne cifre, i svaka donacija je dobra.

Specifičnosti djelovanja organizacije

U ovom dijelu se htjelo vidjeti na koji način organizacije provode svoje aktivnosti te kako opravdavaju ciljeve koje su naveli u svom statutu. Također pošto u Gradu Hvaru djeluje jako veliki broj organizacija, zanimalo nas na koji način se onda diferenciraju jedni od drugih odnosno je li onda uopće potrebno imati toliko organizacija iz istog područja djelatnosti. Također ušlo se i dublje u sam rad organizacija te su voditelji izražavali svoje poteškoće i probleme u samome radu organizacija. Ovim dijelom intervjua se pokušala dobiti realističnija slika ispitanih organizacija te njihovo djelovanje.

Prvo pitanje se odnosilo na aktivnosti i programe kojima se bave organizacije te koje ciljeve time postižu. Ispitane organizacije zapravo provode niz aktivnosti za građane svih uzrasta te je iznenađujuće da građani nisu prepoznali neke od njih. Može se primijetiti kako neke organizacije zaista nude veliki broj aktivnosti za građane svih uzrasta, kao i za široki spektar interesa ljudi. Neki od najzanimljivijih odgovora su bili:

- Znači aktivnosti su zaštita i revitalizacija Velog Grablja.. Znači da bi mi ostvarili neki cilj ili nešto mi moramo ponuditi neki program. Nama je glavni „forte“ u udruzi „Festival Levande“. (S1)

-... Aaa šta se tiče samog festivala on je benefit za sve koji se još bave tom levandom. Od onih koji prodaju suvenire, oni koji se ozbiljnije bave i imaju ljetne ture u temu i tako dalje. (S1)

-... Onda imamo uređenje sela kroz etno eko selo inicijativu. Znači tu smo zaštitili odnosno Splitsko-dalmatinska županija i Ministarstvo i konzervatori su zaštitili selo (S1)

- Tako da to, i recimo Sveti Kuzma i Damjan, to bude program od nekih nekoliko dana događanja koje se naslone na Crkvu i njihov program događanja. To bude ples navečer, nastupi klapa, neka predstava i tako dalje.. E i bude turnir u briškuli, stare neke igre i pod razno još smo recimo izdali 11 knjiga o Velom Grablju. Ooo plesovima, rječnik grabaljskog govora, spomenici, iseljeništvo i slično. Isto imamo i izložbe, recimo obljetnicu ružmarinske zadruge sa kojom ćemo promovirati taj veliki čin, da je to najstarija ružmarinska zadruga. (S1)

- To znači da se za cilo to vreme igra Hvarska nogometna Liga, i Kup otoka. I tu djelujemo sa treninzima 2 puta tjedno i utakmicom za vikend. Ili uvijek su posli utakmice neka druženja i tako to (S1)

- Znači, prvenstveno je natjecanje, obuka mladih ronioca, zapravo mladih podvodnih ribolovaca. (S3)

- Koordiniramo prostorom zajednice FABRIKA 35. Logistička smo i tehnička podrška svima koji koriste taj prostor za svoja događanja (S4)

- Provodimo svoj redovni program koji uključuje trodnevni SERUM festival, manifestaciju Kreativni ĐIR, Doček nove godine u podne te niz izložbi, radionica, edukacija i ostalih događanja kroz godinu za različitu publiku. (S5)

Kod nekih organizacija aktivnosti su vrlo očigledne i ne mogu imati veliku širinu i dubinu, ali su svejedno aktivne u svom području djelovanja.

- Evo recimo momentalno pjevamo po gradu jedanput sedmično, čisto tako sjednemo negdi i pjevamo. Imamo koncerte tijekom hvarskog ljeta, u principu obogaćujemo kulturu, eto to klapsko pjevanje je vrlo važno. Što se tiče zbora je malo drugačije jer recimo zbor ima 3-4 puta koncerte priko lita i Božićni koncert i neko gostovanje.

Iduće pitanje se odnosilo na diferencijaciju od ostalih organizacija koje nude iste ili slične proizvode ili usluge. To je posebno naglašeno u području kulture i umjetnosti gdje su registrirane 24 organizacije. Organizacije iz ovog područja su dale iduće odgovore:

- Razlikujemo se u širini programa i događanja koje organiziramo. Naša je osnovna ideja uvijek bila promovirati važnost "prostora u zajednici" koji je otvoreni domaćem stanovništvu kako za rad, probe, druženja tako i za konzumaciju društveno kulturnih programa kroz zimu.(S4)

- Po našem mišljenju, najvećom prednosti naše Udruge je to što članovi Udruge nisu iz istog mjesta, grada ili općine, već dolazimo iz nekoliko mjesta s otoka Hvara, a da se mnogi prije osnivanja Udruge nisu ni poznavali. (S5)

- A dobro, te specifičnosti jedina smo ženska klapa u Gradu Hvaru, a isto tako smo jako dugo bili i jedina ženska klapa na otoku Hvaru. (S2)

Organizacije iz ostalih područja su dali idući odgovor:

- Pazi, mi smo jedini lokalni ronilački klub koji je registriran u gradu Hvaru. Znači, lokalni ronilački klub postojimo samo mi, a postoji još rekreativni klubovi za ribolov.

Nadalje, pitanje koje je izazvalo najviše komentara, odnosno prikazalo koji su to problemi u gradu Hvaru jest pitanje jesu li se organizacije ikada srele sa problemima i poteškoćama tijekom osnivanja i sada za vrijeme rada organizacije. Organizacije su dale do znanja kako postoji niz problema sa kojima se suočavaju, a jedan od njih je onaj financijske prirode. Neki od najzanimljivijih odgovora koji prikazuju kako zapravo nedostatak financija djeluje na njihov rad su idući:

- Znači za završit za to ti treba, mmm, znači tečaj ti košta oko 20.000kn, hrana plus smještaj. To bi ispalo jedno 50-60 hiljada kuna, ali mi to nemamo. (S3)

- Tijekom rada definitivno, zašto što smo neprofitna organizacija ne možemo izdati račun. Znači naše pjevanje, ako nas neko pozove, i reče mogu vam to platit, ne možemo izdat račun nego nam mogu uplatit samo u obliku donacije. A to ne mogu napraviti svi, pa smo po tom pitanju ograničeni. (S2)

- Prvo, da bi napravio neki seminar, recimo klapskog pjevanja, treba pozvat nekoga tko bi nas educirao, neki profesor koji bi nas poučio nekim tehnikama pjevanja. Ali za to nema sredstava. (S2)

Idući problem je zapravo najveći problem koji muči skoro svaku organizaciju, te ih najviše i ugrožava. To je problem sa građanima. Sve organizacije su navele barem jedan vid problema sa ljudima koji su imali od otvaranja organizacije pa do danas. Kod nekih je problem nedostatak inicijative građana i njihove uključenosti, a kod nekih komentari i mišljenje građana koje imaju o njima. Svakako, evidentno je prema odgovorima kako fali ljudi, a posebno mladih koji bi bili uključeni u rad organizacija, a i kasnije preuzimanje rada iste. Odgovori koji najbolje prikazuju ovu situaciju su opisali idući ispitanici:

-Samo se susrećemo sa problemima. Svak' ko osniva udruga mora znat da će u malim sredinama, a pogotovo na otocima ovako u malim mistima, bit samo problemi haha. Znači, ideš nešto što je ustaljeno čeprkat, nema, odma te režu, nešto nije u redu sa tebon, koji su interesi, ko stoji iza tebe, koja je tvoja korist od toga. (S1)

- Pff, tek je tamo bilo problema....Ovako, tamo su prvo igrali Grabljani, to je bilo pravilo, međutim prolazilo je vrime, nema mladosti tj nema više igrača iz Grablja. Onda su počeli dolazit „stranci“ igrat za Levandu, odnosno Hvarani. To su bili prvi problemi preko kojeg se prošlo. Onda su bili kasnije, odnosno u novije vrime problemi da više nema ni mladih Hvarana za igrat. (S1)

- Ali kako u klubu nema više mladih i zbog korone su se mnoge aktivnosti zamrzle i još ih nismo počeli obavljat.... Aaa da, fali nam bome i mladih ljudi. Baš ih fali u klubu. Znači nema tih mladih naraštaja koji bi mogli nastaviti sa radom kluba. (S3)

- Od strane zajednice i Grada često osjećamo određeno nepovjerenje ili skepticizam bilo da se radi o nekim našim prijedlozima ili o traženju boljeg partnerskog odnosa. Postoji nerazumijevanje i naše motivacije za društvenim angažmanom i općenito volontiranja za opće dobro. "Ko stoji iza njih!?" – dok se politikom nikad nismo i nemamo namjeru baviti. (S4)

Iduća dva pitanja su se odnosila na doprinosu samih organizacija na razvoj grada u nekom specifičnom području, ili području svoga djelovanja kao i koja je to najutjecajnije stvar koju je ispitana organizacija napravila za ostvarenje svojih ciljeva, ili za građane i razvoj grada. Određene organizacije imaju neosporno veliki utjecaj i na građane, i na razvoj samog sela Velo Grablje. Tako sugovornik objašnjava kako su radom organizacije kroz godine napravili za selo iduće stvari kroz dva projekta koje godinama provode. *„Festival Levande, projekt etno-eko selo, i to su dva najveća projekta. Festivalom se promoviramo, turistički smo atraktivni i nakon festivala uvijek ostanu neki benefiti za selo. Od ovog festivala se recimo uredila cesta, pokrpale su se rupe, uredila se lokva, napravili smo mini kuhinju u butigu, uredila se pošta, napravi se srušeni javni zid kraj pošte itd. To su sve benefiti za svih, a ne samo za usku grupu ljudi.“* (S1). Ostale organizacije također smatraju kako doprinose u razvoju grada, odnosno imaju utjecaj na građane. Tako idući sugovornik opisuje njihov doprinos na idući način: *„Definitivno, u promociji nezavisne kulture, osmišljavanju vaninstitucionalnog društveno kulturnog programa za domaće stanovništvo zimi, osiguravanju jedinog prostora u gradu za druženje i rad građana i ostalih udruga“*. S druge strane i sportske organizacije također igraju važnu ulogu u doprinosu građanima, i to svih uzrasta i u bilo koje doba godine. Jer život na otoku nosi sa sobom određene nedostatke, a jedan od njih jest manjak sadržaja tijekom zimskih mjeseci, navodi sugovornik. *„Pa što se tiče Levande, mladi imaju priliku baviti se sportom u zimski štajun kad se ništa ne događa. I zimske hvarske Lige“*. Tako sportske organizacije mogu biti dio rješenja takve vrste problema, barem za mlađe stanovnike. Dodatno, što je istaknuo jedan sugovornik jest to kako svaki sport promovira grad, te kako svako natjecanje donosi ljude (koji nisu samo otočani) u grad. *„I svaki klub koji organizira takmičenje, donosi natjecanje u svoj grad i grad se ko grad promovira“*, što je svakako pozitivna strana rada neprofitne organizacije.

Nastavno na takvo pitanje, sugovornike se pitalo mogu li onda poboljšati rad svoje organizacije. A ako mogu, onda na koji način. Svi sugovornici su odgovorili potvrdno. Ali svaka organizacija ima drugi razlog, odnosno način na koji bi mogli poboljšati rad svoje organizacije. Ono sa čime se dvije organizacije slažu jest da je potrebna profesionalizacija, odnosno zapošljavanje osobe na puno radno vrijeme, bez oslanjanja na volonterski rad kao jedinog izvora rada. *„Rad organizacije (smatram i svake druge) mogao bi se poboljšati zapošljavanjem osoba na puno radno vrijeme, i s plaćom od koje ta osoba ili osobe mogu normalno živjeti u gradu Hvaru. Oslanjanjem samo na volonterski rad nijedna organizacija neće značajno poboljšati rad.“* Drugi sugovornik se slaže kako u budućnosti bez plaćenog radnika neće moći biti moguće održavati rad organizacije zbog birokracije. *„Jer je volonterizam kojeg*

smo mi poznavali prerastao okvire svih poslova. Ovo je bez da neko radi na plaći, što će po meni bit kroz nekih 5 godina, neće se moć. Toliko je došlo obveza, birokracije, ti moraš ispunjavat 100 obrazaca, predavat ih državi da bi oni vidili da ti nešto radiš“.

Ostali sugovornici se slažu kako je za poboljšanje njihovog rada potrebno uključivanje mladog stanovništva, kojeg je nažalost sve manje.

-A to je jedino izvedivo ako uključimo mlađu populaciju. Trebaju nam mladi od 16-18 godina kad su oni u nekom traženju, kad in je sve ovo interesantno, tad su najbolji naši mladi volonteri. Međutim, da jednoga uspijemo dobit koji će se zaludit malo ovom idejom i tit ovo nastavit, puno smo dobili.

- Aaa da, fali nam bome i mladih ljudi. Baš ih fali u klubu. Znači nema tih mladih naraštaja koji bi mogli nastavit sa radom kluba.

- Aaa što se tiče toga, općenito mladost voli više igrice na mobitel nego trčat za balunom. Ali isto, poanta je da fali mladih. Na mladima svijet ostaje pa i u svijetu nogometa. Mladi idu na škole u druga mista van otoka i triba ih moć vratit nazad na otok, ponudit in ništo.

Osim navedenog, sugovornici su izrazili i određene specifične potrebe koje imaju njihove organizacije, a koje bi zasigurno pomogle u poboljšanju njihova rada. Tako su izrazili iduće:

- Pa mogli bi poboljšat, na primjer kad bi grad Hvar dao neku prostoriju....Čak smo koristili i učionice Osnovne škole. Tako da je prostor glavni problem, pitali smo grad, ali nema prostora. A problem je zbog toga što mi nemamo di držat tu ronilačku opremu i boce i odijela, pa držimo po kućama od članova. Nema nam druge.

- Prvo, da bi napravio neki seminar, recimo klapskog pjevanja, treba pozvat nekoga tko bi nas educirao, neki profesor koji bi nas poučio nekim tehnikama pjevanja. Ali za to nema sredstava.

Posljednje pitanje iz ove skupine pitanja se odnosilo na mjerenje efektivnosti. Odnosno mjere li uopće efektivnost svoga rada i na koji način. Ovo pitanje je postavljeno iz razloga što je praksa pokazala kako neprofitne organizacije ne provode standardizirane testove. Za neprofitne organizacije je posebno teško pratiti svoju efektivnost upravo zbog toga vrlo teško dolaze do učinkovitih metoda za prikazivanje svojih rezultata. (Fowler, 1996). Profit je najbolji način mjerenja efektivnosti rada neke organizacije, a kod neprofitnih je takvo što nemoguće. Zato nije iznenađujuće kako ni jedna ispitana organizacija nema standardizirani način mjerenja efektivnosti već se većinom oslanjaju na broj posjetitelja, broj pratitelja na društvenim mrežama ili komentare građana.

- Nemamo standardizirani način mjerenja efektivnosti programa. Kako je Hvar mala sredina, posjetitelji događanja i prolaznici najčešće u direktnoj komunikaciji s nama izraze zadovoljstvo programom i predlažu njihove želje za neka buduća događanja.

- Paa, recimo ne znam možda je glupo reć, praćenje Facebook stranice, lajkovi..

Neke organizacije su upravo kroz ovakvo „praćenje“ efektivnosti primijetili i smanjenje broja ljudi na svojim događajima

- Pa to bi bio jedino broj posjetitelja na koncertima. Prije je recimo ljudi bilo puno više na koncertima, a sad se taj broj smanjio

Ovakvo nešto je sigurno negativan pokazatelj, ali ne nužno efektivnosti rada organizacija, već nezainteresiranosti samih građana.

U ovom dijelu se moglo primijetiti kako se organizacije susreću sa nizom problema dok su oni financijske prirode, kao i oni povezani sa skepticizmom kod građana najizraženiji. Takvi problemi im stvaraju prepreku u napretku u radu i onemogućavaju im razvijanje u nekim novim područjima, kao i poboljšanju u trenutnim. Također, organizacije se bore i nedostatkom mladih ljudi u gradu Hvaru koji bi bili voljni pridružiti im se. Takav problem će biti još izraženiji u budućnosti kada će doći do gašenja određenih organizacija jer neće imati tko nastaviti njihov rad. Također, očekivano, sve organizacije se slažu kako mogu poboljšati svoj rad na različite načine, ali je neosporno da su određene organizacije učinile velike promjene u području svoga djelovanja kroz različite aktivnosti i programe.

Prepoznatost među lokalnim stanovništvom

Posljednji dio intervjua se odnosio na mišljenje predstavnika u vezi dojma kojeg ostavljaju na građane sa svojim radom. Zbog toga što mišljenje građana o njihovu radu i njihov doživljaj vlastitog rada ne mora nužno biti jednak. Također ispitalo se i njihovo mišljenje i viđenje situacije cjelokupno gledajući na tercijarni sektor u gradu Hvaru, kao i kako oni interpretiraju brojku od 82 organizacije u gradu.

Prije svega ispitanike se pitalo misle li oni da stanovnici prepoznaju rad organizacije kao i njene aktivnosti. Svi ispitanici smatraju da građani prepoznaju njihov rad, što kod nekih i nije bio slučaj tijekom provođenja anketnog upitnika gdje je jako mali broj (<2) građana prepoznao njihovu organizaciju, a samim time i njihove aktivnosti koje provode. Neki su dali kratki odgovor gdje navode kako smatraju da građani prepoznaju rad njihove organizacije. Dok su s druge strane neki predstavnici izrazili slaganje, kao i razloge zbog kojih smatraju da time potvrđuju da građani znaju za aktivnosti.

- Prepoznaju, očigledno..... Znači od osnutka do danas puno se prominila slika, mi možemo reć da je stvar išla laganim koracima na bolje. U korist toga mogu reć nekoliko stvari. Prvo, imamo 4 djeteta, nekoliko mladih obitelji su selo, šta prije nije bilo. Autobus školski dođe po njih i vozi ih u Hvar u školu. Mmm, vrijednost shvaćanja sela da je to jedno bogatstvo, eto tu smo najviše napravili. Puno smo utjecali na edukaciju i preventivi da ne ide sve k vrugu.

-Ma da, svaki put kad organiziramo neko natjecanje svi žele sudjelovat u tome, znači kad organiziramo ekološku akciju pozovemo i preko medija i oglasa i obavijestimo ih, ko hoće sudjelovat u skupljanju smeća, u brodicama u svim tim stvarima i kad je takmičenje pomognu sa brodicama razvozit takmičare

U isto vrijeme dvoje ispitanika izražava nezadovoljstvo uzrokovano neuključenosti građana u njihov rad, odnosno nezainteresiranost za rad organizacija.

- Prepoznaju, očigledno. Koliko sudjeluju to je isto tema sama za sebe. Svi bi volili da više sudjeluju, međutim nije to baš tako.

- Pa dobar dio da, ali naravno dobar dio i ne, jednostavno ih nije briga za to.

Zanimalo nas je dali onda predstavnici smatraju da im je potrebna veća prepoznatljivost među građanima, odnosno što misle da bi im pomoglo u radu njihove organizacije da bi imala veći broj članova ako misle da je takvo što uopće potrebno za njih. Odgovori su različiti, te svatko drugačije interpretira načine privlačenja, ali im je svima zajedničko da žele privući građane, a posebno mlade. To su posebno istaknuli sljedeći sugovornici;

- Kad bi klub ko klub imao svoj prostor onda bi se možda pokrenili i mlađi naraštaji koji bi se bavio i ronjenjem i podvodnim ribolovom. To je pod broj jedan, a pod broj dva, bilo bi puno lakše radit jer bi onda mogli održavat i obuku za podvodne ribolovce i ronioce (S3)

- Treba, naravno da treba. Ko se ne minja, ko nema nove članove, mladost, neće dugoročno izdržat. (S1)

- Pa, nama je dugo godina trebao prvi sopran i nikako ga nismo mogli naći u gradu. Niko neće da pjeva, niko neće da preuzme obavezu, a pogotovo je teže sa ženama. Nama fali članova, ali jednostavno nema ljudi koji su zainteresirani. (S2)

Od nekih tehničkih i specifičnijih stvari, ispitivači smatraju da im iduće stvari mogu pomoći u pronalazenju i privlačenju novih članova kao i podizanju prepoznatljivosti;

- Znači klub bi trebao i novi, jači kompresor, oprema se troši. Oprema traje do 2-3 godine i nakon toga treba nova oprema

-Pomoglo bi stabilnije financiranje i jača društvena svijest u zajednici

Nastavno na ovo pitanje, ispitivače se pitalo da li onda smatraju da građani trebaju biti više uključeni u tercijarni sektor u gradu Hvaru. S obzirom da je većina ispitivača izjavila u nekom trenutku kako ima fali ljudi odnosno uključenost građana u njihov rad, a posebno mladih. Tako nije iznenađujući odgovor ispitanika gdje su svi potvrdno odgovorili na ovo pitanje. Svi smatraju kako je potrebno da su građani više uključeni u ovaj neprofitni sektor, dok jedan ispitanik smatra kako građani već i jesu uključeni u određenim područjima.

- A da, to bi bilo lipo kad bi bili građani uključeni. Iako mislin da su čak recimo uključeni u sportske, i neke kulturne udruge (S3)

- Da, mislim da da bi građani trebali biti više uključeni. (S4)

Jedan ispitanik je opisao dublju sliku zašto on smatra u čemu je problem građana sa uključivanjem u rad neprofitnih organizacija, potvrđujući kako je potrebno da su građani više uključeni u njihov rad.

-Oprosti šta ću ovo sad reć', ali Grad Hvar je proklet. Znači, tamo je interes sve. Znači ja ode ne mogu dobit momka volontera koji će doć radit „besplatno“ ili za čašu Coca-Cole i sendvič. Ja ih ne mogu dobit kad on sa 16 godina iznajmljuje pasare, sidi u hladu i ima 2000 kuna dnevno. Kako ga ja mogu motivirat, teško. Ali da je Hvaru ovo potrebno je. Jer je Hvar izgubi duh, znači duh Hvara, nekog zajedništva, sve su bili jedan za drugoga. Sad su došla neka druga vremena, stari su umrli, a novi interesi su se prominili.

Posljednje pitanje se odnosilo na kanale komunikacije sa građanima. Htjelo se vidjeti koriste li iste građani i ispitivači jednake i ima li smisla koristiti neke od njih ukoliko se građani njima ne služe. „Tako je pitanje glasilo: Na koji način obavještavate članove o aktivnostima, i na koji način privlačite nove članove?“ Na ovo pitanje su gotovo svi dali jednaki odgovor, a to je da koriste suvremene metode komunikacije, odnosno društvene mreže. Manji broj njih ima vlastitu Web stranicu.

- *Imamo Facebook stranicu, Web stranicu, koja trenutno i nije u funkciji haha, članove obavještavamo o redovnim vijestima. Svake godine napišemo na javne vižjole, panoe o obnovi članarine. Uglavnom sve moderne načine komunikacije koristimo, osim Instagrama. (S1)*

- *Da, da. Imamo i svoju internetsku stranicu i Facebook stranicu. (S2)*

- *Je, imamo stranicu na Instagram, ali tamo objavljujemo samo medijsku popraćenost, ali i kada se počinju prodavati dozvole za tekuću godinu. Isto tako stavimo na oglasnu ploču u Hvaru kome i di se mogu javit. Inače prvo obavijestimo članove kluba preko whatsapp kad su recimo ekološke akcije. (S3)*

- *Članove o aktivnostima obavještavamo putem maila i whatsapp grupe, te na periodičnim sastancima i godišnjoj skupštini. Rad organizacije oglašavamo putem društvenih mreža (FB, Ig), vlastitom web stranicom, plakatima, vižjola, te usmenom komunikacijom. Također gostujemo na lokalnim radio postajama te imamo suradnju s nekoliko portala (Slobodna Dalmacija, Dalmacija danas itd.)(S4)*

- *Koliko nam obveze dopuštaju, aktivno se bavimo društvenim mrežama*

Iz priloženog je vidljivo kako sve organizacije imaju suvremene metode komunikacije sa ljudima, međutim neki od njih ih ne iskorištavaju na adekvatan i potpun način. Također, uvidom u Web stranice organizacija, samo jedna aktivno objavljuje svoj rad na njima. Uvidom Instagram stranica organizacija, također samo jedna aktivno objavljuje svoje aktivnosti tijekom cijele godine, dok su organizacije na Facebook-u mnogo prisutnije, te tamo 6 od 7 organizacija ima račun. Međutim, aktivnost nije svima jednaka, te njih dvije redovito objavljuju, a ostatak nekoliko puta godišnje. Ovakvo nešto je pozitivno, no međutim nedovoljno, posebno za privlačenje mlađih generacija prema kojima su se kanali komunikacije promijenili te nije dovoljno biti aktivan samo na jednoj platformi. Također, stariji građani ne koriste društvene mreže, te je potrebno usmjeriti se i na neke druge kanale komunikacije osim navedenih. Koliko god jest potrebno da se građani uključe u rad organizacija, jednako tako je važno i imati kvalitetan marketing jer bez njega građani nemaju percepciju o radu organizacija. Upravo je ovo pitanje postavljeno i građanima i voditeljima

organizacije da bi se dobila potpuna slika o načinima komunikacije između dviju strana. Time se može zaključiti kako građani najčešće koriste društvene mreže kako bi saznali određene informacije, a najmanje Web stranice, dok usmenim putem (razgovorom), također visok broj ljudi dolazi do željenih informacija.

Posljednje pitanje, odnosno komentar se postavio i građanima i voditeljima. Pitanje je bilo jednako, a glasilo je: *kako komentirate brojku od 82 aktivne neprofitne organizacije u gradu Hvaru?* Ovdje su komentari bili vrlo slični, ali je zapravo samo jedan komentar bio „pozitivan“

- Očigledno da građani grada Hvara žele sudjelovati u društvenom životu grada i da su spremni izdvojiti dio svog slobodnog vremena. (S5)

Ostali govornici su dali skoro pa isti odgovor gdje se slažu kako ne znaju za aktivnost organizacija, kao ni za postojanje pojedinih, a najzanimljiviji su navedeni;

- Bilo bi stvarno super kad bi ih barem pola bilo stvarno aktivno (S4)

- Paa, pohvalno, 82 organizacije na niti 4000 stanovnika je jedna velika brojka. Može li biti i veća, ne znam. A sad od svih njih da su baš toliko aktivni i imaju pozornost građana, ne znam baš i ne ulazim u to. (S3)

- Hahah, pa dobro ja eto ne znam koje su to. Ja bi ih mogla nabrojati jedno 20 i to je jedino šta vam ja mogu reći. Ostalih 60 eto stvarno ne znam! (S2)

- Ja sam jedan od onih koji nemaju protiv te brojke ništa. Imaš onih koji postoje samo da bi postojali i održavaju se, tj ne koriste sredstava iz gradskog proračuna..... I ta brojka 82 će se kroz par godina sigurno srezati. (S1)

Na kraju je jedan ispitanik dao svoje mišljenje o nedostatku određenih organizacija u Hvaru. Pitalo ga se misli li da nedostaje određeni tip organizacija u Hvaru jer su većinom sve usmjerene na kulturu. Njegov odgovor je vrlo zanimljiv te pokazuje njegovo mišljenje o tercijarnom sektoru u Hvaru.

- Fali kako ne, posebno u zdravstvu, za neke druge sportove. Jer u Hvar imaš jedrenje, rukomet i nogomet. Nema košarke, nema vaterpola, odbojke, plivanja. Tu bi sve moglo ići naprid. Fali ljudstva pogotovo u Hvaru. Da je ovo Zagreb ti bi našo 50 istomišljenika u sekund, a ovako ništa. Puno se iselilo ljudi, vide da ode ne mogu uspit i onda odu i drugi grade karijere, nema ode ponude.

U posljednjem dijelu intervjua je fokus bio na građanima. Moglo se primijetiti kako svi smatraju da građani prepoznaju njih i njihov rad, iako možda tako nije potvrđeno kroz anketni upitnik za sve organizacije. Naravno, to nije čitava slika stanja i ne opovrgava i ne smanjuje vrijednost njihova rada. Nadalje, svi se slažu kako mogu poboljšati svoj rad i to na nekolicinu načina, ali je neupitno kako smatraju da im fali ljudi, a posebno je naglasak na mladim ljudima, zbog čijeg će se nedostatka neke organizacije s vremenom ugasiti. Nove članove pokušavaju privući kroz različite kanale komunikacije, no izgleda da to nije dovoljno, iako aktivnost bi im se naravno mogla povećati. Samo je potrebno shvatiti da oni većinom volontiraju i imaju privatni posao plus rad u organizaciji, i nije moguće da sve odrađuju savršeno. Da bi neprofitna organizacija uspjela na svim poljima potreban je veći broj ljudi, što se u ovim slučajevima ne događa, dapače nekim organizacijama broj ljudi i opada s godinama.

7. ZAKLJUČAK

Neprofitni sektor je kroz godine dobio na važnosti po čitavome svijetu te se sve više ljudi odlučuje ili koristiti njegove usluge ili raditi po tom modelu. Radom se ne ostvaruje izravno profit, što čini jednu od razlika od profitnog sektora. Ali se radom događaju promjene u zajednici, društvu pa i okolišu. Upravo su prednosti civilnog sektora te što čine velike promjene posebno u ruralnim i otočnim područjima. Teorijskim dijelom ovoga rada se htjela približiti slika koju neprofitne organizacije mogu učiniti na takvim područjima primjerima iz prakse, ali i problemi i poteškoće sa kojima se stanovnici u tim područjima susreću. Upravo to je bio razlog i pokretač ovog istraživanja.

U gradu Hvaru, koji se nalazi na istoimenom otoku Hvaru se građani susreću sa nizom poteškoća i problema samog života na otoku, no međutim radom neprofitnih organizacija neki problemi mogu biti ublaženi ili čak riješeni. Istraživanjem se htjelo vidjeti imaju li neprofitne organizacije ulogu u razvoju života na otoku, odnosno doprinose li i olakšavaju li život na otoku. Istraživanje se provelo kroz dva pristupa istraživanjima. Prvi je anketno istraživanje izvršeno na stanovnicima grada Hvara uključujući i naselja koja su pod Gradom. Drugi pristup je bio polustrukturirani intervju koji je proveden među voditeljima organizacije koje su bile voljne sudjelovati.

Analizom i interpretacijom dobivenih podataka iz ankete se moglo utvrditi kako je na njega odgovorila sveukupno 121 osoba, od toga 67% ženskih ispitanika, a najviše ispitanika je bilo u dobnoj skupini između 25-34 godine. Središnji dio upitnika je služio za ispitivanje upoznatosti građana sa radom neprofitnih organizacija u Hvaru. Dobiveni podaci pokazuju kako je najveći broj građana slabo ili uopće nije informirano. Nastavno na to, od 82 registrirane neprofitne organizacije samo je par građana prepoznalo da je ta brojka veća od 80, dok su većinom smatrali da se ta brojka vrti oko 20-40. Jednako tako, zbrajajući sve odgovore građana, nije se došlo do preko 30 prepoznatih organizacija na području Grada Hvara. Također, primijećeno je kako građani nisu uključeni u rad neprofitnih organizacija ni kao članovi ni kao volonteri, samo jako nizak postotak jest, i to kao korisnici. Jednako tako visok broj građana se ni ne informira o radu organizacija, a oni koji se informiraju obavljaju to preko društvenih mreža. Ono što je zanimljivo jest kako građani nisu uključeni u rad organizacija, i ne informiraju se o radu istih, ali smatraju kako je rad neprofitnih organizacija vrlo važan za razvoj Grada, i to u skoro svim područjima gdje mogu djelovati organizacije. Ali, građani se skoro jednoglasno slažu kako u nekim područjima, posebno u kulturi i sportu, organizacije u Hvaru imaju veliki doprinos i čine promjene. Time su potvrđena istraživanja prikazana u teorijskom dijelu gdje organizacije iz područja kulture imaju socio-kulturni benefit upravo kroz očuvanje kulture i tradicije, što utječe i na privlačenje različitih oblika turizma, što je potvrdio i jedan ispitanik kroz intervju.

Također, prijašnjim istraživanjima je utvrđeno da organizacije utječu na ekologiju i poljoprivredu na otočnim i ruralnim područjima što istraživanjem u Hvaru nije zabilježeno, ali je potvrđeno da utječu na društveni razvoj grada i građana. Mišljenja o djelovanju neprofitnih organizacija su većinom negativna, te građani smatraju kako ljudi uključeni u rad organizacija *imaju neki viši interes od toga, da njihov utjecaj nije vidljiv, te da ne rade ništa*. Ali u isto vrijeme se njih 60% slaže kako organizacije poboljšavaju uvjete i kvalitetu života na otoku. Evidentno je kako građani većinom nisu informirani, te nisu zainteresirani za rad organizacija i imaju negativna mišljenja o radu istih. Mali broj ljudi koji je uključen u njihov rad, ima naravno potpuno drugačije viđenje situacije i pozitivniji stav prema organizacijama, ali u isto vrijeme i negativan stav prema ostalim građanima koji nisu uključeni.

S druge strane ispitivanjem voditelja organizacija došlo se do sličnog zaključka. U Gradu Hvaru zasigurno postoji veliki broj organizacija, od kojih nažalost nisu sve aktivne, odnosno veliki broj njih nije uopće. Organizacije se susreću sa nizom problema od kojih su oni financijske prirode najčešći. Time su potvrđena i prijašnja istraživanja, gdje su financijski problemi najčešći unutarnji problemi sa kojima se organizacije susreću, a potvrđeno je da je zapravo jedan od problema i manji broj izvora financiranja. Točnije, u Gradu Hvaru su najuspješnije organizacije one koje imaju više izvora financiranja. Jednako tako, prijašnjim istraživanjima je dokazano kako rad neprofitnih organizacija posebno na otočnim mjestima otvara mogućnosti za nova radna mjesta. Jednako se događa i u organizacijama u Hvaru, međutim samo kod jedne organizacije, dok su dvije organizacije izjavile kako bi u budućnosti bilo potrebno imati zaposlenike, no problem leži u isplaćivanju istih, s obzirom na financijske poteškoće.

Zaključeno je kako ispitane organizacije zaista djeluju u svome području, te čine vidne promjene, gdje su neke od njih čak i građani prepoznali. Oni vjeruju da građani prepoznaju njihov rad i utjecaj koji imaju na Grad, no u isto vrijeme ono što ih koči su upravo građani. Njihova nezainteresiranost i neuključenost donosi niz problema za organizacije. Voditelji objašnjavaju kako je najveći problem što nedostaje mladog stanovništva koje bi se uključilo u rad organizacija, ponajprije što je takvo nešto besplatno, a onda i zbog toga što se sve više mladih odlučuje na život izvan otoka. Ovakvi podaci su zabilježeni u prijašnjim istraživanjima u ruralnim područjima gdje je stvarno trend iseljavanja stanovništva sve veći, pa tako najviše mladog stanovništva što i stvara najviše problema. Tako je problem ruralno-urbane migracije zabilježen i u Hvaru. Također, ukoliko se ovakav trend nastavi, u budućnosti će doći do gašenja organizacija jer nitko mlad ne vodi organizacije. Isto tako kroz godine rada organizacija, sve su doživjele ili doživljavaju neku vrstu pada, odnosno ili im se smanjio broj članova, ili su smanjili broj aktivnosti i slično. Kroz teorijski dio je primijećeno kako se ljudima motivi za volontiranje mijenjaju pa zbog toga odustaju od istoga ili jednostavno smatraju da ih se

iskorištava. U Hvaru su s druge strane građani nezainteresirani jer kako voditelji objašnjavaju, ne vide novčanu (ili neku drugu) korist u tome, odnosno nisu altruistični.

Dobiveni podaci prikazuju dvije potpuno oprečne slike o radu organizacija. Građani većinom misle kako organizacije „ne rade ništa“, što za veliki broj njih nije slučaj i stvarno su aktivne i čine vidljive promjene i za Grad i za sela. Dok s druge strane voditelji smatraju kako građani nisu uključeni u njihov rad i ne podržavaju ih dovoljno, a takvo što je potvrđeno i kroz sami anketni upitnik koji je proveden među građanima.

8. POPIS LITERATURE

1. A. Vaccaro i P. Madsen (2009). ICT and NGO : Difficulties in attempting to be extremely transparent, *Ethics and Information Tehnology*, 11(3), 221-231.
2. Abiddin, N.Z. (2022). The role of non-governmental organizations (NGOs) for community development: way forward, *Journal of management information science*, 25(2) 1-10.
3. Andriotis, K. (2005). Community groups perceptions of and preferences for tourism development: Evidence from Crete. *Journal of Hopitality i tourism research*, 29(1). <https://doi.org/10.1177/1096348004268196>
4. Ase Berit Grodeland (2006), Public perceptions of non governmental organizations in Serbia, Bosnia and Herzegovina and Macedonia, *Communist and Post-Communist Studeis*, 39(2), 221-246.
5. Atish, C. (2019). Changing Agriculture Extension Models in Pacific Island Countries. *Journal od Agricultural Extension*, 23(4) <https://dx.doi.org/10.4314/jae.v23i4.4>
6. Austin, L.R. i Eder, J.F. (2007). Envinonmentalism, Development, and participation on Palawan Islands, Philippines. *Society i Natural resources: An international Journal* 20(4), 363-371. <http://dx.doi.org/10.1080/08941920601161379>
7. Baride, N. D. (2013). Non-governemental organizations and rural development in Nigeria. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 4(5).
8. Barnett, T. (2008). Influencing tourism at the grassroots level: the role of NGO tourism Concern. *Tourism and development in the global south* 29. 995-1002. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01436590802106213>
9. Bass, S. i Dalal-Clayton (1995). Small island states and sustainable development: strategic issues and experience. *Evnironmental planning issues*, 8.
10. Bezić-Bozanić, N. (1991).Popis stanovnika otoka Hvara iz 1673 godine, *Polugodišnjak za proučavanje čakavske riječi* 19(1). <https://hrcak.srce.hr/126149>
11. Bognar, N. (1990). Geomorfološke i inženjersko-geomorfološke osobine otoka Hvara i ekološko vrednovanje reljefa. *Hrvatski geografski glasnik*, 52(1), 49-64. <https://hrcak.srce.hr/37480>
12. Božac Marko (2017) , U Hrvatskoj se otvara sve manje novih udruga, *Data Analycits* <https://markobozac.com/analiza/hrvatska-udruga-smanjenje-stop-a-rast/>
13. Briguglio, L. (1995). Small island development and their economic vulnerabilities. *World Development*, 23(9). 1615-1632.
14. Bromideh, A. A. (2011). The widespread challenges of ngo sin developing countries:case study from Iran, *International NGO Journal*, 6(9)
15. Bruntrup-Seidemann, S. (2011). Actual and Potential roles of Local NGOs in Agricultural Development in Sub-Saharan Africa, *Quarterly Journal of international Agriculture*, 50(1), 65-78. <https://ageconsearch.umn.edu/record/155491/>

16. Cantu-Bazaldua, F. (2021). Remote but well connected? Neighboring but isolated? Measuring remoteness in the context of SIDS. *UNCTAD Research Paper*, 67.
17. Chand, A. i Kumar S. (2019). Changing Agriculture extension models in pacific island countries, *Journal of Agriculture extnesion*, 23(4), 30-38.
18. Ciucescu, N. (2009). The role and importance of non profit organizations. *Studies and scientific researches economic edition*.
19. Clarke, G. (1998), Non-Governmental Organizations (NGOs) and Politics in the Developing World, *Political studies* 46(1), 36-52
20. Coria, J. i Calfucura, E. (2012). Ecotourism and the development of indigenous communities: the good the bad and the ugly, *Ecological economies*, 75(15), 47-55)
21. DeCanio, S., Dibble, C. i Amir-Atefi (2000). The importance of organizational structure for the adoption of innovations. *Management science*, 46(10). 1285-1299. <https://doi.org/10.1287/mnsc.46.10.1285.12270>
22. Domanski, J. (2016). Risk Categories and risk management processes in nonprofit organizatons. *Foundations of Management*, 8, 227-242.
23. Douglas, C.H. (2005). Small island states and territories:sustainable development issues and strategies-challenges for changing island sin a changing world. *Sustainable Development*, 14(2). 75-80. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/sd.297>
24. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (2013). Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. Stanovništvo prema spolu i starosti. *Statistička izvješća*. https://web.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/SI-1468.pdf
25. Elsaid, N.M., Okasha, A., i Abdelghaly A. (2013). Definig and solving the organizational structure problems to improve the performances of ministry of state for environmental affairs-Egypt, *International Journal of Scientific and Research Publications*, 3(10)
26. Enyioko, N. (2013). Role of non governmental organiztions in rural development:a study of six listed ngos in river state, Nigeria, *Medonice Consulting and Reasearch Institute*
27. Finnetty, S. (2001). Analyzing the roles of local non-governemntal organizations (NGOs) in sustainable tourism: A case study of Belize, Central America. *Theses and Dissertations* 430. <https://scholars.wlu.ca/etd/430>
28. Fowler, A. (1996). Demonstrating NGO Performance: Problems and Possibilities. *Development in Practice*, 6 (1), str. 58-65.
29. Gamberožić, J. (2021) The development of tourism on large croatian islands: the case of Hvar town on the island of Hvar. *Journal of marine and island cultures*, 10(2). 1-25. <http://idiprints.knjiznica.idi.hr/979/>
30. Gent, E., Crescenzi, J.C. i Menninga, E.J. (2013). Reputation and NGO Accountability. *Department of Political Science, University of North Carolina at Chapel Hill*

31. George E. Mitchell – the attributes of effective ngos and the leadership values associated with a reputation for organizational effectiveness <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/nml.21143>
32. Gholam, A. A. Maryam, M. i , Aghdas N. (2016). Organizational structure, *Procedia- Social and Behavioral Science* 230
33. Gradske udruge. *Grad Hvar* (<https://www.hvar.hr/gradske-udruge/>)
34. Grydehoj, A. (2015). Island city formation and urban island studies. *Area*, 47(4). 429-435.
35. Hao, Q. , Kasper, H. i Muelbacher, J. (2012). How does organizational structure influence performance through learning innovation in Austria and China, *Chinese Management Studies* 6(1), 36-52
36. Harris, L.R. i Brown G.T. (2010). Mixing interview and questionnaire methods: Practical problem solving in aligning data. *Practical assessment, research, and evaluation*, 15(1). <https://scholarworks.umass.edu/pare/vol15/iss1>
37. Hasan Metin (2017) – the effect of organizational structure and ngo-ngo relationship on sustainability in ngos, *European Journal of Economics and Business Studies*, 3(3)
38. HMRR Ruralni razvoj (<https://hmrr.hr/ruralni-razvoj/>)
39. Hoque, M. (2020). Alleviating indigenous poverty through tourism: the role of NGOs, *Journal of sustainable tourism*, 30(10). <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09669582.2020.1860070>
40. Jakas, A.M. i Jerkić, E. Tranzicijski plan prema čistoj energiji- Otok Hvar. https://clean-energy-islands.ec.europa.eu/system/files/2021-11/CETA_Hvar_Oct2020.pdf
41. Jamali D. (2003), NGO's in development: opportunities and challenges, *Asia Pacific Press*
42. Jammulmadaka Nimruji (2012), The needs of the needy, or the needs of the donors?, *Critical Review* 24(1) (<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/08913811.2012.684471>)
43. Kaloudis, G. (2017). Non government organizations: Mostly a force for good. *International Journal on World Peace*, 34(1).
44. Kavitha, K. (2017). The role of ngo in promoting empowerment for sustainable community development. *International Journal of Academic Research*, 4(9). <http://www.ijar.org.in/stuff/issues/v4-i9/v4-i9-a011.pdf>
45. Kemal E. (2021). The necessity of change in organizational structure in non-governmental organizations, *International Journal of Commerce, Industry and Entrepreneurship Studies*, 1(2)
46. Kennedy, K. i Dornan, D. (2009). An overview: tourism non governmental organizations and poverty reduction in developing countries, *Asia Pacific journal of tourism research*, 14(2), 183-200. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10941660902847237>

47. Kerr, S.A. (2005). What is small island sustainable development about? *Ocean i Coastal Management* 48, 503-524. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0964569105000700>
48. Krishna B. Roka (2012), Are NGO's making a difference? A community approach to measuring non-governemtn organizations effectiveness in Nepal https://etda.libraries.psu.edu/files/final_submissions/7395
49. Lorente, M.J., Natalia, V. i Kuster-Boluda, I. (2019). How can NGOs prevent volunteers from quitting? The moderating role of ngo type.
50. Loukissas, P. (1982). Tourism's regional development impacts: A comparative analysis of the Greek islands, *Annals of tourism Research*, 9(4), 523-541. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0160738382900718>
51. MacLean, L.M., Brass, J.N., Carley, J.N., Carley, S., El.Arini, A. i Breen, S. (2015). Democracy and the distribution of NGO's promoting renewable energy in Africa. *The Journal of Development Studies*, 51. 725-742. <https://doi.org/10.1080/00220388.2014.989994>
52. Madalina Dan (2020) –ngos challenges: a romaninan case study
53. Makjanić, B. i Volarić, B. (1979). Prilog poznavanju klime otoka Hvara. *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* 18, 273-344.
54. Mamut, M. i Čirjak B.R. (2017). Prirodno-geografske značajke otoka Hvara. *Naše More*, 64(3), 81-91. <https://doi.org/10.17818/NM/2017/3.12>
55. Martinez-Leon, I., Martinez-Garcia, J. (2011)- The influence of organizational structure on organizational learning , *International Journal of Manpower*, 32(5/6), 537-566 <https://doi.org/10.1108/01437721111158198>
56. McCatty, M. (2004). The Process of rural-urban migration in developing countires. *Department of economics Carleton University*.
57. Mohanty Manoranjan (2011), Informal social protection and social development in pacific island countries: Role of NGOs and civil society, *18(2)*.
58. Mourdoukoutas, P. (1988). Seasonal Employment, Seasonal Unemployment and Unemployment Compensation: The case of the tourist industry of Greek Islands, *The American Journal of Economics and Sociology*, 47(3), 315-329. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1536-7150.1988.tb02044.x>
59. Nacionalni plan razvoja otoka 2021-2027, Vlada Republike Hrvatske <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/2016/Sjednice/2021/Prosinac/92%20sjednica%20VRH/92%20-%208%20Nacionalni%20plan.pdf>
60. Narodne Novine (2015). Zakon o udrugama (Narodne novine, broj 74/2014). *Uredba, NN 26/2015-546*. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_26_546.html

61. Nejati, M., Mohamed, B i Omar, S. I. (2014). Local's perception towards the impacts of tourism and the importance of local engagement: A comparative study of two island sin Malasya. *Tourism: An international interdisciplinary Journal*, 62(2). 135-146. <https://hrcak.srce.hr/file/185470>
62. Overgaard, C. (2018). Rethinking volunteering as a form of unpaid work. *Nonprofit and voluntary sector quarterly*, 48(1), 128-145. <https://doi.org/10.1177/0899764018809419>
63. Papapostolou, C.M., Kondili, E., Zafirakis, D. i Tzanes, G. (2019). Sustainable water supply system for the islands: The integration with the energy problem. *Renewable energy*, 146. 2577-2588. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0960148119311504>
64. Pejanović Antonela (2022), Civilni angažman mladih otoka Krka: Interesi potrebe i perspektive, *Diplomski Rad* (<https://hmrr.hr/ruralni-razvoj/>)
65. Program poticanja razvoja civilnog društva na otocima 2021-2027 (2021), Vlada Republike Hrvatske. <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/otoci/poticanje-razvoja-civilnog-drustva-na-otocima/4476>
66. Provedbeni program za razdoblje 2022.-2025 Grad Hvar https://www.hvar.hr/wp-content/uploads/Grad_Hvar_Prov_program_2022_2025_FINAL.pdf
67. Public perception and attitudes towards NGO sector in Serbia in 2009. *Citizens' Association for democracy and civil education*. https://issuu.com/gradjanskeinicijative/docs/public_perception_2.0
68. Računovodstvo udruga. *E-Građani, informacije i usluge*(<https://gov.hr/hr/racunovodstvo-udruqa/590>)
69. Ramezan, M. (2011). Intellectual capital and organizational organic struture in knowledge society: how are these concepts related?. *International Journal of information management*, 31(1). 88-95. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0268401210001507>
69. Registar Nefitnih Organizacija (2023). *Republika Hrvatska, Ministarstvo financija* <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/nepofitne-organizacije/registar-nepofitnih-organizacija/118>
70. Rehema, C. Batti (2014). Challenges facing local Ngos in resource mobilization, *Humanities and Social Sciences*, 2(3), 57-64. [10.11648/j.hss.20140203.12](https://doi.org/10.11648/j.hss.20140203.12)
71. Ritvo, A.R., Berdzenishvili G., Khazalia, N., Khidesheli M., Liqokeli, A. i Samkhradze, S. (2013). Public attitudes toward non-governmental organizations (NGOs) in Republic of Georgia. *International Ngo Journal* 8(1), 13-19.
72. Roka, K. (2012). Are Ngos Making a difference? A community approach to measuring non-governemtn organizations effectiveness in Nepal. *A dissertation in Rural sociology and human dimensions of natural reosurces and the environment* https://etda.libraries.psu.edu/files/final_submissions/7395
73. Sanchita Bhattacharya (2009), The NGO's in Pakistan
74. Seetanah, B. (2011). Assesing the dynamic economic impact of tourim for island economies. *Annals of tourism Research*, 38(1). 291-308.

75. Sharpley, R. (2009). Tourism, modernisation and development on the island of Cyprus: challenges and policy responses, *Journal of sustainable tourism*, 11(2). 246-265. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09669580308667205>
76. Statista Research Department (2022), (<https://www.statista.com/topics/1390/nonprofit-organizations-in-the-us/>)
77. STRATEGIJA RAZVOJA GRADA HVARA DO 2020. GODINE, Ekonomski fakultet Zagreb (<http://www.hvar.hr/portal/wp-content/uploads/Strategija-razvoja-Grada-Hvara-do-2020..pdf>)
78. Survey for non –governmental youth organizations or institutions. The review process of the Council of Europe Charter on Education for Democratic citizenship and human rights education
79. Syaeda Feroza Begum, Sawlat Hilmi Zaman, Mohammad Shanin Khan (2004) – Role of NGOs in Rural poverty eradication: A Bangladesh observation, *BRAC University Journal*, 1(2), 13-22.
80. Tortojada Cecilia (2016), Nongovernmental organizations and influence on Global Public Policy, Asia i the Pacific, *Policy studies*, 3(2), p. 266-274. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/app5.134>
81. Turistička zajednica grada Hvara. Povijest Hvara. <https://visithvar.hr/hr/see-and-do/povijest-grada/>
82. Udruga Gradova, Anketa o radu Udruge (<https://www.udruga-gradova.hr/anketa/>)
83. Zakon o otocima. NN 116/1, 73/20, 70/21

9. SAŽETAK

Tema istraživanja rada je uloga neprofitnih organizacija u Gradu Hvaru. Cilj rada je bio prikazati kakvu ulogu imaju organizacije i čine li uopće promjene, kao i prepoznaju li to isto i građani. Istraživanje se odvijalo kombinacijom kvantitativnog i kvalitativnog pristupa i to putem anketnog upitnika i intervjua. Anketni upitnik je bio namijenjen stanovnicima Grada Hvara i njegovih naselja te se sakupio uzorak od 121 osobe. Time se došlo do zaključka kako građani većinom imaju negativan stav prema organizacijama u Gradu Hvaru i imaju jako nizak udio sudjelovanja u radu istih. Također, građani većinom prepoznaju jednake organizacije što daje do znanja da su iste i najaktivnije. Od 82 aktivne organizacije, građani su prepoznali njih 29. U isto vrijeme su građani prepoznali i smatraju kako određeni (nizak) broj organizacija ima utjecaj u razvoju Grada u određenim područjima, i to najviše u područjima kulture i sporta. S druge strane, putem intervjua s voditeljima organizacija dobiveni podaci pokazuju kako se organizacije suočavaju s nizom poteškoća od kojih su najizraženiji oni financijske prirode i manjak građanske involviranosti. Voditelji smatraju kako građani nisu dovoljno uključeni u njihov rad, te ih takvo što koči u daljnjem razvoju jer se ispitivanjem pokazalo kako broj članova u organizacijama opada ili se gase određene aktivnosti kroz godine. Sekundarnim istraživanjem se primijetilo kako 20 od 82 organizacije stvarno i nije aktivno zbog toga što nisu upisane u Registar Financijske, a što je potrebno za legalan rad. Također, kroz intervju se primijetilo kako ispitane organizacije zaista i imaju utjecaj u svome području djelovanja i to za sam Grad ili selo u vidu bolje promocije mjesta, ali i obnavljanja sela i očuvanje baštine Grada. Problem predstavljaju neaktivne organizacije koje onda doprinose gradnji negativnog stava prema svim organizacijama. Za budućnost rada organizacija je potrebno da se građani osvijeste i shvate kakve promjene mogu napraviti neprofitne organizacije kao što je prikazano u teorijskom dijelu rada, te da se uključe u rad istih jer je to jedini način za njihov napredak, ali i opstanak.

***Ključne riječi;** Neprofitne organizacije, Razvoj grada, Grad Hvar*

10. SUMMARY

The research topic of the paper is the role of non-profit organizations in the Town of Hvar. The goal of the work was to show what role organizations play and whether they make changes at all, as well as whether citizens recognize the same. The research was carried out using a combination of quantitative and qualitative approaches, through questionnaire and interview. The questionnaire was intended for residents of the town of Hvar and its settlements, and a sample of 121 people was collected. This led to the conclusion that citizens mostly have a negative attitude towards organizations in the Town of Hvar and have a very low participation rate in their work. Also, citizens mostly recognize the same organizations, which makes it clear that then they are most active. Out of 82 active organizations, citizens recognized 29 of them. At the same time, citizens recognized and believe that a certain (low) number of organizations has an influence in the development of the Town in certain areas, mostly in the areas of culture and sports. On the other hand, data obtained through interviews with organization leaders show that organizations face a number of difficulties, the most pronounced of which are those of a financial nature and a lack of civic involvement. Leaders believe that citizens are not sufficiently involved in their work, and this is holding them back in further development, because the survey showed that the number of members in organizations is decreasing or that certain activities are being shut down over the years. Through secondary research, it was noticed that 20 out of 82 organizations are not really active because they are not registered in the Financial Register, which is necessary for legal work. Also, through the interview, it was noticed that the surveyed organizations really have an influence in their field of activity for the town or the village itself in the form of better promotion of the place, but also the restoration of the village and the preservation of the City's heritage. The problem is represented by inactive organizations, which then contribute to building a negative attitude towards all organizations. For the future of the work of organizations, it is necessary for citizens to become aware and understand what kind of changes non-profit organizations can make, as shown in the theoretical part of the work, and to get involved in their work, because this is the only way for their progress and survival.

KEYWORDS: *Non-profit organizations, Town development, Town of Hvar*

10. PRILOZI

10.1. Anketni upitnik

Prije svega hvala Vam na sudjelovanju.

Anketa se provodi u svrhu istraživanja za Diplomski rad, te se odnosi isključivo na stanovnike i rad neprofitnih organizacija u gradu Hvaru uključujući; Hvar, Brusje, Malo i Velo Grablje, Milna, Sv. Nedjelja i Zračće. Anketa je u potpunosti anonimna te služi za pisanje konačnog izvještaja

1. Spol

- a) Muški   b) Ženski   c) Ne želim se izjasniti

2. Dob

- a) <12   b) 12-17   c) 18-24   d) 25-34
e) 35-44   f) 45-54   f) 55-64   g) 65<

3. Najviša razina obrazovanja

- a) OS (Osnovna škola)   c) VŠS (Viša stručna sprema)
b) SSS (Srednja stručna sprema)   d) VSS (Visoka stručna sprema)

4. Radni status

- a) Zaposlen/a (cijelu godinu)   c) Zaposlen/a (sezonski posao)
b) Nezaposlen/a   d) Učenik/ca ili Student/ica
e) Umirovljenik/ca

5. U Hvaru (Grad Hvar, Brusje, Milna, Zračće, Zavala, Sveta Nedjelja, Velo Grablje) imate:

- a) Prebivalište
b) Boravište

c) Oboje (prebivalište i boravište)

6. Zna li što su „Neprofitne organizacije“?

a) Da   b) Ne   c) Nisam siguran/na

7. U kojoj ste mjeri informirani o radu Neprofitnih organizacija u Hvaru?

a) Vrlo dobro   b) Dobro   c) Slabo   d) Uopće nisam informiran/a

8. Što mislite koliko je u gradu Hvaru registrirano neprofitnih organizacija (udruge, vjerske organizacije, klubovi...)

a) 0-20   c) 20-40   b) 40-60   d) 60-80   e) 80<

9. Možete li nabrojati nekoliko organizacija/udruga koje znate u Gradu Hvaru

---

10. Jeste li i sami korisnik, voditelj ili volonter neke neprofitne organizacije u gradu Hvaru

a) DA (korisnik)   c) DA (voditelj)

b) DA (volonter)   d) NE

Ako je odgovor bio DA, u kojoj organizaciji?

---

11. Jeste li ikada koristili usluge/proizvod ili savjet neprofitne organizacije iz Hvara

a) DA   b) NE   c) Nisam siguran/na

Ako da, koje?

---

12. Možete li nabrojati neke od aktivnosti kojima se organizacije bave

---

13. Na koji način se informirate o radu neprofitnih organizacija u Hvaru?

- a) Osobnim kontaktom
b) Putem internetske stranice organizacija
c) Putem društvenih mreža
d) Razgovorom s obitelji/prijateljima
e) Ne informiram se

14. U sljedećoj skupini pitanja, na svaku tvrdnju izaberite jedan od pet ponuđenih odgovora s obzirom na to slažete li se s tvrdnjom da rad neprofitnih organizacija u gradu Hvaru ima doprinos u idućim aktivnostima, ako je; 1- uopće se ne slažem, 2- djelomično se slažem, 3-niti se slažem niti se ne slažem, 4- djelomično se slažem, 5-u potpunosti se slažem

Isticanje i rješavanje problema u Gradu	1	2	3	4	5
Zaposlenje lokalnog stanovništva	1	2	3	4	5
Poticanje zelene infrastrukture	1	2	3	4	5
Poboljšanje društvenog razvoja Grada	1	2	3	4	5
Očuvanje i promicanje prirodne i kulturne baštine	1	2	3	4	5
Promicanje kvalitetnijeg života osoba s invaliditetom	1	2	3	4	5
Razvoj odgovornih oblika turizma	1	2	3	4	5
Promicanje duhovnih djelatnosti	1	2	3	4	5
Promicanje i razvoj sporta	1	2	3	4	5
Zaštita i revitalizacija sela	1	2	3	4	5

15. U sljedećoj skupini pitanja, na svaku tvrdnju odaberite jedan od pet ponuđenih odgovora s obzirom na to što mislite koliko je važan i potreban rad neprofitnih organizacija za Grad Hvar u

idućim područjima, pri čemu je: **1- nimalo važan; 2- malo važan, 3-niti važan niti nevažan; 4-mnogo važan; 5- u potpunosti važan**

Rast, razvoj i stabilnost Grada	1	2	3	4	5
Socijalna pomoć i podrška (starijim osobama, mladima, djeci...)	1	2	3	4	5
Odgoj i obrazovanje	1	2	3	4	5
Promicanje nenasilja i izgradnja mira	1	2	3	4	5
Promicanje duhovnih aktivnosti	1	2	3	4	5
Preventivno djelovanje, unapređenje i zaštita zdravlja	1	2	3	4	5
Gospodarski razvoj i poduzetništvo	1	2	3	4	5
Zaštita i očuvanje kulturne baštine	1	2	3	4	5
Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	1	2	3	4	5
Razvoj ruralnih i urbanih područja	1	2	3	4	5
Zaštita okoliša i prirode	1	2	3	4	5
Tehnička kultura (graditeljstvo, Informatika, strojarstvo...)	1	2	3	4	5
Izvedbene i vizualne umjetnosti	1	2	3	4	5
Promocija sporta i zdravog načina življenja	1	2	3	4	5
Besplatna pravna pomoć	1	2	3	4	5

16. U sljedećoj skupini pitanja, na svaku tvrdnju odaberite jedan od pet ponuđenih odgovora s obzirom na to koliko se tvrdnje slažu s Vašim mišljenjem o neprofitnim organizacijama u Gradu Hvaru, ako je 1-uopće se ne slažem; 2-ne slažem se; 3- niti se slažem niti se ne slažem; 4- slažem se; 5- u potpunosti se slažem

Većina ljudi koji su aktivni u udrugama to rade zbog nekog osobnog interesa	1	2	3	4	5
Organizacije ostvaruju odlične rezultate su svojim područjima djelovanja	1	2	3	4	5
Udruge često imaju neke dodatne ciljeve koji nisu javni i vidljivi na prvi pogled	1	2	3	4	5
Potrebne su u razvoju Grada Hvara	1	2	3	4	5
Poboljšavaju uvjete i kvalitetu života u zajednici	1	2	3	4	5
Njihov rad je prepoznat među lokalnim stanovništvom	1	2	3	4	5

Ako imate neko drugo mišljenje slobodno ga navedite:

---

17. I za kraj, točna brojka aktivnih neprofitnih organizacija u gradu Hvaru je 82. Što mislite o ovome? (Radi lakšeg snalaženja, br organizacija na razini RH je po jedna na svakih 63 stanovnika, dok je u Hvaru po jedna na svakih 48)

HVALA VAM NA IZDVOJENOM VREMENU!

10.2. Protokol Intervjua

Mjesto: _____

Datum _____

Organizacija: _____

Dobar dan, prije svega hvala vam na sudjelovanju. U cilju izrade Diplomskog rada, provodim istraživanje na temu „Uloga neprofitnih organizacija na razvoj Grada Hvara“, a u svrhu prikupljanja podataka primjenjujem metodu intervju s predstavnicima neprofitnih organizacija koje djeluju na području Grada Hvara. Vaše sudjelovanje je u potpunosti anonimno i dobrovoljno te služi isključivo u svrhu provođenja samog istraživanja i pisanja konačnog izvještaja. Na pitanja na koja ne želite dati odgovor ne morate, te možete odustati u bilo kojem trenutku. Razgovor će također biti sniman kako bi se intervju kasnije mogao transkribirati.

A) UVODNO O ORGANIZACIJAMA

1. Koja je Vaša pozicija u organizaciji, i zašto ste je prihvatili?
2. Koji su razlozi osnivanja neprofitne organizacije?
3. Koliko članova ima Vaša organizacija (osoblje i korisnici)?
4. Koja su područja djelovanja Vaše udruge?
5. Kako se organizacija razvijala od početka do danas (Je li postojao rast/pad po broju članova, veći broj donatora i slično)
6. Koji su izvori financiranja neprofitne organizacije?

B) SPECIFIČNOSTI I DJELOVANJE ORGANIZACIJE

1. Kojim aktivnostima/programima se bavi vaša udruga i koje ciljeve time postižete?

2. Što smatrate prednostima vaše organizacije, odnosno čime se diferencirate od ostalih organizacija koji nude slične ili iste usluge/proizvode?
3. Jeste li se susreli sa određenim poteškoćama ili problemima tijekom osnivanja i sada za vrijeme rada organizacije?
4. Mislite li da organizacija doprinosi razvoju grada u nekom specifičnom području? (ako ne u razvoju grada onda u području svoga djelovanja)
5. Koja je najutjecajnije stvar koju je vaša organizacija napravila za ispunjenje svojih ciljeva ili za građane/razvoj grada?
6. Da li i na koji način mjerite efektivnost vaših programa i aktivnosti?
7. Mislite li da bi mogli poboljšati rad vaše organizacije i ako da, na koji način?

C) PREPOZNATOST MEĐU LOKALNIM STANOVNIŠTVOM

1. Mislite li da stanovnici prepoznaju rad vaše udruge i njene aktivnosti?
2. Što mislite što bi pomoglo u radu Vaše organizacije da bi imala veći broj članova ili veću prepoznatljivost među stanovnicima? (Ako mislite da je to potrebno za Vašu organizaciju)
3. Mislite li da bi građani trebali biti više uključeni u ovaj sektor u gradu Hvaru?
4. Na koji način obavještavate članove o aktivnostima organizacije ili na koji način privlačite nove članove (jeste li aktivni na društvenim mrežama, imate li stranicu organizacije i slično...)

I za kraj,

Kako komentirate broj od 82 aktivne neprofitne organizacije u gradu Hvaru?

10.3. Transkripti Intervjua

TRANSRKRIPT-INTERVJU 1 – Pjover Hvar

Voditeljica intervjuja: Lea Hraste (I)

Sugovornik/ca: Sugovornik 1 (S1)

Datum: 04.08. 2023.

Mjesto: Velo Grablje

I: Dobar dan, prije svega hvala vam na sudjelovanju. U cilju izrade Diplomskog rada, provodim istraživanje na temu „Uloga neprofitnih organizacija na razvoj Grada Hvara“, a u svrhu prikupljanja podataka primjenjujem metodu intervjuja s predstavnicima neprofitnih organizacija koje djeluju na području Grada Hvara. Vaše sudjelovanje je u potpunosti anonimno i dobrovoljno te služi isključivo u svrhu provođenja samog istraživanja i pisanja konačnog izvještaja. Na pitanja na koja ne želite dati odgovor ne morate, te možete odustati u bilo kojem trenutku. Razgovor će također biti sniman kako bi se intervjuu kasnije mogao transkribirati te s vama želim provjeriti pristajete li sudjelovati u istraživanju?

S1: Bome da hoću, zato san ti i reka da moreš doć hahah

I: Hahaha, onda počnimo. Koja je vaša pozicija u organizaciji i zašto ste je prihvatili?

S1:Znači, trenutno sam predsjednik udruge Pjover. A ulogu san prihvati jer se nekolicina nas mladih koji smo proveli dobar dio mladosti u selo. Znači moj otac je bi profesor u Splitu, pa smo brat i ja dolazili liti u Grablje i tu smo zavolili još ko dica miris levande, prirode sve ove gušte sela koje smo doživili. Tu su još bili nekolicina koji su još živili u selo i neki koji bi ljeti dolazili. Ljeti bi se svi mladi znali družiti, a upravo je destilerija levande povezivala ljude što je probudilo bar moju ljubav prema selu. Tako da je to bio neki početak rađanja organizacije.

I: A, razlog osnivanja NK Levande?

S1: Osobno san bi uključen prvo ko igrač sa 16 godina, pa san bi član uprave, pa tajnik pa predsjednik i evo sad san na kraju opet tajnik. A poče san zbog ljubavi prema nogometu, a posli san osta zbog godina koje san prove u njemu. Klub se osnovao 1971, i mi smo nastavili tu recimo tradiciju igranja i klub dan danas živi. Ali udruga je baš osnovana 2006 godine.

I: Koliko članova ima vaša organizacija (osoblje i korisnici)

S1: Što se tiče Pjovera, trenutno smo na 35 članova, a što se tiče NK Levande, sa igračima i članstvom, tu ih je negdje oko 70.

I: Područje djelovanja vaše organizacije?

S1: Što se tiče geografski gledano, djelujemo na Velo Grablje, jer je to mjesto za koje se borimo. Djelujemo i na otok Hvar, suorganizacija smo sa Tartajunom (iz Jelse). Za NK čak idemo i na takmičenja i susrete van Hrvatske.

I: A područje djelovanja iz perspektive djelatnosti organizacije?

S1: Cilj je prije svega zaštita i revitalizacija kao i obnova sela. Arhitektura je bila ista, međutim duh i plan, vizija za budućnost nije postojala pa smo mi to nakon što smo došli stvorili etno eko selo, zaštitili smo se.

I: Odlično, a sad, kako se razvijala organizacija od početka do danas, je li postojao rast/pad u broju članova, veći broj donatora ili nešto slično?

S1: Da, da. Pa recimo ovako, svaka udruga kada se osniva, to je euforija, svi se učlanjuju na početku. Onda se s vremenom dođe do nekog zasićenja, razilaženja u mišljenjima. Znaš ono, ni se rodi ko bi svima mogao ugoditi. Onda dođe do nekog vrhunca zasićenja, uglavnom nama je svakako bio puno veći broj članova na početku. Njih 110, a danas 35, ali se sad ikristalizirala situacija, sad imamo jednu radnu skupinu, na koju se možeš osloniti. Varira to, ali oni koji to vode, u njih entuzijizam ne splasnjava. Teško je danas kada se sve svodi na interes voditi nešto za opće dobro. Baš je ko borba sa vjetrenjačama.

I: Iduće pitanje je, koji su izvori financiranja organizacije?

S1: Evo ovako. Nama su glavni financijeri: Grad Hvar i turistička zajednica, za obe dvije organizacije. Bez njih mi ne bi ovaj, mogli opstati. Onda imamo ljude koji doniraju, posebno kad je festival Levande, znači donacije uplate ili nekakva podrška u materijalnom smislu. Npr, za Festival nam treba toliko i toliko hrane, pa nam restorani u Hvaru pripreme hranu. Onda imamo sponzore, uvijek nas podrže. I sad što više trajemo, na primjer festival, sve su ozbiljniji sponzori i izdašniji su iznosi. Ljudi nas prepoznaju pa računaju, ne možemo pomoć fizički, pa nas poguraju financijski.

I: A je li isto tako i za NK Levandu? Pretpostavljam da je malo drugačije?

S1: Ee, za NK Levandu je isto Grad Hvar ali ne toliko turistička zajednica. I nas tu poguraju ugostitelji. Tj šaljem liti dopise za donaciju i onda nan liti uplate. Svi okvirno recimo 1000kn i to su neke okvirne cifre, i svaka donacija je dobra.

II DIO.

I: Kojim aktivnostima ili programima se bavi vaša organizacija i koje ciljeve time postižete?

S1: Znači aktivnosti su zaštita i revitalizacija Velog Grablja.. Znači da bi mi ostvarili neki cilj ili nešto mi moramo ponuditi neki program. Nama je glavni „forte“ u udruzi „Festival Levande“. Naše selo i selo Brusje su najpoznatiji po biljci levanda i otud je krenila priča Hvar-otok levande. Tako da smo otrgnuli iz zaborava taj stari način života. Festival Levande je dobra stvar za cijeli otok Hvar, a ne samo za Grad Hvar. Aaa šta se tiče samog festivala on je benefit za sve koji se još bave tom levandom. Od onih koji prodaju suvenire, oni koji se ozbiljnije bave i imaju ljetne ture u temu i tako dalje. Jer ta priča oko otoka levande je prošla prije jedno 20 godina kad su bili oni požari, i sad se sa tim malo ko bavi. I sad smo mi to napravili i digli to na jedan nivo di se o tome opet priča. Sad će doći zaštita hvarske levande i tako to. Onda imamo uređenje sela kroz etno eko selo inicijativu. Znači tu smo zaštitili odnosno Splitsko-dalmatinska županija i Ministarstvo i konzervatori su zaštitili selo, znači nema gradnje koja nije u stilu starine tako dalje. I mi kroz to etno eko selo imamo uređenje sela uoči turističke sezone, razne akcije, ovaj, uređenja interijera prostorija zadruga. Tako da to, i recimo Sveti Kuzma i Damjan, to bude program od nekih nekoliko dana događanja koje se naslone na Crkvu i njihov program događanja. To bude ples navečer, nastupi klapa, neka predstava i tako dalje.. E i bude turnir u briškuli, stare neke igre i pod razno još smo recimo izdali 11 knjiga o Velom Grablju. Ooo plesovima, rječnik grabaljskog govora, spomenici, iseljeništvo i slično. Isto imamo i izložbe, recimo obljetnicu ružmarinske zadruga sa kojom ćemo promovirati taj veliki čin, da je to najstarija ružmarinska zadruga.

I: Aa vezano za NK Levandu, kakve su tamo aktivnosti, programi?

S1: Za Nk Levandu su aktivnosti vrlo jednostavne. Znači, nogometna sezona traje nakon turističke sezone, tj nakon jematve, do početka turističke sezone. To znači da se za cilo to vrijeme igra Hvarska nogometna Liga, i Kup otoka. I tu djelujemo sa treninzima 2 puta tjedno i utakmicom za vikend. Ili uvijek su posli utakmice neka druženja i tako to. Tu je jednostavnija situacija nego sa Pjoverom.

I: Iduće pitanje, što smatrate prednostima vaše organizacije, odnosno čime se diferencirate od ostalih koji nude slične usluge ili proizvode?

S1: Mislim, ovo nije natjecanje, to je važno spomeniti. Ja bi volio da svaka organizacija daje sve od sebe, jer bi onda svi išli napred. Znači nama su slične organizacije Tartajun iz Dola, i sa njima smo se tako reći

„pobratimili“ jer smo imali iste ideje i onda smo rekli šta treba vama posudit pomoć ćemo i obrnuto. Dan danas imamo dobre odnose, i nema tu nekog nadmetanja. Mi smo recimo jaki u tom izdavaštvu jer se ja inače bavim grafičkim dizajnom pa mi je tu možda nešto lakše napraviti. Drugi su bolji možda u nekim drugim stvarima. Mi obožavamo da ima šta više ovako sličnih organizacija, da svako mjesto ima svoju. U Hvaru je jedino slična organizacija PlatFORma, ali onu više djeluju na socijalni aspekt građana, a mi isto to ali više smo usmjereni na baštinu, tradiciju i valorizaciju nečega što je vrijedno. Tako mi idemo na primjer na natjecanje u suhozidima, dobili smo od UNESCO povelju da je to priznato kao umijeće nematerijalne baštine.

I: Super, iduće pitanje se odnosi na probleme ili poteškoće ako ste ih imali tijekom osnivanja ili sada tijekom samog rada organizacije?

S1: hahaha, jesmo i tijekom osnivanja i tijekom rada i dandanas. Samo se susrećemo sa problemima. Svak' ko osniva udruga mora znati da će u malim sredinama, a pogotovo na otocima ovako u malim mjestima, bit samo problemi haha. Znači, ideš nešto što je ustaljeno čeprkat, nema, odma te režu, nešto nije u redu sa tebon, koji su interesi, ko stoji iza tebe, koja je tvoja korist od toga. Ideš neku ideju dobronamjerno provesti, a možda si mlad i neuk u nekim stvarima i još ako se dotakneš nekih običaja, odma je rat. Ali eto mi smo dugotrajni, već 17 godina, pa smo u hodu sve greške popravljali. Uvijek nekako nadvladaš sve, ispričaš se ako si fali, pređeš preko nekih stvari, samo stvaraj kompromis. Al da je bilo lako nije.

I: Aaa što se tiče NK Levande?

S1: Pff, tek je tamo bilo problema. Tamo ti je isto tako. Ovako, tamo su prvo igrali Grabljani, to je bilo pravilo, međutim prolazilo je vrijeme, nema mladosti tj nema više igrača iz Grablja. Onda su počeli dolaziti „stranci“ igrati za Levandu, odnosno Hvarani. To su bili prvi problemi preko kojeg se prošlo. Onda su bili kasnije, odnosno u novije vrijeme problemi da više nema ni mladih Hvarana za igrati. Sad imamo tri Kaštelana koji igraju za naš tim. Ali imamo i Carlosa iz Portugala koji živi u Brusju i igra za nas iz čiste ljubavi prema nogometu.

I: Mislite li da organizacija doprinosi razvoju grada u nekom specifičnom području, ako ne u razvoju onda u području djelovanja?

S1: Da, da. Doprinosimo selu to je neupitno. Što se tiče Grada, tu smo više pokazatelji jednog dobrog primjera gdje stvarno neka udruga djeluje gdje pokazuje rezultate i Grad to podržava. Što se tiče financija i svim nekim djelovanjima. Normalno da bi se moglo bolje i više i tako dalje, međutim nije ovo jedina stvar.

I: Koja je najutjecajnije stvar koju je organizacija napravila za ispunjenje svoji ciljeva ili za građane?

S1: Festival Levande, projekt etno-eko selo, i to su dva najveća projekta. Festivalom se promoviramo turistički smo atraktivni i nakon festivala uvijek ostanu neki benefiti za selo. Od ovog festivala se recimo uredila cesta, poprpale su se rupe, uredila se lokva, napravili smo mini kuhinju u butigu, uredila se pošta, napravi se srušeni javni zid kraj pošte itd. To su sve benefiti za svih, a ne samo za usku grupu ljudi.

I: O pa super, dosta toga se napravilo za selo. Aa, što se tiče Nk Levande?

S1: Pa što se tiče Levande, mladi imaju priliku baviti se sportom u zimski štajun kad se ništa ne događa. I zimske hvarske Lige. Primjer smo dobre prakse promjene u turizmu koji je dosad ali i sada i dalje samo party destinacija, ali mi smo pokazatelj i neke druge strane koju je Hvar prigrlili jer žele imati i malo drugačiju ponudu i sadržaj.

I: Da li i na koji način mjerite efektivnost vaših programa i aktivnosti, općenito rada. Postoji li ikakav oblik povratne informacije ili nešto slično?

S1: Paa, recimo ne znam možda je glupo reći, praćenje Facebook stranice, lajkovi.. Mi svake godine na skupštini izdajemo bilten što se sve dogodilo u toj godini i dajemo našim ljudima. Pokazatelj je i količina ljudi koji dođu na festival i turista.

I: Mislite li da bi mogli poboljšati rad Vaše organizacije, i ako da na koji način?

S1: Mislimo naravno. A to je jedino izvedivo ako uključimo mlađu populaciju. Trebaju nam mladi od 16-18 godina kad su oni u nekom traženju, kad in je sve ovo interesantno, tad su najbolji naši mladi volonteri. Međutim, da jednoga uspijemo dobiti koji će se zaluditi malo ovom idejom i to ovo nastaviti, puno smo dobili. Oćemo uspijeti, nećemo, ne znam. Pokušavamo animirati mladost. Recimo imamo 4 djece u selu, i uvijek in prije školske sezone simbolično kupimo malo školskog pribora ne bi li se možda u budućnosti prisjetili tako tih stvari i možda tili ostatak u selu ili makar na otoku. Uvijek ulažemo u mlade i u infrastrukturu. Jer ako je nešto dobro napravljeno bar će neko doći, a ako nemaš ništa neće ti niko doći.

I: A što se tiče Nk, može li se tamo poboljšati rad?

S1: Aaa što se tiče toga, općenito mladost voli više igrice na mobitel nego trčati za balunom. Ali isto, poanta je da fali mladih. Na mladima svijet ostaje pa i u svijetu nogometa. Mladi idu na škole u druga mesta van otoka i treba ih moć vratiti nazad na otok, ponuditi in ništa.

I: Sada ide posljednji dio, odnosno prepoznatost među lokalnim stanovništvom. Mislite li da stanovnici prepoznaju rad vaše udruge i njene aktivnosti?

S1: Prepoznaju, očigledno. Koliko sudjeluju to je isto tema sama za sebe. Svi bi volili da više sudjeluju, međutim nije to baš tako. Znači od osnutka do danas puno se promijenila slika, mi možemo reći da je stvar išla laganim koracima na bolje. U korist toga mogu reći nekoliko stvari. Prvo, imamo 4 djeteta, nekoliko mladih obitelji su selo, šta prije nije bilo. Autobus školski dođe po njih i vozi ih u Hvar u školu. Mmm, vrijednost shvaćanja sela da je to jedno bogatstvo, eto tu smo najviše napravili. Puno smo utjecali na edukaciju i preventivi da ne ide sve k vragu. Onda se asfaltirala cesta Malo Grablje-Velo Grablje-Milna. Sa cestom ti dolazi život, ali naravno i neke druge stvari, recimo izgubi se taj totalni mir zbog prolaska auta, međutim pojednostavnio se život, lako ti je doći do Hvara. Potrošnja vode u selu se povećala enormno za razliku otprije što je pokazatelj da ljudi žive tu. A voda je došla 2006, i Internet smo donili, i tako su se stvorili uvjeti za život i olakšali ga.

I: Što mislite što bi pomoglo Vašoj udruzi da ima veći broj članova ili veću prepoznatljivost među stanovnicima, ako mislite da je to potrebno?

S1: Treba, naravno da treba. Ko se ne minja, ko nema nove članove, mladost neće dugoročno izdržati. Međutim mi smo ove godine krenuli sa jednim novim modelom, koji je možda lud, a to je da smo zaposlili osobu koja će biti u udruzi na plaći i djelovati. Jer je volonterizam kojeg smo mi poznavali prerastao okvire svih poslova. Ovo je bez da neko radi na plaći, što će po meni biti kroz nekih 5 godina, neće se moći. Toliko je došlo obveza, birokracije, ti moraš ispunjavati 100 obrazaca, predavati ih državi da bi oni vidili da ti nešto radiš. A rad, fizički, kad neko treba počistiti ili tako nešto, onda nema ko. Hoću reći, sve se svelo na birokraciju, da je volonterizam prešao te neke okvire.

I: Mislite li da bi građani trebali biti više uključeni u tercijarni sektor u Gradu Hvaru?

S1: Oprosti šta ću ovo sad reći, ali Grad Hvar je proklet. Znači, tamo je interes sve. Znači ja ode ne mogu dobiti momka volontera koji će doći raditi „besplatno“ ili za čašu Coca-Cole i sendvič. Ja ih ne mogu dobiti kad on sa 16 godina iznajmljuje pasare, sidi u hladu i ima 2000 kuna dnevno. Kako ga ja mogu motivirati, teško. Ali da je Hvaru ovo potrebno je. Jer je Hvar izgubio duh, znači duh Hvara, nekog zajedništva, sve su bili jedan za drugoga. Sad su došla neka druga vremena, stari su umrli, a novi interesi su se prominili. Na primjer, ja da imam milijarde, a susida ništa, nema veze neka krepa. Tako da ono, pogotovu Hvaru di novac predstavlja mjerilo svega. I po meni se sve udruge gase, jer imaju manjak ljudstva, psihološko maltretiranje građana gdje te vrijeđaju zbog rada. I teško se možeš boriti protiv toga.

I: Na koji način obavještavate članove o aktivnostima, ili na koji način privlačite nove članove?

S1: Imamo Facebook stranicu, Web stranicu, koja trenutno i nije u funkciji haha, članove obavještavamo o redovnim vijestima. Svake godine napišemo na javne vižjole, panoje o obnovi članarine. Uglavnom sve moderne načine komunikacije koristimo, osim Instagrama.

I: A Nk?

S1: Nk je Facebook stranica, sad smo otvorili Fun shop. Šta je ludost totalna haha. Levanda ima i plakate di obavještavamo o utakmicama, grupe whatsapp di obavještavamo o treninzima.

I: Evo, i zadnje pitanje koje nije pitanje nego komentar. Kako komentirate brojku od 82 aktivne organizacije u gradu Hvaru?

S1: Ja sam jedan od onih koji nemaju protiv te brojke ništa. Imaš onih koji postoje samo da bi postojali i održavaju se, tj ne koriste sredstava iz gradskog proračuna. Jer ti da bi ostvario sredstva iz gradskog proračuna ti moraš napisat program/projekt, provest to i dat izvješće na kraju. Tako da udruhu vodit je isto ko i firmu, teško je. tako da te 82 udruge, pretpostavljam pola od njih se nije javilo na natječaj grada, nego eto samo tako životare. Mi možemo imat udruhu, ali ako nemaš financija ili neke prihode ti se možeš samo održavat. Ali da bi djelovala i radila, ti moraš imat financije i ne možeš bez njih. Dapače, udruge su jedini zaštitnici grada Hvara i cilega otoka. Posebno eto u Hvaru, Platformu Hvar, Hvar Metropolita Mora, Šaltin, Klape, Gradska glazba. To su sve čuvari nekog duha. I ta brojka 82 će se kroz par godina sigurno srezat.

I: Evo dodatno pitanje, zanima me mislite li da fali u nekom području organizacija?

S1: Fali kako ne, posebno u zdravstvu, za neke druge sportove. Jer u Hvar imaš jedrenje, rukomet i nogomet. Nema košarke, nema vaterpola, odbojke, plivanja. Tu bi sve moglo ić naprid. Fali ljudstva pogotovo u Hvaru. Da je ovo Zagreb ti bi našo 50 istomišljenika u sekund, a ovako ništa. Puno se iselilo ljudi, vide da ode ne mogu uspit i onda odu i drugdi grade karijere, nema ode ponude.

TRANSRKRIPT-INTERVJU 2 – Klapa Bodulke i Pjevačko društvo Hvar

Voditeljica intervjua: Lea Hraste (I)

Sugovornik/ca: Sugovornik 2 (S2)

Datum: 04.08.2023.

Mjesto: Grad Hvar

I: Dobar dan, prije svega hvala vam na sudjelovanju. U cilju izrade Diplomskog rada, provodim istraživanje na temu „Uloga neprofitnih organizacija na razvoj Grada Hvara“, a u svrhu prikupljanja podataka primjenjujem metodu intervjua s predstavnicima neprofitnih organizacija koje djeluju na području Grada Hvara. Vaše sudjelovanje je u potpunosti anonimno i dobrovoljno te služi isključivo u svrhu provođenja samog istraživanja i pisanja konačnog izvještaja. Razgovor će također biti sniman kako bi se intervju kasnije mogao transkribirati te s vama želim provjeriti pristajete li sudjelovati u istraživanju?

S2: Naravno pristajem

I: Super, hvala. Onda, koja je Vaša pozicija u organizaciji i zašto ste je prihvatili?

S2: Znači predsjednik Bodulki i potpredsjednik u pjevačkom društvu.

I: Koji su razlozi osnivanja neprofitne organizacije?

S2: Paa, razlog je što smo se morali osnovati kao klapa da bi mogli pravno funkcionirati. Aaa razlog je, što smo zajedno, ljubav prema pjesmi, pjevanju, glazbenoj kulturi i općenito.

I: Koliko članova ima vaša organizacija?

S2: Znači Bodulke 7-8, jer nam sad jedne osobe nema, ali inače 8. A pjevačko negdje oko 25.

I: Super, a koja su područja djelovanja organizacije?

S2: Paa to ti je Grad Hvar, otok Hvar, po Hrvatskoj nekad idemo i u inozemstvo.

I: Odlično, kako se organizacija razvijala od početka do danas. Je li postojao rast/pad po broju članova, promjena broja donatora i slično?

S2: Što se tiče Bodulki, to mogu reć' od početka jer sam tu od samih početaka, a što se tiče pjevačkog društva ne mogu, jer postoje od '50 ih godina ako ne i prije. Onda je to bilo drugačije, taj zbor, jer je on tad bio u neko doba i zaštićen na svim mogućim događanjima je zbor pjevao. Tad nisu postojale klape nego samo pjevačka društva. A zbor je danas 25 članova, a prije je to bilo 50 pa i više. Stvarno je išo i na raznr smotre i puno više ljudi je bilo zainteresirano. A sad se razvodnilo. Stvorila su se nova pjevačka udruženja, klape i slično pa su se neki raspršili tamo. Teško možeš opće nać muškog danas koji bi pjevao, koji bi tio takvu obavezu. A što se tiće Bodulki, otkad smo krenili, znaći 2004..Pa tad smo imali možda malo više članica, oko 10-ak. Iii onda, jedna je odselila, onda smo se morali skroz

reorganizirat. Nismo više imali prvog soprana. Pa je drugi sopran prešao u prvi sopran ,što je za nas bila jedna potpuno nova situacija. Ali evo uspili smo opstat, evo 20 godina, dogodine 20 godina.

I: E sad, koji su izvori financiranja organizacija?

S2:Paa, izvori su Grad Hvar i donacije.

I: To je kod obje organizacije?

S2: Da da... Ali zaboravila sam spomenit i članarine.

I: Sad idemo na drugi dio, prvo pitanje je kojim aktivnostima/programima se bavi vaša organizacija i koje ciljeve time postižete?

S2: A sad, ciljevi su šta se tiče klape, promocija klapske pjesme i pjevanja. Obogaćivanje kulturnog programa grada Hvara. Evo recimo momentalno pjevamo po gradu jedanput sedmično, čisto tako sjednemo negdi i pjevamo. Imamo koncerte tijekom hvarskog ljeta, u principu obogaćujemo kulturu, eto to klapsko pjevanje je vrlo važno. Što se tiče zbora je malo drugačije jer recimo zbor ima 3-4 puta koncerte priko lita i Božićni koncert i neko gostovanje.

Aa za Bodulke, mi obično idemo znači em što imamo te klapske smotre, idemo i u Okrug na seminare klapskog pjevanja, ii imamo obično neko gostovanje. Tako smo dosad bili pozvani u Mađarsku od strane našeg hrvatskog društva, bili smo u Italiju u Rim, uu Grazu u Crnoj Gori smo bili pozvani na poziv Hrvatskog građanskog društva Crne Gore. Tako da je to bilo baš veliko. Bili smo i u Zagrebu par puta po Crkvama

I: Dosta ste aktivni onda

S2: Da daa hahaha, sad nam je isto dogodine 20 godina, pa ćemo u Italiju ić.

I: Odlično, a što smatrate prednostima vaše organizacije odnosno čime se diferencirate od ostalih koji nude slične ili iste proizvode/usluge?

S2: A dobro, te specifičnosti jedina smo ženska klapa u Gradu Hvaru, a isto tako smo jako dugo bili i jedina ženska klapa na otoku Hvaru.

I: O pa odlično, a jeste li se sreli sa određenim poteškoćama ili problemima tijekom osnivanja ili sad tijekom rada organizacije?

S2: Tijekom rada definitivno, zašto što smo neprofitna organizacija ne možemo izdati račun. Znači naše pjevanje, ako nas neko pozove, i reče mogu vam to platit, ne možemo izdat račun nego nam mogu uplatit samo u obliku donacije. A to ne mogu napraviti svi, pa smo po tom pitanju ograničeni.

I: Mislite li da organizacija doprinosi razvoju grada u nekom specifičnom području, a ako ne u samom razvoju, onda u području djelovanja?

S2: Pa naravno da ima doprinos, mislim samim tim što je ono, mislim što smo klapa, što je autohtono, mislim malo smo drugačiji od ostalih. Ne upotrebljavamo nikakve instrumente, klapsko pjevanje isključivo glasovno, četiri glasa, tako da je to baš specifično. I žene smo.

I: Koja je najutjecajnije stvar koju je vaša organizacija napravila za ispunjenje ciljeva, za građane, za razvoj ili slično.

S2: Eto na primjer na 10-tu godišnjicu smo napravili koncert za, ovaj, građane otoka Hvara i recimo pozvali smo naše prijatelje, jednu klapu. Arsenal je bio dupkom pun. I ostale klape s kojima smo mi surađivali tih 10 godina, tako da je to baš bilo na nivou. Nije opće bilo mista u Arsenalu koliko je bio pun. A ostale stvari, eto inicijatori smo nekakvih humanitarnih akcija odnosno koncerata.

I: Da li i na koji način mjerite efektivnost vaših programa i aktivnosti, ako ih uopće mjerite?

S2: Pa to bi bio jedino broj posjetitelja na koncertima. Prije je recimo ljudi bilo puno više na koncertima, a sad se taj broj smanjio. Prije svega promjenio se koncept tih koncerata, jer sad se koncerti održavaju javno i svi ljudi mogu prisustvovati koncertima. Ali prije, tijekom hvarskog ljeta, su se koncerti održavali u Franjevačkom samostanu gdje se ulaz naplaćivao i to je bilo više mjerodavno jer se po broju prodanih ulaznica mogao vidjeti stvaran broj zainteresiranih ljudi. A ovako je ako ko prođe i vidi nas ili nas čuje u prolazu.

I: Mislite li da bi mogli poboljšati rad vaše organizacije, i ako da na koji način?

S2: Pa mogli bismo, samo je sad više tih, znači... Prvo, da bi napravio neki seminar, recimo klapskog pjevanja, treba pozvat nekoga tko bi nas educirao, neki profesor koji bi nas poučio nekim tehnikama pjevanja. Ali za to nema sredstava.

I: Je li isti problem za obje organizacije?

S2: Da, da. Fali sredstava.

I: Sad ide posljednji dio. Prvo pitanje: Mislite li da stanovnici grada Hvara prepoznaju rad vaše organizacije i njene aktivnosti?

S2: Pa dobar dio da, ali naravno dobar dio i ne, jednostavno ih nije briga za to.

I: Što mislite što bi pomoglo u radu vaše organizacije da bi imala veći broj članova, ili veću prepoznatljivost među stanovništvom. Ako uopće mislite da je to potrebno za vašu organizaciju?

S2: Pa, nama je dugo godina trebao prvi sopran i nikako ga nismo mogli naći u gradu. Niko neće da pjeva, niko neće da preuzme obavezu, a pogotovo je teže sa ženama. Nama fali članova, ali jednostavno nema ljudi koji su zainteresirani. Mi smo veliki entuzijasti, recimo mi ne dobivamo novac od našeg pjevanja, nego je to samo dobra volja i ljubav prema pjesmi. Mi sve donacije i koje dobijemo, iskoristimo za neko poboljšanje, za seminar, za gostovanje. Jer kada nas netko pozove negdje on ti ponudi smještaj i nastup i jednu večeru. Ali sami put i sve što prethodi tome, mi sami moramo plaćat. A većinu puta se dogodi da mi i sami sebi platimo neke stvari. Recimo ti kad pozoveš neku klapu, sad smo mi pozvali jednu klapu iz Vrbanja ko goste, ti moraš njima platit večeru, ne možeš ne. Tako da stvarno moraš bit entuzijast, jer traži i puno odricanja, jer nije uvek jednostavno. Tako imamo jednu članicu koja ima 5 djece i sve smo prošli sa njom. Ali i dalje je tu sa nama.

I: Mislite li da bi građani trebali biti više uključeni u tercijarni sektor. Znači općenito više zainteresirani za rad neprofitnih organizacija u Hvaru?

S2: Pa možda i ne, jer što je njih više uključeno za nas nije dobro. Nama bi pomoć dobro došla u nekom tehničkom smislu, i donacijama. Ali da se sada miješaju u sam rad organizacije to ne bi bilo dobro.

I: Na koji način obavještavate članove o aktivnostima, ili na koji način privlačite nove članove u organizaciju. Jeste li aktivni na aktivnim mrežama i slično?

S2: Da, da. Imamo i svoju internetsku stranicu i Facebook stranicu.

I: I za kraj, kako komentirate broj od 82 aktivne organizacije u gradu Hvaru?

S2: Hahah, pa dobro ja eto ne znam koje su to. Ja bi ih mogla nabrojati jedno 20 i to je jedino šta vam ja mogu reć. Ostalih 60 eto stvarno ne znam!

TRANSKRIPT-INTERVJU 3- Ronilački klub Pelegrin

Voditeljica intervjua: Lea Hraste (I)

Sugovornik/ca: Sugovornik 3 (S3)

Datum:07.08.2023.

Mjesto: Grad Hvar

I: Dobar dan, prije svega hvala vam na sudjelovanju. U cilju izrade Diplomskog rada, provodim istraživanje na temu „Uloga neprofitnih organizacija na razvoj Grada Hvara“, a u svrhu prikupljanja podataka primjenjujem metodu intervjua s predstavnicima neprofitnih organizacija koje djeluju na području Grada Hvara. Vaše sudjelovanje je u potpunosti anonimno i dobrovoljno te služi isključivo u svrhu provođenja samog istraživanja i pisanja konačnog izvještaja. Razgovor će također biti sniman kako bi se intervju kasnije mogao transkribirati te s vama želim provjeriti pristajete li sudjelovati u istraživanju?

S3: Daa, da pristajen bome.

I: Odlično, onda počinjemo. Prvo, koja je vaša pozicija u organizaciji i zašto ste je prihvatili?

S3: Znači, moja pozicija u organizaciji je tajnik. Inače san pri bio osnivač ronilačkog kluba Pelegrin. Osnivači smo bili moj brat i ja. Ja sam bio predsjednik, a on je bio tajnik. Tako sam bio predsjednik 2-3 mandata.

I: Aha, a kad je osnovan klub?

S3: Osnovan je '95.

I: A koji su razlozi osnivanja kluba?

S3: Zato šta Grad Hvar više nije imao sportsko društvo koje je postojalo. Odnosno staro društvo se zvalo pomorsko-sportsko-ronilačko društvo Pelergin. U papirima je postojalo, ali u stvarnosti nije funkcionirao, nije radio od '80 i neke godine. I mi smo samo preuzeli naziv, ali smo se osnovali kao ronilački klub. A u međuvremenu između '80 i neke godine do '91 godine je postojalo sportsko društvo Hvar koje je djelovalo u Hvaru, ali nije imalo nikakve aktivnosti i samo ga je ustvari jedna osoba vodila. U biti se raspalo i to. Mi smo osnovali taj klub tako da grad Hvar ima vlastiti klub u gradu, i da potaknemo ronilaštvo i sportski duh, pošto imamo dobre ronioce, a da usput služimo i lokalnoj zajednici po potrebama, kada su recimo nekakve ekološke akcije.

I: Koliko članova ima vaša organizacija, osoblje i korisnici?

S3: Znači klub se sastoji od, uhh, znači ima nas oko 100 i nešto, 102,103. Tu su uključeni i juniorski sportski ribolovci, to su ribolovci do 18 godina.

I: Kako se organizacija razvijala od početka do danas. Je li postojao rast/pad broj članova, donatora i slično.

S3: Paa, klub ko članovi se nismo raspali, klub ima konstantan broj članova oko 100. Samo smo smanjili aktivnosti kojima smo se inače bavili u vezi sporta i natjecanja. Manje sudjelujemo na županijska, međuzupanijska takmičenja, a organiziramo još uvijek u klubu klupsko natjecanje.

I: Koji su izvori financiranja kluba?

S3: Znači izvori financiranja su donatori, sponzori. Sponzore obično imamo, znači ako je neki takmičar ostvario dobre rezultate na županijskom natjecanju, državnom prvenstvu, onda imamo firme koje proizvode i prodaju ronilačku opremu. Onda one doniraju odijela, opremu i slično, ali naravno reklamiraju tu firmu. Savez također financira kada je državno prvenstvo. Kad je županijsko prvenstvo i međuzupanijsko, onda zatražimo nekad novac i od grada Hvara. Bez obzira jesmo li te godine u proračunu ili ne. S tim da grad Hvar isplaćuje isključivo pri prikazivanju računa. Nekad će financirati u 100% iznosu, a ponekad u 50%. Da bi grad Hvar isplatio novce treba se prikazati cijelu godinu unaprijed kroz troškovnik.

I: Jesu li i članarine jedan od izvora financiranja?

S3: Daa, da, znači po članu je oko 12€ godišnje.

I: Odlično, idemo na iduće pitanje. Kojim aktivnostima odnosno programima se bavi vaša udruga i koje ciljeve time postižete?

S3: Znači, prvenstveno je natjecanje, obuka mladih ronioca, zapravo mladih podvodnih ribolovaca. Ako neko hoće da se bavi podvodnim ribolovom, onda ga obično spojimo sa nekim starijim podvodnim ribolovcem koji već ima iskustvo i natjecanje na međuzupanijskoj i državnoj razini. Samo ih oni mogu obučavati. I preporuka je da uvijek budu u nekoj grupi ti juniori dok uče. Ali je takvih malo, tj juniora. Imamo ih možda 2-3 na godišnjoj razini.

I: Što smatrate prednostima vaše organizacije, odnosno čime se diferencirate od ostalih organizacija koje nude slične ili iste proizvode/usluge?

S3: Pazi, mi smo jedini lokalni ronilački klub koji je registriran u gradu Hvaru. Znači, lokalni ronilački klub postojimo samo mi, a postoji još rekreativni klubovi za ribolov. Još postoje ja mislin „Kurenat“, „Zvir“ i još ima jedan. Ali oni postoje najviše samo da bi prodavali dozvole. To su rekreativni klubovi koji ne organiziraju takmičenja u ribolovu s udice. Mi imamo u biti i obuku i takmičenja dok ostali to nemaju. Apropo toga, inače bi po pravilu saveza, oni koji osvoje državna i međuzupanijska takmičenja i to po par medalja, trebao završit za trenera za sportskog ribolovca. Ali mi to nismo napravili jer je to veliki iznos. Znači za završit za to ti treba, mmm, znači tečaj ti košta oko 20.000kn, hrana plus smještaj. To bi ispalo jedno 50-60 hiljada kuna, ali mi to nemamo.

I: E, baš je iduće pitanje, jeste li se ikada sreli sa poteškoćama tijekom osnivanja ili sada za vrijeme rada kluba?

S3: Jedino eto to za sportskog trenera. To nam u klubu fali. Aaa, da, fali nam na primjer i sudac. Za sportski ribolov. Znači on se isto završava pri savezu za sportski ribolov u Rijeci, organizira se jedanput godišnje. Isto previše košta, znači negdi se organizira po Hrvatskoj, bila to Rijeka, Zadar, Dubrovnik, nebitno. I on je isto, cijena mu je oko hiljadu eura, plus hrana, smještaj, sve skupa oko 2-3 hiljade eura. Da bi dobili licencu od saveza, da završi i sve to.

I: Znači više-manje su sve poteškoće financijske prirode?

S3: Da, i što se tiče recimo za sudca, da bi se dobila licenca on mora suditi na klupskim natjecanjima, međuzupanijskim, županijskim i državnim jedno godinu dana da bi skupio dovoljan broj sati rada za licencu.

I: Mislite li da organizacija doprinosi razvoju grada u nekom specifičnom području, a ako ne u razvoju grada onda u području svog djelovanja?

S3:Aaa, ah, aa u razvoju grada, aah, a možda u razvoju grada, jer svaki klub promovira grad i sport u tom gradu. I svaki klub koji organizira takmičenje, donosi natjecanje u svoj grad i grad se ko grad promovira. Znači to je na lokalnoj razini i županije iste. Smatram da bilo koji sport u Hvaru, i inače, donosi boljitku grada i da promovira grad. Što turistički i sve. Jer mi obično kad organiziramo u 10. mjesec takmičenje u podvodnom ribolovu mi onda organiziramo lutriju prodaje ribe da bi se klub financirao. Znači, nešto damo restoranu gdje ručamo, a ostalo na lutriju. Tako da gosti to snimaju, stavljaju na društvene mreže. I novine nas prate. Tj medijski je popraćen taj događaj. Pošaljemo dopis Slobodnoj Dalmaciji da se održalo natjecanje, tako da smo recimo medijski dosta popraćeni.

I: Super, aa koja je najutjecajnije stvar koju je vaša organizacija napravila za ostvarenje svojih ciljeva ili za građane, razvoj grada?

S3: Paa uhh, mmm, pa recimo klub je imo jednu prigodu koja je čak bila popraćena medijima, dogodila se jedna bizarna situacija. Znači ministarstvo unutarnjih poslova i policijska postaja Hvar su nas zamolili za traženje sefa koji se izgubio u pljački. Zamolili su naš klub da nađemo sef nakon šta ga Specijalna policija iz Lučkog nije našla, da pomognemo u traženju sefa. Nas par iskusnih ronioaca smo organizirali na Puntima vali Plava Laguna potragu sefa. Ili akcija je bila uspješna- sef je pronađen hahahha. I eto jedino još, nije naš klub, ali jesu ljudi iz njega. Pomogli su ronilačkom klubu „Šaran“ iz Starog grada, skupa sa Institutom za oceanografiju u pokrivanju polja Taksifolije.

I: Može iduće pitanje?

S3: Eee čekaj, i još je klub djelovao u istraživanju u seriji Dubine koja se vrti na Hrt-u. Skupa sa Stipom Božićem i nas par ronioaca smo sudjelovali u jednom istraživanju špilje u Selca Bogomoljska. Tamo smo otkrili u toj špilji da živi jedna spužva koji živi samo u Brazilu u špiljama inače. Uglavnom ,našle su se još i amfore iz rimskog i grčkog doba i keramika. I ta keramika je poslana u Kanadu na istraživanje, jer su u posudama keramičkin još pronađeni ostaci hrane.

I: Da li i na koji način mjerite efektivnost vaših programa i aktivnosti?

S3: Na koji način?

I: Da i ako uopće mjerite?

S3: Maa, a slušaj, na koji način. Ovako obično klub vode 2,3 čovika, predsjednik tajnik još bude i zapisničar i još par ronioaca tj člana kluba. I onda mi odlučimo koje ćemo i ako ćemo neke aktivnosti obaviti u idućoj godini. Ali kako u klubu nema više mladih i zbog korone su se mnoge aktivnosti zamrzle i još ih nismo počeli obavljati. Tako da recimo, ekološke akcije se rade, klupska takmičenja se rade. Ali međužupanijska i županijska više ne.

I: Ovaj se odgovor više odnosi na probleme i poteškoće u radu.

S3: Da haha, samo san se sad tek sjeti pa da spomenem.

I: Nema problema, idemo dalje. Mislite li da bi mogli poboljšati rad vaše organizacije i ako da na koji način?

S3: Pa mogli bi poboljšati, na primjer kad bi grad Hvar dao neku prostoriju. Ronilački klub je pri osnivanju koristi Orlanu, prostor od pjevačkog društva i koristili smo neke privatne prostorije firmi pri sastajanju i organizaciji takmičenja. Čak smo koristili i učionice Osnovne škole. Tako da je prostor glavni problem, pitali smo grad, ali nema prostora. A problem je zbog toga što mi nemamo da držati tu ronilačku opremu i boce i odijela, pa držimo po kućama od članova. Nema nam druge.

Aaa da, fali nam bome i mladih ljudi. Baš ih fali u klubu. Znači nema tih mladih naraštaja koji bi mogli nastaviti sa radom kluba.

I: Da, da. I sad ide posljednji dio. Prvo, mislite li da stanovnici prepoznaju rad vaše organizacije i njene aktivnosti.

S3: Ma da, svaki put kad organiziramo neko natjecanje svi žele sudjelovati u tome, znači kad organiziramo ekološku akciju pozovemo i preko medija i oglasa i obavijestimo ih, ko hoće sudjelovati u skupljanju smeća, u brodicama u svim tim stvarima i kad je takmičenje pomognu sa brodicama razvoziti takmičare. A mi ko klub za njih doniramo onda gorivo, marendu i slično.

I: Što mislite što bi pomoglo u radu vašeg kluba da bi imao veći broj članova ili veću prepoznatljivost ako mislite da je to potrebno?

S3: Kad bi klub ko klub imao svoj prostor onda bi se možda pokrenili i mlađi naraštaji koji bi se bavio i ronjenjem i podvodnim ribolovom. To je pod broj jedan, a pod broj dva, bilo bi puno lakše raditi jer bi onda mogli održavati i obuku za podvodne ribolovce i ronioce. Inače klub je organizirao i tečaj za ronioce za prvu razinu, samo bi onda instruktor došao iz Splita. Tako da je to recimo jedna od aktivnosti koja je otpala. Više nismo u hrvatskom ronilačkom savezu jer je previsoka članarina. Savez još traži da imamo 10-15 aktivnih ronioaca. Aa to bi značilo da imamo bar jednu aktivnost svakih mjesec dana, a takvo nešto klub ne može financijski izdržati. Znači klub bi trebao i novi, jači kompresor, oprema se troši. Oprema traje do 2-3 godine i nakon toga treba nova oprema. Tako da to ti je to.

I: Misлите li da bi građani trebali biti više uključeni u ovaj tercijarni sektor u Gradu Hvaru?

S3: A da, to bi bilo lipo kad bi bili građani uključeni. Iako mislim da su čak recimo uključeni u sportske, i neke kulturne udruge.

I: Na koji način obavještavate članove o aktivnostima kluba, ili na koji način privlačite nove članove. Jeste li aktivni na društvenim mrežama i slično.

S3: Je, imamo stranicu na Instagram, ali tamo objavljujemo samo medijsku popraćenost, ali i kada se počnu prodavati dozvole za tekuću godinu. Isto tako stavimo na oglasnu ploču u Hvaru kome i di se mogu javiti. Inače prvo obavijestimo članove kluba preko whatsapp kad su recimo ekološke akcije. Imamo već pripremljenu listu ljudi koji žele sudjelovati.

I: I za kraj, kako komentirate brojku od 82 aktivne neprofitne organizacije u gradu Hvaru?

S3: Paa, pohvalno, 82 organizacije na niti 4000 stanovnika je jedna velika brojka. Može li biti i veća, ne znam. A sad od svih njih da su baš toliko aktivni i imaju pozornost građana, ne znam baš i ne ulazim u to.

INTERVJU 4- PLATFORMA HVAR

Poštovani,

U cilju izrade Diplomskog rada, provodim istraživanje na temu „*Uloga neprofitnih organizacija na razvoj Grada Hvara*“, a u svrhu prikupljanja podataka primjenjujem metodu strukturiranog intervjua s predstavnicima neprofitnih organizacija koje djeluju na području Grada Hvara. Vaše sudjelovanje je u potpunosti anonimno i dobrovoljno te služi isključivo u svrhu provođenja samog istraživanja i pisanja konačnog izvještaja.

Hvala Vam na suradnji!

A) UVODNO O ORGANIZACIJAMA

1. Koja je Vaša pozicija u organizaciji, i zašto ste je prihvatili?

Tajnica udruge Savez Platforma Hvar

Zato što nitko drugi nije htio tu poziciju, a obavljala sam je i prije

2. Koji su razlozi osnivanja neprofitne organizacije?

- Nepostojanje prostora u gradu Hvaru otvorenog građanima i udrugama na korištenje
- Izostanak događanja za lokalno stanovništvo u zimskom periodu

3. Koliko članova ima Vaša organizacija (osoblje i korisnici)?

Platforma ima 20 članova

4. Koja su područja djelovanja Vaše udruge?

Obogaćivanje društveno-kulturnog života u gradu pogotovo u zimskom periodu

5. Kako se organizacija razvijala od početka do danas (Je li postojao rast/pad po broju članova, veći broj donatora i slično)

Krenuli smo kao građanska inicijativa frustrirani situacijom. Nakon osnivanja udruge u nekoliko godina rada i edukacija povukli smo sredstva i EU socijalnog fonda za projekt preko kojeg je između ostalog otvoren i prostor zajednice FABRIKA 35. Uz naš redovni program kojeg provodimo također i koordiniramo Fabrikom koju različiti korisnici. Kontinuirani rad i organizacija programa za razne dobne skupine rezultirala je i porastom broja donacija za rad udruge. Danas imamo 2 zaposlenih u udruzi.

6. Koji su izvori financiranja neprofitne organizacije?

Financiramo se putem natječaja za udruge u kulturi Grada Hvara, plaće za zaposlene osiguravamo putem programa podrške Zaklade Klutura nova. Dodatna sredstva za provedbu programa osiguramo kroz pozive za donacije od Turističke zajednice Grada Hvara, Splitsko dalmatinske županije, te donacije privatnog sektora.

B) SPECIFIČNOSTI I DJELOVANJE ORGANIZACIJE

1. Kojim aktivnostima/programima se bavi vaša udruga i koje ciljeve time postižete?

- Koordiniramo prostorom zajednice FABRIKA 35. Logistička smo i tehnička podrška svima koji koriste taj prostor za svoja događanja

- Provodimo svoj redovni program koji uključuje trodnevni SERUM festival, manifestaciju Kreativni ĐIR, Doček nove godine u podne te niz izložbi, radionica, edukacija i ostalih događanja kroz godinu za različitu publiku.

2. Što smatrate prednostima vaše organizacije, odnosno čime se diferencirate od ostalih organizacija koji nude slične ili iste usluge/proizvode?

Razlikujemo se u širini programa i događanja koje organiziramo. Naša je osnovna ideja uvijek bila promovirati važnost "prostora u zajednici" koji je otvoreni domaćem stanovništvu kako za rad, probe, druženja tako i za konzumaciju društveno kulturnih programa kroz zimu.

3. Jeste li se susreli sa određenim poteškoćama ili problemima tijekom osnivanja i sada za vrijeme rada organizacije?

Od strane zajednice i Grada često osjećamo određeno nepovjerenje ili skepticizam bilo da se radi o nekim našim prijedlozima ili o traženju boljeg partnerskog odnosa. Postoji nerazumijevanje i naše motivacije za društvenim angažmanom i općenito volontiranja za opće dobro. "Ko stoji iza njih!?" – dok se politikom nikad nismo i nemamo namjeru baviti.

4. Mislite li da organizacija doprinosi razvoju grada u nekom specifičnom području? (ako ne u razvoju grada onda u području svoga djelovanja)

Definitivno, u promociji nezavisne kulture, osmišljavanju vaninstitucionalnog društveno kulturnog programa za domaće stanovništvo zimi, osiguravanju jedinog prostora u gradu za druženje i rad građana i ostalih udruga.

5. Koja je najutjecajnije stvar koju je vaša organizacija napravila za ispunjenje svojih ciljeva ili za građane/razvoj grada?

Realizacija EU projekta DKC-PlanK kojim je otvoren prostor zajednice FABRIKA35

6. Da li i na koji način mjerite efektivnost vaših programa i aktivnosti?

Nemamo standardizirani način mjerenja efektivnosti programa. Kako je Hvar mala sredina, posjetitelji događanja i prolaznici najčešće u direktnoj komunikaciji s nama izraze zadovoljstvo programom i predlažu njihove želje za neka buduća događanja.

7. Mislite li da bi mogli poboljšati rad vaše organizacije i ako da, na koji način?

Profesionalizacija. Rad organizacije (smatram i svake druge) mogao bi se poboljšati zapošljavanjem osoba na puno radno vrijeme, i s plaćom od koje ta osoba ili osobe mogu normalno živjeti u gradu Hvaru. Oslanjanjem samo na volonterski rad nijedna organizacija neće značajno poboljšati rad.

C) PREPOZNATOST MEĐU LOKALNIM STANOVNIŠTVOM

1. Mislite li da stanovnici prepoznaju rad vaše udruge i njene aktivnosti?

Mislim da lokalna zajednica prepoznaje rad naše udruge jer se trudimo osmišljavati cjelogodišnji program, s naglaskom na više događanja tijekom zime. Lokalnom stanovništvu donosimo alternativni

program, pozivamo umjetnike i suradnike van otoka te raznolikim programom donosimo dodatnu vaninstitucionalnu ponudu. Naravno, sve u skladu s financijskim mogućnostima.

2. Što mislite što bi pomoglo u radu Vaše organizacije da bi imala veći broj članova ili veću prepoznatljivost među stanovnicima? (Ako mislite da je to potrebno za Vašu organizaciju)

- Mislim da smo dosta prepoznati na lokalnom nivou, a i šire
- Pomoglo bi stabilnije financiranje i jača društvena svijest u zajednici

3. Mislite li da bi građani trebali biti više uključeni u ovaj sektor u gradu Hvaru?

Da, mislim da da bi građani trebali biti više uključeni.

4. Na koji način obavještavate članove o aktivnostima organizacije ili na koji način privlačite nove članove (jeste li aktivni na društvenim mrežama, imate li stranicu organizacije i slično...)

Članove o aktivnostima obavještavamo putem maila i whatsapp grupe, te na periodičnim sastancima i godišnjoj skupštini. Rad organizacije oglašavamo putem društvenih mreža (FB, Ig), vlastitom web stranicom, plakatima, vižjola, te usmenom komunikacijom. Također gostujemo na lokalnim radio postajama te imamo suradnju s nekoliko portala (Slobodna Dalmacija, Dalmacija danas itd.)

www.platformahvar.hr

I za kraj,

Kako komentirate broj od 82 aktivne neprofitne organizacije u gradu Hvaru?

Bilo bi stvarno super kad bi ih barem pola bilo stvarno aktivno 😊

INTERVJU 5 –KLAPA PHARIA

Poštovani,

U cilju izrade Diplomskog rada, provodim istraživanje na temu „Uloga neprofitnih organizacija u razvoju Grada Hvara“, a u svrhu prikupljanja podataka primjenjujem metodu strukturiranog intervjua s predstavnicima neprofitnih organizacija koje djeluju na području Grada Hvara. Vaše sudjelovanje je u potpunosti anonimno i dobrovoljno te služi isključivo u svrhu provođenja samog istraživanja i pisanja konačnog izvještaja.

Hvala Vam na suradnji!

A) UVODNO O ORGANIZACIJAMA

1. Koja je Vaša pozicija u organizaciji, i zašto ste je prihvatili?

- Tajnik Udruge. Jedina sam osoba u Udruzi koja ima mogućnosti obavljati tu ulogu s obzirom na posao kojim se bavim, u smislu tehničke i operativne opremljenosti, ured, računalo i sl...

2. Koji su razlozi osnivanja neprofitne organizacije?

- Promicanje klapskog glazbenog izričaja, njegovanje izvorne i komponirane klapske te pučke duhovne glazbe te promicanja hrvatske glazbene baštine u zemlji i inozemstvu

3. Koliko članova ima Vaša organizacija (osoblje i korisnici)?

- 9 članova i 2 pridružena člana

4. Koji su područja djelovanja Vaše udruge?

- Svrha djelovanja je njegovanje izvorne i komponirane klapske te pučke duhovne glazbe te promicanja hrvatske glazbene baštine u zemlji i inozemstvu. Područje djelovanja Udruge, sukladno ciljevima je kultura i glazbena umjetnost.

5. Kako se organizacija razvijala od početka do danas (Je li postojao rast/pad po broju članova, veći broj donatora i slično)

- Broj članova udruge se od osnivanja nije puno mijenjao zbog same specifičnosti udruge.

6. Koji su izvori financiranja neprofitne organizacije?

- Udruga se financira iz donacija i iz proračuna lokalne samouprave, grad Hvar.

B) SPECIFIČNOSTI I DJELOVANJE ORGANIZACIJE

1. Kojim aktivnostima/programima se bavi vaša udruga i koje ciljeve time postižete?

- Organizacija i sudjelovanje na koncertima i smotrama klapa, priprema i izdavanje glazbenih zapisa, nosača zvuka i notnih izdanja. Ciljevi su opisani u točki A.2.

2. Što smatrate prednostima vaše organizacije, odnosno čime se diferencirate od ostalih organizacija koji nude slične ili iste usluge/proizvode?

- Po našem mišljenju, najvećom prednosti naše Udruge je to što članovi Udruge nisu iz istog mjesta, grada ili općine, već dolazimo iz nekoliko mjesta s otoka Hvara, a da se mnogi prije osnivanja Udruge nisu ni poznavali.

3. Jeste li se susreli sa određenim poteškoćama ili problemima tijekom osnivanja i sada za vrijeme rada organizacije?

- U svakoj organizaciji ili udruzi postoje određene poteškoće i problemi, međutim uz malo dobre volje, entuzijazma i zalaganja sve poteškoće se mogu riješiti.

4. Mislite li da organizacija doprinosi razvoju grada u nekom specifičnom području? (ako ne u razvoju grada onda u području svoga djelovanja)

- Mišljenja sam da Udruga svakako doprinosu kulturi grada Hvara.

5. Koja je najutjecajnije stvar koju je vaša organizacija napravila za ispunjenje svojih ciljeva ili za građane/razvoj grada?

- Održali smo nekoliko samostalnih koncerata u organizaciji grada Hvara u okviru hvarskih ljetnih priredbi. U suradnji sa Turističkom zajednicom grada Hvara posjetili smo nekoliko turističkih sajмова na kojima smo prezentirali grad Hvar.

6. Da li i na koji način mjerite efektivnost vaših programa i aktivnosti?

- Posjećenost na koncertima i pozivima na sudjelovanje na smotrama i susretima klapa.

7. Mislite li da bi mogli poboljšati rad vaše organizacije i ako da, na koji način?

- Uvijek se može bolje....

C) PREPOZNATOST MEĐU LOKALNIM STANOVNIŠTVOM

1. Mislite li da stanovnici prepoznaju rad vaše udruge i njene aktivnosti?

- Mišljenja sam da prepoznaju naš rad.

2. Što mislite što bi pomoglo u radu Vaše organizacije da bi imala veći broj članova ili veću prepoznatljivost među stanovnicima? (Ako mislite da je to potrebno za Vašu organizaciju)

- .....

3. Mislite li da bi građani trebali biti više uključeni u ovaj sektor u gradu Hvaru?

- .....

4. Na koji način obavještavate članove o aktivnostima organizacije ili na koji način privlačite nove članove (jeste li aktivni na društvenim mrežama, imate li stranicu organizacije i slično...)

- Koliko nam obveze dopuštaju, aktivno se bavimo društvenim mrežama

I za kraj,

Kako komentirate broj od 82 aktivne neprofitne organizacije u gradu Hvaru?

- Očigledno da građani grada Hvara žele sudjelovati u društvenom životu grada i da su spremni izdvojiti dio svog slobodnog vremena.

10.4. POPIS TABLICA I GRAFIKONA

10.4.1. Popis tablica

Tablica 1. Kretanje stanovništva otoka Hvara (Državni zavod za statistiku, 2023).....	17
Tablica 2. Podjela neprofitnih organizacija prema naseljima (Registar Udruga RH, 2023).....	18
Tablica 3. Popis neprofitnih organizacija prema područjima djelovanja.....	19
Tablica 4. Struktura ispitanika s obzirom na spol.....	29
Tablica 5. Struktura ispitanika s obzirom na dob.....	30
Tablica 6. Najviša razina obrazovanja ispitanika.....	30
Tablica 7. Struktura stanovnika prema radnom statusu.....	31
Tablica 8. Doprinos neprofitnih organizacija.....	35
Tablica 9. Važnost rada neprofitnih organizacija.....	38
Tablica 10. Mišljenje građana o neprofitnim organizacijama.....	40

10.5. Popis grafikona

Grafički prikaz 1. Prepoznatost neprofitnih organizacija.....	32
---	----